

Az európai emberkereskedelem áldozatait segítő transznacionális irányítási mechanizmus kidolgozására szolgáló irányelvek: TRM-EU

Esélyegyenlőségi Osztály – Miniszterek Tanácsának Elnöksége,
Olaszország Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ
(ICMPD)
2010

Készült

Az Európai Bizottság – Igazság, Szabadság, Biztonság Főigazgatóságának
Bűnmegelőzési és Bűnözés Elleni Küzdelem Program
anyagi támogatásával.

Az Európai Emberkereskedelem Áldozatait Segítő Transznacionális Irányítási Mechanizmus Kidolgozására Szolgáló Irányelvek:

TRM-EU

Esélyegyenlőségi Osztály – Miniszterek Tanácsának Elnöksége,
Olaszország

Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD)

2010

Támogatta a Bűnmegelőzési és Bűnözés Elleni Küzdelem Program, Európai Bizottság – Igazság, Szabadság, Biztonság Főigazgatóság

Írta:

Isabella Orfano
Associazione On the Road, Italy

A tanulmány elkészítésében közreműködött: Jenny Andersson, Alessandra Barberi, Melita Gruevska Graham, Maria Antonia Di Maio, Martijn Pluim, Valerie Quadri, Mariyana Radeva Berket, Brigitte Stevkovski, Elisa Trossero és Tiziana Zannini.

Szerzői jogok:

Esélyegyenlőségi Osztály – Miniszterek Tanácsának Elnöksége, Olaszország
Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD), 2010

Minden jog fenntartva. A szerzői jogok jogosultjának engedélye nélkül jelen tanulmány részleteiben sem sokszorosítható, másolható vagy alakítható át, semmilyen formában vagy eszközzel elektronikusan vagy mechanikusan, ideértve a fénymásolatot, felvételt, vagy bármely tárolási vagy helyreállítási rendszert.

Presidenza del Consiglio dei Ministri
Dipartimento per le Pari Opportunità
Largo Chigi, 19
00187 Róma

Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD)
Gonzagagasse 1, 5. emelet
Bécs, Ausztria
A-1010
www.icmpd.org

Jelen kiadvány a „Transznacionális irányítási mechanizmus kialakítása a származási- és a célországok között az emberkereskedelem áldozatainak (TRM-EU)” projekt keretein belül készült. A kiadvány tartalmáért az ICMPD Esélyegyenlőségi Osztály kizárólagosan felel és az semmi esetre sem értékelhető az Európai Bizottság nézeteként.

Arculat szerkesztés: ANH & Florin Paraschiv
Nyomtatás és kötés: OstWest Media
Fotó: Jenny Andersson, ICMPD

ISBN: 978-3-900411-64-0

Előszó

Az elmúlt tizenöt évben az emberkereskedelem elleni harc világszerte a huszonegyedik század egyik legnagyobb kihívásokkal teli ügyévé nőtte ki magát, amelyet jó néhány európai kormány és intézmény tűzött napirendjére. Európa-szerte számos emberkereskedelem elleni kezdeményezést indítottak meg és jelentős fejlődés ment végbe az emberkereskedelem áldozatává vált személyek védelme, valamint az olyan bűnszervezetek hatékony üldözése körében is, amelyek az egyik emberi jogokat legsúlyosabban sértő bűncselekmény elkövetéséből jutnak előnyhöz. Ezek eredményeként számos országban átfogó szabályozás és az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek nyújtott kifinomult szociális segítő és védelmi háló lépett életbe.

Ezen értékes törekvések ismeretében, valamint az idáig elért pozitív eredményekre figyelemmel hiszünk abban, hogy a következő kihívás, amellyel szembe kell nézni, a strukturált, következetes és egységes mechanizmusok létrehozása, amelyeken keresztül a beavatkozások egymáshoz kapcsolódhatnak, így a jelenségre hatékonyabb, fenntarthatóbb megoldást eredményezve. A hatékony – minőségi standardokon alapuló és az adatvédelemre, valamint a magánélethez fűződő jogokra vonatkozó szabályokat is kellően tiszteletben tartó – standard működési eljárások sok országban hiányoznak. Ennek következményeként, az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott segítség és védelem magas foka ellenére, még mindig nehéz biztosítani a megfelelő emberkereskedelem elleni rendszer fenntarthatóságát. Gyakran az emberkereskedelem elleni szervezetek közötti funkcionális és hatékony koordináció hiányzik, amely egyaránt vonatkozik a helyi, nemzeti és a transznacionális szintekre is. Még azokban az országokban is, ahol Nemzeti Irányítási Mechanizmus hivatalosan működik, szükség van arra, hogy közös eljárásokat hozzanak létre és alkalmazzanak annak érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatait megfelelően azonosítsák, támogassák és védelmezzék. Ezen kérdések ellensúlyozására lett a „Transznacionális

irányítási mechanizmus kialakítása a származási- és a célországok között az emberkereskedelem áldozatainak (a továbbiakban az angol rövidítés szerint: TRM-EU) projekt együttesen kialakítva és beültetve, melyet pedig a TRM-EU irányelvek kidolgozása követett. Az irányelvek kidolgozásának célja, hogy segítséget nyújtson az országoknak, valamint az emberkereskedelem elleni küzdelem szereplőinek abban, hogy átfogó, az emberkereskedelem áldozatává vált személyeket lépcsőről-lépésre segítő eljárásokat alakíthassanak ki egy hatékony, intézményesített, az irányelvekben körvonalazott standard működési eljárásokon alapuló nemzeti és transznacionális irányítási mechanizmus létrehozása révén.

Az Esélyegyenlőségi Osztály és a Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD) elégedettek amiatt, hogy e kiadvány az EU emberkereskedelem elleni stratégiájának legújabb prioritásait gyakorlatközpontú megközelítésből értelmezi. Mindenekelőtt az Európai Unió Tanácsa által 2009 novemberében elfogadott „Cselekvésközpontú tanulmány az EU külső dimenziójának erősítéséről az emberkereskedelem elleni cselekvéssel kapcsolatban; Az emberkereskedelem elleni globális EU fellépésért” hívja fel a figyelmet az irányítási mechanizmusok létrehozására, amelybe beletartozik a határokon átnyúló EU-n belüli partnerek, harmadik országok, régiók, valamint nemzetközi szinten szervezetek közötti irányítás is. Különösen ki kell dolgozni az „emberkereskedelem áldozatává vált személyek azonosítására, kezelésére vonatkozó irányelveket, amelybe beletartoznak a gyermekek kezelésére vonatkozó speciális irányelvek is, amelyek különösen sérülékeny helyzetükre és jogaikra figyelemmel biztosítanak megfelelő segítséget számukra”.

Bízunk benne, hogy a TRM-EU irányelvek megfelelő eszközként fognak szolgálni arra, hogy támogassák az országokat és az emberkereskedelem elleni küzdelem szereplőit abban, hogy sikeresen alkalmazzanak egy nemzeti és EU szinten is hatékonyabb, fenntartható és koordinált, valamint a létező emberi jogi standardoknak teljes mértékben megfelelő emberkereskedelem elleni megoldást. Tekintetbe véve az emberkereskedelem komplex, többdimenziós és állandóan változó természetét, e szörnyű jelenség elleni átfogó és hatékony megoldás kidolgozásában az intézményközi megközelítést, valamint a származási, tranzit-, és célország közötti együttműködést alapvető fontosságú és elengedhetetlen feltételeknek tartjuk.

Ennélfogva erősen hisszük, hogy a TRM-EU irányelvek különböző országok által történő elfogadását támogatni kell. Ez fogja lehetővé tenni azt, hogy a különböző nemzeti és külföldi emberkereskedelem elleni szolgálatok „közös nyelvet” osszanak meg egymással, amelynek pozitív hatása lesz az emberkereskedelem áldozataival, illetve áldozataiért – beavatkozásaink kedvezményezettjeiért – folytatott mindennapi munkájuk során.

Isabella Rauti
Esélyegyenlőségi Osztály, főosztályvezető
Miniszterek Tanácsának Elnöksége, Olaszország

Peter Widermann
Főigazgató
ICMPD

Köszönet-nyilvánítás

Az olasz Esélyegyenlőségi Osztály és az ICMPD köszönetét és háláját fejezi ki számos, a „Transznacionális irányítási mechanizmus kialakítása a származási- és a célországok között az emberkereskedelem áldozatainak (TRM-EU)” projekt megvalósításában részt vevő, valamint a TRM-EU irányelvek tervezetének megírásában közreműködő, tapasztalatait átadó szervezetek és személyek nagylelkű támogatásáért, közreműködéséért, valamint know-how megosztásáért. Külön köszönet a Projekt Partnereknek, a Nemzeti Végrehajtó Csoportoknak, valamint az összes szereplőnek, aki részt vett az indító konferencián (Róma, 2008. május), a tényfeltáró misszió (Prága, Budapest, Lisszabon, 2009.február-március), az Első Projektmegbeszélésen (Bécs, 2009. január), az Első Transznacionális Szemináriumon és a Második Projektmegbeszélésen (Prága, 2009. március), valamint a nemzeti workshopokon (Bulgária, Cseh Köztársaság, Magyarország, Olaszország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Portugália és Románia, 2009.június-szeptember), továbbá az olaszországi, portugáliai és romániai tanulmányutakon (2009.március-október), illetőleg a Zárókonferencián (Róma, 2010.február).

Projekt Partnerek:

Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Koordinátorának Hivatala (Albánia); Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága (Bulgária); Belügyminisztérium Bűnmegelőzési Osztálya (Cseh Köztársaság); Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (Magyarország); Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága (Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság); Állampolgársági és Nemi Esélyegyenlőségi Bizottság (Portugália); Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat (Románia). Emellett olasz civil szervezetek: Associazione On the Road, ECPAT-Italia, Cooperativa Sociale Dedalus, Associazione Mimosa, Comunità Oasi 2.

Nemzeti Végrehajtó Csoportok: Albánia: Marjana Muslia Meshi, Irena Taga és Anila Trimi; Bulgária: Lilia Bliznashka, Denitsa Boeva, Antoaneta Vassileva és Rossanka Venelinova; Cseh Köztársaság: Barbora Holušová, Petra

Kutálková, Věra Linhartová és Olga Šifferová; Magyarország: Pörtl József, Révész Adél és Végh Viktória; Olaszország: David Mancini, Isabella Orfano, Roberto Della Rocca és Amalia Tata; Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság: Elena Grozdanova, Sande Kitanov és Maja Varoslija; Portugália: Nuno Gradim, Jorge Martins és Rui Zillhã; Románia: Bogdan Budeanu, Florin Ionescu, Ioana Georgiana Ionescu, Madalina Manea, Silviu Pitran és Gina Maria Stoian.

Esélyegyenlőségi Osztály Projekt Csoport: Alessandra Barberi, Valerie Quadri, Luisanna Sanna és Tiziana Zannini

ICMPD Projekt Csoport: Annmarie Aiello, Jenny Andersson, Barbara Cuzuioc-Weiss, Jasminka Delic, Melita Gruevska Graham, Tania Navarro, Elena Petreska, Martijn Pluim, Mariyana Radeva Berket, Brigitte Stevkovski, Elisa Trossero.

Mozaiszavak és Rövidítések

ET	Európa Tanács
DCIM	Adatgyűjtés és információ rendezés
EB	Európai Bizottság
EU	Európai Unió
KSZ	Kormányzati szerv
ICMPD	Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ
ILO	Nemzetközi Munkaügyi Szervezet
ETT	Egyéni támogatási terv
NSZ	Nemzetközi Szervezet
IOM	Nemzetközi Migrációs Szervezet
EM	Egyetértési Megállapodás
NCST	Nemzeti Cselekvési Terv
CSZ	Nem-kormányzati szervezet
NRM	Nemzeti Irányítási (referálási) Mechanizmus
EBESZ	Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet
DKE	Délkelet Európa
SME	Standard Működési Eljárás
THB	Emberkereskedelem (vö.: trafficking in human beings)
TRM	Transznacionális Irányítási (referálási) Mechanizmus
ENSZ	Egyesült Nemzetek Szervezete
UNHCHR	ENSZ Emberi Jogi Főbiztos
UNICEF	ENSZ Gyermekalap
UNODC	ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatal
WHO	Egészségügyi Világszervezet

Tartalomjegyzék

Előszó.....	3
Köszönet-nyilvánítás	6
Mozaikszavak és Rövidítések	8
Tartalomjegyzék	9
Bevezetés	12
A TRM-EU Projektről.....	17
Háttér	17
A projekt célkitűzései	18
Projekttevékenységek.....	19
A TRM-EU Irányelvek	21
Mik az irányelvek?.....	21
Bevezetés	22
A TRM-EU Projektről	22
A TRM-EU Irányelvek	22
A Rész: A Transznacionális Irányítási Mechanizmus	22
B Rész: A Standard Működési Eljárások (SME-k)	22
C Rész: A TRM Kontaktok listája	22
D Rész: Melléklet	22
Hivatkozások	23
Kinek szól?	23
Hogyan használjuk?	24
Fogalmi kérdések.....	24
A Rész: A Transznacionális Irányítási Mechanizmus	27
Mi az a TRM?	27
A TRM Elvei és Szemléletmódja	29
Horizontális kérdések.....	33
B Rész: Standard Működési Eljárások (SME-k).....	36

I. I. SME – Azonosítás	38
1. Intézkedés: Kezdeti Szűrés és Irányítás	40
2. Intézkedés: Az Alapvető Szükségletekhez és Információhoz Való Hozzáférés	45
3. Intézkedés: Korai Kockázatfelmérés.....	47
4. Intézkedés: Tolmácsolás és Kulturális Mediáció	51
5. Intézkedés: Felépülési és Gondolkodási Időszak	53
6. Intézkedés: Azonosítás	55
II SME: Kríziskezelés és Védelem	67
1 sz. Intézkedés: Tájékoztatás a Támogatás Lehetőségeiről és Feltételeiről	68
2 Intézkedés: Tájékoztatás a Jogi Lehetőségekről és Feltételekről.....	69
3. Intézkedés: A Felvétel és a Szükségletek Felmérése.....	72
4. Intézkedés: A Támogatás és a Védelem Biztosítása	75
III SME – Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés	78
1. Intézkedés: Az Egyéni Támogatási Terv (ETT) Közös Kidolgozása.....	79
2. Intézkedés: Beleegyezősi Eljárások az ETT Végrehajtásához	81
3. Intézkedés: Beállítás és Társadalmi Beilleszkedés	83
4. Intézkedés: Jogsegély és Jogi Támogatás	85
IV. SME – Hazatérés és Társadalmi Reintegráció.....	88
TÁJÉKOZOTT DÖNTÉSHOZATAL A HAZATÉRÉSRŐL	90
1. Intézkedés: Tájékozott Döntés a Hazatérésről	91
2. Intézkedés: A Társadalmi Beilleszkedés és a Kockázat Felmérése	93
3. Intézkedés: Kockázatkezelési Terv	96
4. Intézkedés: A család felkutatása	97
5. Intézkedés: Dokumentáció.....	98
6. Intézkedés: Indulás Előtti Egyéni Támogatási Terv.....	99
7. Intézkedés: Biztonságos Átszállítás/Átadás és a Megérkezés Támogatása	103
VSME – Büntető és Polgári Eljárás.....	107
1. Intézkedés: Nyomozás és Információgyűjtés.....	109
2. Intézkedés: A Sértett/Tanú Eljárás előtti Felkészítése	110
3. Intézkedés: Áldozat/Tanú Segítése a Tárgyalás alatt.....	112
4. Intézkedés: Az Áldozat/Tanú Segítése a Tárgyalás Után	113
5. Intézkedés: Kártérítési (Kárenyhítési) Igények Támogatása	114
C Rész: A TRM kontaktkok listája.....	116
TRM-EU Projekt Partnereinek Elérhetőségei	127
D rész: Melléklet	132
Kapcsolódó fogalmak és terminológia	132
Az emberkereskedelem áldozatává vált személyeket egyéb kapcsolódó kérdéseket érintő Európai és Nemzetközi dokumentumok	141
Európai Unió Dokumentumok	141
Nemzetközi Dokumentumok.....	143
A gyermek gyámja	144
Kinevezési folyamat	144

A gyám kötelezettségei	146
A kulturális mediátor	148
Az életkor megállapítása	152
A WHO Tíz Irányelve Emberkereskedelem Áldozataival Készült Interjú Etikus és Bizonságos Levezetéséhez.....	154
1. A sérelem elkerülése	154
2. Az alany ismerete és a kockázatok felmérése	154
3. Bejelentési információ előkészítése – nem teljesíthető ígéretek mellőzése.....	154
4. A tolmácsok és munkatársak megfelelő kiválasztása	154
5. Az anonimitás és titoktartás biztosítása.....	154
6. Tájékozott beleegyezés megszerzése	155
7. A személy helyzetének és biztonsági kockázatának saját maga általi felmérésének meghallgatása és tiszteletben tartása.....	155
8. Az egyén újbóli traumájának elkerülése	155
9. Sürgősségi beavatkozásra való felkészültség	155
10. Az összegyűjtött információ jó felhasználása	155
Teramo Protokoll az Emberkereskedelem Potenciális Áldozatainak Azonosítására és Megfelelő Kezelésének Kialakítására	156
Kritériumok a potenciális áldozatok kezelését illetően:.....	158
Észrevételek és panaszjeljárások.....	163
Hogyan lehet panaszt tenni egy felajánlott szolgáltatással kapcsolatban?	163
Telefonos vagy e-mailben történő panasztétel:	163
Szóbeli panasztétel	164
Észrevételek	164
A Bolgár Visszahonosított Felügyelet Nélküli Kiskorúak Irányításának, Gondozásának és Védelmének Koordinációs Mechanizmusa	165
Bevezetés	165
I. Konkrét Esetek Intézmények közötti Irányítási Rendszere	166
II. A Koordinációs Mechanizmus Szintjei	166
III. Gyermekekori Áldozatok Jelzése	167
IV. A Visszahonosítás Lehetősége:	167
V. Konkrét Esetek Társadalmi Támogatásának Rendszere.....	171
A Koordinációs Mechanizmus során használt Rövidítések.....	173
Hivatkozások	175

Bevezetés

Az emberkereskedelem egy olyan jelenség, amely valamennyi országot (legyen az származási, tranzit-, vagy célország) érint: a jelenkori társadalmak számos szociális és gazdasági szektorában nők és férfiak, valamint gyermekek ezrei válnak emberkereskedelem és súlyos kizsákmányolás áldozatává.

Az elmúlt tizenöt évben az emberkereskedelem elleni küzdelem területén nemzeti, európai és nemzetközi szinten egyaránt jelentős előrelépések történtek. Számos országban e törekvéseket a jogszabályok, cselekvési tervek, egyetértési megállapodások, megelőzési és támogatási programok, üldözési stratégiák és műveletek, ajánlások, útmutatók, kézikönyvek létrehozása, a különböző szereplők számára nyújtott *ad hoc* képzések (pl. rendészeti tisztviselők, bírók, szociális munkások, egészségügyi dolgozók, stratégiák stb.), tanulmányok, speciális adatbázisok megalkotása, kampányok szervezése, valamint szakmai munkacsoportok felállítása révén hajtották végre.

Még mindig többet kell tenni a jogszabályok, ajánlások, intézkedések teljeskörű végrehajtása érdekében; ahhoz, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára a védelem és megerősítés biztosított legyen, illetőleg a kizsákmányolók és társaik ellen sikeres büntetőeljárást lehessen lefolytatni, szükséges az elmélet és a gyakorlat között – még túl sok esetben – felmerülő hiányosságok pótlása.

Jelenleg az egyik legfontosabb kihívás az emberkereskedelem elleni intézkedések emberi jogokon alapuló végrehajtásának garantálása annak érdekében, hogy valamennyi emberkereskedelem áldozatává vált személy számára a széleskörű segítő és támogató rendszerhez való hozzáférés biztosított legyen. Minden államnak kötelessége a súlyos bűncselekmények áldozatává vált személyek számára védelmet, valamint emberi jogaik betartását biztosítani, az emberkereskedelem áldozatává vált személyek tekintetében pedig konkrét lehetőségeket kell nyújtaniuk önálló életük újrakezdéséhez. Azért, hogy ez megvalósítható legyen, mind a határokon belül, mind azokon túl az emberkereskedelem áldozatává vált személyek

támogatása és védelme érdekében széleskörű, emberi jogokon alapuló mechanizmusoknak kell működniük. Ezen jó törekvéseknek sürgősen valószínű cselekedetekké kell válniuk az emberkereskedelem áldozatává vált személyek emberi jogai kizsákmányolásból kivezető út valamennyi szakaszában történő teljes mértékű tiszteletben tartása érdekében, ez pedig szükségessé teszi, hogy a származási, tranzit-és célsországban egyaránt kaphassanak segítséget.

Jelenleg teljes nemzeti irányítási mechanizmus vagy egyáltalán nem létezik, vagy hivatalosan létezik ugyan, de működése nem elégséges. A transznacionális irányítás nem megfelelően intézményesített és azt általában csak esetről esetre, olykor nem a világos védelmi standardokat követő megfelelő eljárás keretében hajtják végre. A megosztott minőségi standardokon alapuló hatékony és teljes SME-k továbbra is hiányoznak. Néhány esetben különböző emberkereskedelem elleni szervek közös útmutatókat és belső vagy helyi szabályokat fejlesztettek ki az emberkereskedelem áldozatává vált személyek azonosítására, támogatására és védelmére. Ezek a gyakorlatok – amelyek közül néhány az irányelvekben is megjelenik – különösen nagyhatásúnak bizonyultak, és azokat az emberkereskedelem áldozatainak nyújtandó teljes támogatás garantálása érdekében intézményesített együttműködési keretrendszerek létrehozása követte.

Figyelembe véve az emberkereskedelem valódi transznacionális természetét, a „Transznacionális irányítási mechanizmus kialakítása a származási- és a célsországok között az emberkereskedelem áldozatainak (TRM-EU)” projekt partnerei úgy döntöttek, hogy átfogó tartalmú irányelveket dolgoznak ki a transznacionális irányítási mechanizmus végrehajtására vonatkozóan annak érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára az azonosítás, a kríziskezelés, a hosszú távú támogatás és társadalmi beilleszkedés, a hazatérés és reintegráció, valamint a büntető-és polgári eljárások szakaszaiban megfelelő támogatást biztosíthassanak.

A TRM-EU irányelveket azért dolgozták ki a közreműködők, hogy az gyakorlati intézkedéseket és ajánlásokat nyújtson a transznacionális irányítás végrehajtására. Az irányelvek figyelembe veszik a helyi és nemzeti irányítási mechanizmus valamennyi szükséges lépését. Ezt nem a Nemzeti Irányítási Mechanizmussal ellentétesen (NRM), hanem azt kiegészítve teszik. Valójában egy transznacionális irányítási mechanizmus akkor lehet

hatékony, ha közös standardizált működésen alapuló hatékony nemzeti vagy helyi irányítási mechanizmus eredményeként létrejött standard működési eljárásokra épül.

A TRM-EU irányelveket tehát a széleskörű helyi, nemzeti – és transznacionális irányítási mechanizmust gyakorlati formába öntő felhasználó-barát eszköznek is lehet tekinteni. Az ilyen mechanizmusok a különböző hatályban lévő nemzeti szabályozások és gyakorlatok miatt eltérhetnek egymástól. Azonban annak érdekében, hogy ezek sikeresek legyenek, intézményesíteni kell őket, továbbá kooperatív keretrendszerekre van szükség, mely utóbbi magába foglal valamennyi érintett állami és nem állami szereplőt, akiknek speciális képzésekre, valamint azok rendszeres korszerűsítésére van szüksége ahhoz, hogy az emberkereskedelem áldozatainak minőségi segítséget tudjanak nyújtani. Bármely helyi, nemzeti vagy transznacionális mechanizmus vonatkozásában kulcsfontosságú az intézményközi és a multidiszciplináris megközelítés megvalósítása, vagy bizonyos szinten való rugalmasság elfogadása, hogy azok megfeleljenek a speciális körülményeknek, és kielégítsék a támogatott egyének igényeit.

A TRM-EU irányelvek nagyrészt az USAID által finanszírozott és az ICMPD által lebonyolított „Transznacionális irányítási mechanizmus fejlesztését szolgáló támogatási program az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára Dél-kelet Európában (TRM)” c. projekt keretében készült TRM-SEE irányelveken alapulnak (2006-2009). Ezeket az irányelvek annak megfelelően módosítottuk és egészítettük ki, hogy a TRM-EU projektben részt vevő országok igényeit kielégítsék: Cseh Köztársaság, Magyarország, Olaszország, Portugália, továbbá Albánia, Bulgária, a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és (már a TRM-SEE programban is részt vevő) Románia. Az irányelvek jelenleg a standard működési eljárások (pl. előzetes szűrés, hivatalos azonosítás, kockázatfelmérés) során alkalmazandó gyakorlati eszközöket és indikátorokat tartalmazzák, amelyek kielégítik a résztvevők által kifejezett igényeket. Annak ellenére, hogy számos országban jelentős emberkereskedelem elleni rendszereket építettek ki, jónéhány szereplő olyan működési eszközök utáni igényét fejezi ki, amelyet az emberkereskedelem esetleges áldozataival való mindennapi munkájuk során alkalmazhatnak.

Az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára az országhatárokon belül, valamint azokon kívül nyújtott széleskörű és megfelelő segítség és támogatás eszközeinek kidolgozása, valamint a hatékony és harmonizált együttműködés biztosítása érdekében a szintén a TRM-EU projekt keretében kidolgozott „Tanulmány az emberkereskedelmet követő tapasztalatokról a Cseh Köztársaságban, Magyarországon, Olaszországban és Portugáliában” megállapításait is figyelembe vettük.

Az emberkereskedelem „szaknyelvének” fogalommeghatározásai szintén alapos munka eredményeként jöttek létre. Valójában a használt terminológia világosan tisztázott fogalmainak alkalmazása fontos kiindulópont az emberkereskedelem elleni szektorban dolgozók számára a közös stratégiákban, gyakorlatokban, és szemléletekben való egyetértés érdekében. Az emberkereskedelem elleni küzdelem szereplői közül sokan még mindig túl gyakran használják ugyanazon hivatalos szakszót anélkül, hogy ugyanazt a félreérthetetlen jelentést értenék az alkalmazott terminus alatt. Ekkor úgy éreztük, hogy elengedhetetlen, hogy egy lépést visszalépjunk és megpróbáljuk az elejéről kezdeni, hogy biztosak legyünk abban, hogy a mindennapi munkánk során alkalmazott terminológiát valóban ismerjük és jelentését értjük. Ez utóbbi szükséges volt ahhoz, hogy megfelelő alapokon nyugvó, működőképes irányítási rendszereket építhessünk ki.

A TRM-EU irányelvek természetesen a SEE irányelvek új változatát jelentik, és tartalmazzák a közreműködő szakemberek projekt keretében hozzáadott ismeretet is. Ezen túlmenően ki kell emelni azt is, hogy gyümölcsöző együttműködés alakult ki a TRM irányelvek szerkesztői között is, ez az utolsó változat pedig teljesen tükrözi e kölcsönösség pozitív hatását.

Az irányelvek továbbá sok más – szakértő és szervezet – közreműködő munkájának is az eredményei, akik az elmúlt 15-20 évben Európában és azon kívül is számos emberkereskedelem elleni eszközt dolgoztak ki, valamint megelőző, támogató és a bűnüldözésre vonatkozó módszereket, stratégiákat fejlesztettek. A sokadik hasonló anyag elkészítésének elkerülése érdekében az irányelvek a már létező eszközöket is magukban foglalják, amelyeket szükség esetén a projektpartnerek igényeihez igazítottunk.

A TRM-EU irányelvek tehát nagyban az emberkereskedelemmel

kapcsolatos vonatkozó irodalomból, szakmai anyagokból, helyes gyakorlatokból és eljárásokból származó ismereteken alapulnak, amelyek teljes mértékben garantálják és tiszteletben tartják az emberkereskedelem áldozatává vált személyek emberi jogait. Az emberkereskedelemmel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek és munka megosztása, átadása és befogadása elengedhetetlen a stratégiák és a gyakorlat fejlesztéséhez, valamint lényeges a korábban elvégzett munka a kutatók, szociális munkások, stratégiák és mások által történő elismerése miatt is.

Befejezésül, szeretném megköszönni a projekt valamennyi partnerének, a Nemzeti Végrehajtó Csoportoknak, valamint Maria Antonia Di Maionak az irányelvek összeállítása során tett értékes észrevételeit és visszajelzéseit. Hálámat szeretném kifejezni továbbá az ICMPD e projektben résztvevő munkatársainak értékes munkájukért, különösen Tania Navarronak és Annmarie Aiellonak. Külön köszönet Valerie Quadrinak az olasz Esélyegyenlőségi Osztályról, Elisa Trosseronak és Jenny Anderssonnak az ICMPD-től a TRM-EU projekt sikeres kidolgozása és szervezése érdekében kifejtett szakadatlan törekvésükért és elkötelezettségükért. Az ő lelkes munkájuk nélkül ezen irányelvek nem készülhettek volna el.

Isabella Orfano

A TRM-EU Projektről

Háttér

A „Transznacionális irányítási mechanizmus kialakítása a származási- és a célországok között az emberkereskedelem áldozatainak (TRM-EU)” projekt az Európai Bizottság – Igazság, Szabadság, Biztonság Főigazgatóságának Szabadság és Biztonság, Bűnmegelőzési és Bűnözés Elleni Küzdelem Program elnevezésű támogatási program (Action Grant 2007) finanszírozásával jött létre, melyet az olaszországi Esélyegyenlőségi Osztály – Miniszterek Tanácsának Elnöksége a Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központtal (ICMPD) együttműködve bonyolított le.

A projekt partnereként vett részt:

- Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Koordinátorának Hivatala (Albánia);
- Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága (Bulgária);
- Belügyminisztérium Bűnmegelőzési Osztálya (Cseh Köztársaság);
- Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (Magyarország);
- Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága (Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság);
- Állampolgársági és Nemi Esélyegyenlőségi Bizottság (Portugália);
- Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat (Románia);
- Továbbá a következő olasz civil szervezetek: Associazione On the Road, ECPAT-Italia, (End Child Prostitution, Pornography, and Trafficking) Cooperativa Sociale Dedalus, Associazione Mimosa, Comunità Oasi 2.

A TRM-EU projekt a tíz dél-kelet európai országban lefolytatott, USAID által finanszírozott és az ICMPD által lebonyolított hároméves (2006-2009) „Transznacionális irányítási mechanizmus (TRM) fejlesztését szolgáló támogatási program az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára Dél-kelet Európában” projekt eredményeire és sikeres tapasztalataira épül.

A TRM-SEE program során kiderült, hogy a Dél-kelet Európán kívüli célországokkal való kooperáció és koordináció a hatékony transznacionális

irányítási rendszer alapvető elemeit jelenti. A törekvések tehát az emberkereskedelem áldozatává vált személyek származási, tranzit- és célországok közötti helyzetének rendezésére irányultak, ezért nyugati államok bevonásával Európai Unió-szerte működőképes emberkereskedelem elleni irányítási rendszer létrehozása érdekében új projekt indult.

A módszertant a TRM-SEE projekt során már teszteltük, és ahol szükséges a projekt partnerek igényeihez igazítva módosítottuk. A TRM-EU projekttel szembeni elvárás a párbeszéd és az információcsera TRM-SEE projekt keretében már kialakított platformjának további kiszélesítése volt.

A projekt célkitűzései

A TRM-EU projekt általános célkitűzése egy működőképes, intézményesített, EU és nem-EU országok közötti (származási-/tranzit-/célország) emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek szóló transznacionális irányítási rendszer kidolgozása volt, amely így hozzájárul egy hatékonyabb és fenntarthatóbb nemzeti és uniós emberkereskedelem elleni reakció létrehozásában.

A projekt specifikus célja a SME-k nemzeti és transznacionális szinteken történő kidolgozásán keresztül széleskörű áldozat-támogató mechanizmusok kifejlesztése, valamint a származási, tranzit-és célországok között hiányzó kapcsolat pótlása volt az emberkereskedelem elleni szereplők (pl. civil szervezetek, kormányzati szervek és mások) bilaterális és multilaterális együttműködése jó gyakorlatainak cseréjén keresztül.

A TRM-EU projektet – a partnerországok valamennyi releváns emberkereskedelem elleni szereplőjének bevonásával – egy multidiszciplináris, interaktív és résztvevő megközelítés alkalmazásával folytattuk le. Az áldozatok irányítására vonatkozó standard működési eljárások fejlesztési módszertanának fontos elemét képezi az, hogy a kidolgozó szakemberek az anyagot sajátjuknak érezzék. Az SME-ket a résztvevő országok szakemberei szakértelmükre, jó gyakorlatukra, valamint az azonosított áldozatok igényeire építve maguk alakították, kísérletezték ki, és fogadták el. A projekt a kiválasztott országok állami intézményeinek, civil-és nemzetközi szervezeteinek munkatársai, valamint az emberkereskedelem elleni területeken dolgozó szakemberek által

hozzáadott tapasztalatokon alapul. Ez garantálta, hogy adokumentum az állami felelősség és a szakemberek általi elfogadottság egyaránt jellemezze.

A köz-és magánszféra emberkereskedelem elleni szereplőinek emberkereskedelemmel kapcsolatos stratégiák és beavatkozások terén végzett sokéves fáradhatatlan és elkötelezett munkájának tapasztalata azt mutatja, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyek teljes védelmének garantálásában az intézményesített kooperatív eszközök játsszák az egyik legfontosabb szerepet. Emiatt e projekt hosszútávú és nagyratörő célja egy intézményesített és hatékonyan működő NRM létrehozásában való közreműködés a partnerországokban. Ez lesz az első és legszükségesebb lépés egy hasonló interdiszciplináris transznacionális (EU határain belüli és kívüli) szinten működő együttműködési mechanizmus kidolgozása felé.

Projekttevékenységek

A TRM–EU projekt 2008 májusában Rómában indult a résztvevő országok és projektpartnerek közreműködésével. 2008 őszén a „Bevezető és Értékelő” szakasz során az áldozatok meglévő irányítását valamennyi résztvevő országban nemzeti és transznacionális szinten is értékelték, továbbá a résztvevő államokban Nemzeti Végrehajtó Csoportokat hoztak létre. Ezt követően 2009 tavaszán tényfeltáró missziókat folytattunk le ezen országokban.

Ezen tevékenységekkel párhuzamosan az emberkereskedelem áldozatává vált személyek transznacionális irányítási rendszerének SME-it, valamint a TRM-EU irányelvek első tervezetét is kidolgoztuk, illetőleg kiválasztottuk az emberkereskedelem áldozatainak szükségleteit kutató összehasonlító tanulmány („Tanulmány az emberkereskedelmet követő tapasztalatokról a Cseh Köztársaságban, Magyarországon, Olaszországban és Portugáliában”) létrehozását irányító koordinátorokat és helyi kutatókat a Cseh Köztársaságban, Magyarországon és Portugáliában. 2008 októberében Rómában valamennyi helyi kutató részvételével Transznacionális Workshopot szerveztünk abból a célból, hogy megállapodjanak a kutatási módszertanban és az interjúzásra vonatkozó útmutatóban, ezt követően pedig a tervezett áldozatsegítés minőségi kritériumainak és standardjainak fejlesztését

támogató Tanulmány első változatában. 2009 januárjában Bécsben lezajlott az első Projekt Csoport Találkozó.

A „Teszt Szakas” egy 2009 márciusában tartott prágai Transznacionális Szemináriummal kezdődött a TRM-EU irányelvek tervezetének megvitatása, valamint a résztvevő országok hozzáadott tapasztalatainak összegyűjtése céljából. E szeminárium alatt a második Projekt Csoport Találkozót is megtartottuk.

Az Első Transznacionális Szemináriumot 2009 tavaszán és nyarán a partnerországokban szervezett Nemzeti Workshopok követték, amelyek során a TRM-EU Irányelveket vitatták meg, valamint az országok speciális igényeire vonatkozó tapasztalatokat cseréltek a partnerországok szakértői. A Nemzeti Workshopokat követően a begyűjtött információkat megvizsgáltuk és az összehangolt ismereteket és a nemzeti alkotóelemeket beépítettük a TRM mechanizmusokba.

2009-ben nyáron és ősszel a résztvevő országokba tanulmányi utakat szerveztünk, a projekt pedig 2010 februárjában a római Zárókonferenciával fejeződött be, ahol bemutattuk a TRM-EU irányelveket, valamint a „Tanulmány az emberkereskedelmet követő tapasztalatokról a Cseh Köztársaságban, Magyarországon, Olaszországban és Portugáliában” című munkát. Mindkét kiadvány helyi nyelvekre való fordítása megtörtént, a résztvevő országokban az áldozatok irányítására fogják használni azokat.

A TRM-EU Irányelvek

Mik az irányelvek?

Az „Európai Emberkereskedelem Áldozatait Segítő Transznacionális Irányítási Mechanizmus Kidolgozására Szolgáló Irányelvek” javaslatok és gyakorlati intézkedések gyűjteménye, amely az államokat, valamint az érintett emberkereskedelem elleni szereplőket végigvezetik azokon az elengedhetetlen lépéseken, amelyek a létező emberi jogi standardokkal teljes összhangban álló megfelelő transznacionális irányítási mechanizmus, valamint helyi és nemzeti irányítási mechanizmus létrehozásához szükségesek.

Az elkülönült intézkedésekből álló SME-k részletes leírását tartalmazzák, amelyek célja, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyek megfelelő segítséget kapjanak az alábbi folyamatok során:

1. Azonosítás;
2. Kríziskezelés és Védelem;
3. Hosszútávú Segítségnyújtás és Társadalmi Beilleszkedés;
4. Hazatérés és Reintegráció;
5. Büntető és Polgári Eljárás.

A TRM-EU Irányelveket az emberkereskedelem ellátott áldozatainak nyújtott védelem és támogatás minimum standardjainak teljes tiszteletben tartásával célszerű a nemzeti jogalkotásba és jogalkalmazásba adaptálni. Az Irányelveket a jelenlegi gyakorlatot kiegészítő szabályoknak kell tekinteni, amelyeket a későbbiekben alkalmazott és támogatott emberkereskedelem elleni megoldásoknak megfelelően lehet fejleszteni és frissíteni.

A TRM-EU Irányelvek felépítése:

Bevezetés

A TRM-EU Projektről

A fejezet a projekt céljait, tevékenységeit és alkalmazási területét írja le.

A TRM-EU Irányelvek

Ez a fejezet rövid magyarázatot ad arra, hogy mik az Irányelvek, milyen célból jöttek létre és mire kell azokat használni.

A Rész: A Transznacionális Irányítási Mechanizmus

E fejezet meghatározza a Transznacionális Irányítási Mechanizmus (TRM) fogalmát, valamint kifejti annak lényeges alkotóelemeit. Leírja továbbá egy megfelelően működő TRM irányelveit, szemléletmódját, valamint lényeges kérdéseit.

B Rész: A Standard Működési Eljárások (SME-k)

Ez a fejezet azon öt SME-t részletezi, amelyek szükségesek egy transznacionális irányítási mechanizmus hatékony létrehozásához és működéséhez, úgy mint 1)azonosítás; 2) kríziskezelés és védelem; 3) hosszútávú segítségnyújtás és társadalmi beilleszkedés; 4) hazatérés és reintegráció; 5) büntető és polgári eljárás. Minden egyes SME intézkedések sorát és azok részletes magyarázatát tartalmazza: mik ezek (Mi), mikor kell őket alkalmazni (Mikor), ki felelős értük (Ki) és hogyan kell őket végrehajtani (Hogyan). Néhány intézkedés során gyakorlati eszközök javasoltak (pl. indikátorok listája, működési protokollok, kiválasztási kritériumok).

C Rész: A TRM Kontaktok listája

Ez a fejezet tartalmazza a projekt partnerországaiban működő emberkereskedelem elleni szervezetek elérhetőségeit. Ezek elengedhetetlen fontosságú adatok a transznacionális irányítás végrehajtásához, így azokat állandóan frissíteni kell.

D Rész: Melléklet

Ez a fejezet különböző figyelembe veendő gyakorlati és elméleti dokumentumokat tartalmaz, amelyeket a TRM irányelvek végrehajtásánál inspiratív forrásokként is lehet használni. A függelékek tartalmaznak egy

szószedetet a munka során használt fogalmakról és terminológiáról; összeállítást az emberkereskedelemre vonatkozó nemzeti, európai és nemzetközi jogi szabályozásról; előírásokat a gyermek gyámjának és a kulturális mediátornak a szerepéről és kötelességéről; irányelveket az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek kormeghatározására; az Egészségügyi Világszervezet tíz vezérelvét az emberkereskedelem áldozataival készített interjúk etikus és biztonságos lefolytatására vonatkozóan; a Teramo Protokoll mintáját az emberkereskedelem potenciális áldozatainak azonosítására és helyzetének felmérésére; mintát a panasz- és az észrevételezési eljárásra; leírást a bulgáriai kísérő nélküli kiskorúak és emberkereskedelem áldozatává vált visszatért gyermekek irányítási, gondozási és támogató mechanizmusának koordinációjára vonatkozóan.

Hivatkozások

Ez a záró fejezet a kiadványban idézett hivatkozásokat, valamint válogatott ajánlott irodalmat tartalmazza.

Kinek szól?

Az irányelvek elsődlegesen azoknak az emberkereskedelem elleni szereplőknek szólnak, akik kapcsolatba lépnek az emberkereskedelem (akár feltételezett, akár beazonosított) áldozatává vált személlyel és részt vesznek azonosításának, támogatásának, segítségének, büntető vagy polgári eljárásban való részvételének vagy hazatérési folyamatának valamennyi lépésében; szólnak továbbá azoknak a stratégiáknak és tervezőknek, akik felelősek a megelőzési, valamint üldözési stratégiákért és beavatkozásokért. Ez jelentheti az emberkereskedelem elleni civil szervezetek, kormányzati szervek vagy nemzetközi szervezetek szakértőit és specialistáit, továbbá másokat is, úgy mint:

- Beugró dolgozók;
- Shelter dolgozók;
- Esetért felelős vezetők;
- Pszichológusok;
- Tanácsadók;
- Szociális munkások;
- Tolmácsok;
- Interkulturális mediátorok;
- Egészségügyi dolgozók;
- Jogászok;

- Gyermekgyámjai;
- Rendészeti tisztviselők;
- Munkaügyi ellenőrök;
- Szakszervezeti tisztviselők;
- Ügyészek;
- Büntetés-végrehajtás személyi állománya;
- Stratégák és tervezők;
- Diplomataák;
- és mások.

A TRM-EU irányelvek tehát azért jöttek létre, hogy az emberkereskedelem elleni állami és nem állami szereplőket olyan eszközökkel lássák el, amelyek szükségesek ahhoz, hogy azok a helyi, nemzeti, illetve a transznacionális irányítás bármely szakaszában minden lépést teljesítsenek az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott megfelelő segítség és védelem biztosítása érdekében.

Hogyan használjuk?

Az Irányelvek olyan munkaeszközök, amelyek lépésről lépésre adnak útmutatást az emberkereskedelem áldozatává vált személyek azonosítása, támogatása, önkéntes hazatérése, társadalmi és munkaügyi beilleszkedése bármely szakaszában résztvevő szereplők számára. Az emberkereskedelem áldozatává vált személyek támogatási minimum standardjainak való megfelelésen túl az Irányelveket úgy kell átvenni, hogy azok megfeleljenek a (pl. az esetleg meglévő Nemzeti Irányítási Mechanizmus (NRM)), létező EM-ek, nemzeti, illetve helyi szabályok, jogalkotás által megállapított) nemzeti eljárásoknak és az ország szükségleteinek. Emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek esetén az irányelveknek ki kell egészítenie, támogatnia és erősítenie a meglévő nemzeti gyermekvédelmi rendszert és mechanizmusokat annak érdekében, hogy a támogatott gyermekek jogai teljes mértékben érvényesüljenek és hogy speciális szükségleteiket kielégítsék.

Fogalmi kérdések

A nyelvnek kiemelkedő szerepe van bármely társadalmi jelenség közösségi diskurzusának és definiálásának formálásában. Ezt szem előtt tartva, az irányelvekben az „emberkereskedelem áldozatává vált személy” fogalma

használatos az egyszerű „emberkereskedelem áldozata” kifejezés helyett, illetőleg ez utóbbi csupán az „emberkereskedelem áldozatává vált személy” meghatározás szinonimájaként alkalmazandó. Az „áldozat” fogalom használata olyan személyre utal, akit illetékes hatóságok vagy specializálódott civil szervezetek hivatalosan emberkereskedelem áldozataként beazonosítottak. A „támogatott személy” alkalmazása olyan emberkereskedelem áldozatává vált személyre utal, aki beleegyezését adta ahhoz, hogy valamely civil, kormányzati, nemzetközi vagy más illetékes szervezet rövid- vagy hosszútávú támogatást és segítséget nyújtson számára. Ezen nyelvi választások annak érdekében történtek, hogy elkerülhető legyen az áldozati szerep bármely retorikai formában történő akaratlan kifejezése, illetőleg hogy kiemelje azon személyek aktív és erőteljes szerepét, akik döntést hoznak a kizsákmányolt helyzetből való kilépésről és egy támogató programhoz való csatlakozásról.

Az irányelvek az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekekkel kapcsolatban speciális intézkedéseket tartalmaznak, illetőleg bármely esetben gyermekekről esik szó, úgy at itt látható ikon jelenik meg a vonatkozó bekezdés mellett. Fontos kiemelni, hogy emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek kapcsán lehet szó egyaránt kísérő nélküli vagy elválasztott gyermekekről¹, bár a szövegben általánosan emberkereskedelem áldozatává vált gyermekként hivatkoznak rájuk.

Az Irányelvekben a „külföldi, emberkereskedelem áldozatává vált személy” azokra utal, akik a célországnak nem állampolgárai; a fogalom egyszerre utal az Uniós és a nem-Uniós állampolgárokra is. Meg kell jegyezni azonban, hogy néhány intézkedést csak az Uniós, csak a nem-Uniós vagy mindkettő állampolgáraival szemben lehet alkalmazni.

Az irányelvek tartalmazzák még az emberkereskedelemhez kapcsolódó kulcsfontosságú terminusokat összegyűjtő kiterjedt szószeretet is (ld.1.Függelék: Kapcsolódó fogalmak és terminológia). Ennek oka, hogy az irányelvek a szakemberek olyan széles csoportját kívánta elérni, akik kapcsolatba kerülhetnek az emberkereskedelem áldozatává vált személyekkel és esetleg egyáltalán nem ismerik az emberkereskedelemmel kapcsolatos speciális nyelvezetet. A szószeretet azoknak az

---

¹ A „kísérő nélküli kiskorú” és az „elválasztott gyermek” teljes meghatározását ld. az 1.mellékletben

emberkereskedelem elleni szereplőknek is szól, akik már elkötelezték magukat az emberkereskedelem elleni tevékenységnek. Valójában sokan közülük ugyanazon terminusokat használják, azonban e terminusokhoz nem ugyanazon fogalmakat társítják. Az egységes terminológia és fogalmak elfogadása tehát az első lépés az ugyanazon társadalmi kérdésen belüli egyetértés megteremtéséhez.

Végül az irányelvekben még további két ikon található. A felkiáltójel ikon azon speciális koncepciókra hívja fel a figyelmet, amelyek a vonatkozó intézkedések megfelelő végrehajtásához különösen fontosak; a kereszthivatkozás ikonja az irányelvek olyan másik részére utal, amely a részletezett intézkedés(ek) szempontjából szintén lényeges.

A Rész: A Transznacionális Irányítási Mechanizmus

Mi az a TRM?

A **Transznacionális Irányítási Mechanizmus (TRM)** az emberkereskedelem azonosított vagy potenciális áldozatainak határokon átnyúló széleskörű támogatására, illetve átszállítására vonatkozó együttműködési megállapodás. Egy TRM összeköti az irányítási folyamat összes szakaszát az előszűréstől kezdve a hivatalos azonosításon és támogatáson keresztül a támogatott önkéntes hazatérésig, társadalmi beilleszkedésig vagy a büntető-és polgári eljárásig. A TRM az emberkereskedelem áldozatává vált támogatott személyek származási-, tranzit-és célországaiban működő kormányzati szervek, kormányközi szolgálatok és civil szervezetek együttműködésén alapul. A különböző országok állami szereplői a TRM-en keresztül tesznek eleget az emberkereskedelem áldozatává vált személyek emberi jogainak elősegítésére és védelmére vonatkozó kötelezettségeiknek.

A TRM elsődleges elemei az alábbiakat foglalják magukba:

- Standard Működési Eljárások (SME-k) az emberkereskedelem áldozatává vált személyek hatékony és biztonságos támogatása valamint szolgáltatások sorához való irányítása érdekében. Egy átfogó TRM tehát öt fő elemet azonosíthat speciális SME-vel és intézkedésekkel:
  1. Azonosítás;
  2. Kríziskezelés és Védelem;
  3. Hosszútávú Segítségnyújtás és Társadalmi Beilleszkedés;
  4. Hazatérés és Társadalmi Reintegráció;
  5. Büntető és Polgári Eljárás.

Mind az öt elem összekapcsolódik és szorosan kötődik a létező helyi és nemzeti irányítási mechanizmusokhoz, valamint számos esetben ezen elemek egymástól is függenek. Az emberkereskedelem áldozatának

megfelelő módon történő egyik országból másikba való irányítása érdekében a legtöbb komponenst alkalmazni kell.

- Az emberkereskedelem áldozatává vált személyek cél-, tranzit és származási országok közötti biztonságos és támogatott mozgásának stratégiáira vonatkozó hivatalos nemzetközi együttműködési megállapodás az emberkereskedelem elleni küzdelem résztvevői között. A megállapodásoknak tisztán meg kell határozniuk valamennyi résztvevő szerepét valamint az ahhoz kapcsolt felelősségét és kötelezettségét.
- A TRM ellenőrzésére és értékelésére vonatkozó mechanizmusok az elért eredmények és hatások felmérése, valamint a stratégiai és működési célok fejlesztése céljából annak érdekében, hogy minél sikeresebben elégítsék ki a támogatott személyek igényeit, valamint hogy javítsák a kifejlesztett eljárásokat.

A TRM tehát a résztvevő országok Nemzeti Irányítási Mechanizmusával (NRM) szorosan összefügg. A NRM fogalmát az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) a következők szerint határozta meg²:

A Nemzeti Irányítási Mechanizmus egy „együttműködési keret, melyen keresztül az állami szereplők eleget tesznek az emberkereskedelem áldozatává vált személy emberi jogainak védelmére és előmozdítására vonatkozó kötelezettségeiknek, valamint stratégiai együttműködésben egyeztetik törekvéseiket a civil szférával. Egy NRM alapvető célja, hogy biztosítsa az emberkereskedelem áldozatává vált személyek emberi jogainak tiszteletben tartását, valamint hatékony lehetőséget nyújtson az áldozatok szolgáltatásokhoz való hozzáférésehez. Ezen felül a NRM-ok segíthetik a nemzeti stratégiák és eljárások fejlesztését az áldozattal kapcsolatos kérdések széles körében, úgy mint a tartózkodásra vagy a hazatérésre vonatkozó szabályozás, az áldozatnak nyújtott kártérítés és a tanúvédelem kérdései.(...)”

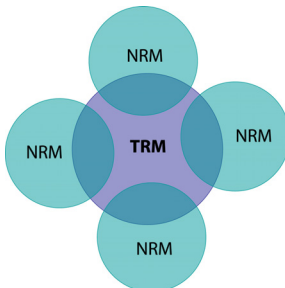
A TRM nem az egyes létező nemzeti emberkereskedelem elleni rendszerek helyettesítésére, illetőleg megkettőzésére szolgál. A TRM célja, hogy a

---

² T. Kröger, J. Malkoc, B.H. Uhl, *Nemzeti Irányítási Mechanizmusok. Közös Erőfeszítések az Emberkereskedelem Áldozatává Vált Személyek Védelmére. Gyakorlati Kézikönyv*, Osce-Odihr, Varsó, 2004, 15 old.

nemzeti irányítási rendszerre vagy más alkalmazott eljárásra építve egy lépéssel közelebb hozza azokat a transznacionális szinthez.

1. ábra – TRM és NRM-ok

A TRM az emberi és pénzügyi források, képzett szakemberek és releváns kapcsolatok megfelelő elosztására támaszkodik. Az áldozatok támogatásának megfelelő földrajzi lefedettségének elérése érdekében minden országban, ahol pedig szükséges, helyi szinten is támogató szolgálatok és források széles körét (azaz kormányzati szervek, civil szervezetek, rendészeti szervek állománya, bírák³) kell kijelölni. Ezen munka lényeges elemei továbbá a nemzetközi források és érintkezési pontok. A TRM források kijelölését és biztosítását a lehető leghamarabb el kell végezni. A felelős hatóságnak a kapcsolatokat rendszeresen ellenőriznie és frissítenie kell.

Emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek esetén bármely TRM eljárást az ország gyermekvédelmi szerveivel való szoros együttműködésben kell kidolgozni és végrehajtani.

A TRM Elvei és Szemléletmódja

Egy működő TRM-nak az alábbi elveken és megközelítéseken kell alapulnia⁴, amelyeket az emberkereskedelem áldozatává vált személyek

³ A már kijelölt, az emberkereskedelem áldozatává vált személyek bejelentéséért és irányításáért felelős nemzeti emberkereskedelem elleni koordináló pontok (NRM) elérhetőségeinek listája a C Részben található

⁴ Ez az ICPMD által szerkesztett tanulmányban megjelölt és átfogóan kifejtett elvek frissített és kiterjesztett verziója "Emberkereskedlem elleni Megfelelő Nemzeti

támogatásának és irányításának valamennyi szakaszában szem előtt kell tartani és alkalmazni kell:

- *Emberi jogokon alapuló megközelítés:* bármely helyi, regionális, nemzeti emberkereskedelem elleni megoldásnak a nemzetközi emberi jogi standardokon kell alapulnia, hogy valamennyi potenciális áldozat emberi jogainak érvényesülését és védelmét elősegítse. Ebből adódóan az állami szereplők és az összes egyéb résztvevő (azaz rendészeti szervek, bíróságok, szociális ügyekkel foglalkozó hivatalok) kötelesek tiszteletben tartani, védeni, érvényesíteni és elősegíteni a minden személyt feltétel nélkül megillető polgári, kulturális, gazdasági, politikai és szociális jogokat. Ezt a megközelítést valamennyi emberkereskedelem elleni területen elkötelezett nem-állami szereplőnek (is követnie kell, hogy a nyújtott szolgáltatások a támogatott személy jogainak teljes tiszteletben tartását és elősegítését biztosítsák. Az emberi jogokon alapuló megközelítés az egyén jogait helyezi az emberkereskedelem elleni tevékenység és stratégia középpontjába és az alábbiakra van tekintettel⁵:

- A nemzetközi emberi jogi standardok figyelembe vétele;
- A diszkrimináció tilalmának tiszteletben tartása;
- Állandóság és felelősség;
- Az emberkereskedelem áldozatává vált személyek jogosultként és jogok gyakorlóiként való elismerése;
- Az emberkereskedelem elleni stratégia és politika fejlesztésében valamennyi érintett szereplő teljes részvétele és a velük való konzultáció;
- Nem-,kor- és kultúra specifikus perspektíva elfogadása az emberkereskedelem elleni stratégiák és szolgáltatások kialakítása során.

Megoldások Kifejlesztésére és Végrehajtására vonatkozó Irányelvek”, Bécs, 2006, pp. 19-27.

⁵ Európai Bizottság, *Szakértői Csoport Jelentése az Emberkereskedelemlről*, Brüsszel, 2004, 137-143 old. A jelentés erősen javasolt azok számára, akik átfogó betekintést szeretnének az emberi jogokon alapuló megközelítés jelentőségébe. Az emery jogokon alapuló megközelítés a következő dokumentumból merít : United Nations High Commissioner for Human Rights (UNHCHR), *Recommended Principles. Guidelines on Human Rights and Human Trafficking*, New York and Geneva, 2002, at [www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/\(Symbol\)/E.2002.68.Add.1.En?Opendocument](http://www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/(Symbol)/E.2002.68.Add.1.En?Opendocument)

Az emberi jogok ugyanannyira vonatkoznak a gyermekekre, mint bármely más emberre. Az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekeket az államoknak kiemelten kell kezelniük, maximálisan tiszteletben tartva az elsődlegesen a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményben (1989) lefektetett alapvető jogait. A legfontosabb elvek: a gyermek mindenek felett álló érdeke, diszkriminációmentesség, élethez való jog, életben maradáshoz és fejlődéshez való jog, valamint az eljárásokban való részvételhez való jog⁶.

- **Állami részvétel:** a nemzeti emberkereskedelem elleni megoldások kidolgozása és végrehajtására vonatkozóan az államot teljes felelősség és részvételi kötelezettség terheli. Ennek eredményeként az emberkereskedelem megelőzése, az az elleni küzdelem, valamint az emberkereskedelem áldozatává vált személyek támogatása iránt elkötelezett helyi, regionális és nemzeti közigazgatási szereplőknek aktívan részt kell venniük a helyi, regionális és nemzeti irányítási mechanizmusokban, vagy az annak megfelelő emberkereskedelem elleni rendszerekben és a kapcsolódóan kidolgozott és elfogadott SME-kben foglaltak szerint rendszeresen együtt kell működniük a nem-állami szereplőkkel. Ideális esetben az állami részvétel a SME-k hivatalos elfogadását eredményezi.
- **A civil szféra részvétele:** a hozzáértő nem-állami szervezeteknek aktívan kell közreműködniük az emberkereskedelem helyi, regionális és nemzeti szinten való megoldásában. Be kell vonni őket a döntéshozatali eljárásokba, mégpedig úgy, hogy részt vegyenek az emberkereskedelem elleni stratégia és politika kialakításában, valamint végrehajtásában. Szolgáltatóként kulcsfontosságú szerepet játszanak az emberkereskedelem áldozatává vált személyek támogatásában az azonosítás, rövid-és hosszútávú támogatás, társadalmi beilleszkedés, támogatott önkéntes hazatérés valamint a büntető és polgári eljárás során. Fontos, hogy a civil szféra szervezetei szabadon dönthessenek az emberkereskedelem áldozatává vált személy támogatásáról, függetlenül annak későbbi arra vonatkozó szándékától, hogy együtt

---

⁶ Szintén ajánlott utalni még a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény 6.sz. Általános Kommentárra, főként a szülőjétől/gondozójától elválasztott, kísérő nélküli, emberkereskedelem áldozatává vált gyermek kezelésére és védelmére vonatkozóan

kíván-e működni a kompetens hatóságokkal vagy sem. A finanszírozáshoz való hozzáférésüket nem lehet függővé tenni a támogatott személy és a rendészeti hatóságok együttműködésétől. A civil szféra szervezeteinek a helyi, regionális és nemzeti irányítási mechanizmusok, vagy az annak megfelelő emberkereskedelem elleni rendszerek részét kell képezniük, valamint a kapcsolódóan kidolgozott és SME-kben foglaltak szerint rendszeresen együtt kell működniük az állami szereplőkkel.

- *Multidiszciplináris és intézményközi megközelítés:* az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek nyújtott valamennyi emberkereskedelem elleni szolgáltatás kialakításába és végrehajtásába módszeresen be kell vonni az eltérő ismeretekkel és tapasztalatokkal rendelkező állami és nem-állami szereplők széles körét. A közös munkához a kölcsönösen megállapított eljárásoknak és a támogatás minőségi standardjainak megfelelően kell meghatározni a felelősségi körök és feladatok pontos tartalmát.
- *A gyermek mindenképp felett álló érdeke:* valamennyi emberkereskedelem áldozatává vált gyermeket érintő tevékenység során ezeket kell elsődlegesen figyelembe venni. A mindenképp felett álló érdek értékelésének a gyermekek egyéni körülményein kell alapulnia, amelynek során figyelembe kell venni a gyermekek családi helyzetét, származási országuk helyzetét, különös sérülékenységüket, biztonságukat és azokat a kockázatokat, amelyeknek ki vannak téve, továbbá a védelmi szükségleteiket, a célországban való integráltságuk fokát, fizikai és szellemi állapotukat, iskolázottságukat és a szociális-gazdasági helyzetüket. Ezen megállapításokat a gyermek nemzetiisége szerinti, valamint etnikai, kulturális és nyelvi háttérének kontextusába kell illeszteni. A gyermek mindenképp felett álló érdekére vonatkozó értékelést egy sokoldalú folyamat során kell elkészíteni, amelybe be kell vonni a releváns szereplőket, valamint a gyermekekkel dolgozó specialistákat és szakértőket egyaránt⁷.
- *Felelősség és átláthatóság:* valamennyi irányítási mechanizmusnak panaszeljárást kell biztosítania annak érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyek problémáikat

---

⁷ Gondozójától/Szüleitől Elválasztott Gyermek Program (SCEP), *A jó gyakorlat állítása*, 4. kiadás (folyamatban).

felvethessék, valamint az alanyi és emberi jogainak az azonosítási és támogatási eljárás bármely szakaszában történő megsértéséből eredő kártérítésre való jogosultságokat hatékonyan érvényesíthessék.

Horizontális kérdések

Az alábbi horizontális kérdések a transznacionális irányítás folyamatának egésze során relevanciával bírnak, a TRM bármely intézkedését ezekre figyelemmel kell végrehajtani:

Biztonság

Minden intézkedésnek meg kell felelnie az emberkereskedelem áldozatává vált személy speciális szükségleteinek, tiszteletben tartva pszichológiai és fizikai integritását.

Részvétel

Fontos lépés az emberkereskedelem áldozatává vált személyek megerősítésében, akiket döntések meghozatalára képes, aktív feleknek kell tekinteni. Az emberkereskedelem (akár felnőttkorú, akár gyermek) áldozatainak véleményét, kívánságait mindig figyelembe kell venni, hogy az ügyüket érintő döntések meghozatalában teljes részvételük biztosított legyen. Így a TRM bármely szakaszában biztatni kell őket arra, hogy kérdést tegyenek fel vagy kifejezzék aggodalmaikat.

Tájékoztatás

Az emberkereskedelem áldozatává vált személyeket részletes tájékoztatással kell ellátni valamennyi támogatásukkal és irányításukkal összefüggő eljárásról és intézkedésről, beleértve jogukat és jogosultságukat. A tájékoztatást haladéktalanul, rendszeresen frissítve és érthető módon kell nyújtani. Szükséges továbbá az arról való megbizonyosodás, hogy az emberkereskedelem áldozata az adott tájékoztatást teljesen megértette, valamint ösztönözni kell arra, hogy bármikor tisztázó kérdést tegyen fel.

Információcsere

Információt valamennyi releváns szereplő az arra alkalmas időben cserélhet egymással, azzal, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyt megfelelően tájékoztatni kell adatainak felhasználásáról, amelyhez hozzá kell járulnia, illetőleg az eljárás során kiemelt figyelemmel kell lenni az áldozat biztonságára és magánélethez fűződő jogára.

Adatvédelem

A személyes adatokat nyomon követhetően és jogszerűen, „meghatározott, legitim célból, és nem e céllal összeférhetetlen módon használva”⁸ kell gyűjteni, felhasználni, továbbítani és tárolni az emberkereskedelem áldozatává vált személyek hosszútávú biztonságának biztosítása érdekében⁹. Az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek a bármikor elérhető, kijavítható és törölhető adataik felhasználásához tájékozott beleegyezésüket kell adniuk. Minden országnak megvan a maga adatvédelemre vonatkozó jogi keretrendszere. Speciális adatfelhasználásra és adatvédelemre vonatkozó nemzeti szabályozás hiányában ajánlott, hogy az országok az Európai Bizottság Irányelveiben¹⁰ és az Európa Tanács adatvédelemre vonatkozó Egyezményében¹¹ foglalt elvekre és ajánlásokra támaszkodjanak.

Tolmácsolás és Kulturális Mediáció

Elengedhetetlen, hogy a kommunikáció olyan nyelven történjen, amely az emberkereskedelem áldozatává vált személy számára érthető, ezért a tolmács és a kulturális mediátor személye kulcsfontosságú a megfelelő támogatás nyújtásában. A képzett és megbízható szakemberek listáját állandóan frissíteni kell.

Képzés és Szupervízió

A TRM bármely szakaszában részt vevő valamennyi szakembernek speciális, az emberkereskedelemmel kapcsolatos kérdésekre, valamint a megfelelő emberkereskedelem áldozataival használatos munkamódszerekre vonatkozó képzést kell nyújtani. Biztosítani kell továbbá ezen témák állandó frissítését, valamint szupervíziós szakaszokat.

---

⁸ 5. cikk, Az Európa Tanács Egyezménye Az egyén védelméről tekintettel a személyi adatok automatikus feldolgzására, ETS 108, 28.1.1981.

⁹ Az adatgyűjtés, -feldolgozás és tárolás védelmi mechanizmusaiért és etikai mormáiért lásd ICMPD, *Emberkereskedelem Elleni Adatgyűjtés és Információkezelés az Európai Unióban – Kézikönyv. Helyzetleírás a Cseh Köztársaságban, Lengyelországban, Portugáliában és a Szlovák Köztársaságban*, Bécs, 2009.

¹⁰ Az Európa Parlament és a Tanács 1995. október 24-i 95/46/EC direktívája az egyén védelméről tekintettel a személyes adatok feldolgozására és ezen adatok szabad mozgására; Az Európa Parlament és a Tanács 2002. július 12-i 2002/58/EC direktívája a személyes adatok feldolgozását és az elektronikus kommunikáció szektorban lévő személyi jogok védelméről.

¹¹ Az Európa Tanács Egyezménye Az egyén védelméről tekintettel a személyi adatok automatikus feldolgozására, ETS 108, 28.1.1981.

Ellenőrzés és Értékelés

Az ellenőrzés és értékelés folyamata felméri, hogy egy mechanizmus működik-e, hogy egy eljárás a kívánt eredményekhez vezet-e, valamint hogy ezen eredmények közreműködnek-e a speciális, illetve stratégiai célok elérésében. Az értékelés eredményeire alapozva ez a folyamat lehetővé teszi az eljárások javítását a működési szinten, illetve a célok átalakítását a stratégiai szinten. Az ellenőrzésnek és értékelésnek ki kell terjednie az emberkereskedelem elleni intézkedések emberkereskedelem áldozatainak emberi jogaira kifejtett hatásának felmérésére is, amelyet a biztosított támogatással kapcsolatban figyelembe kell venni.

Emberi és Pénzügyi Források

Valamennyi emberkereskedelem elleni megoldásnak gazdasági és emberi erőforrások tekintetében is fenntarthatónak kell lennie, hogy elérje az emberkereskedelem áldozatává vált személyek védelmére, valamint a jelenség megelőzésére és visszaszorítására vonatkozóan kitűzött célokat. A felelős szereplőknek tehát helyesen és időben kell elkülönítenie a megfelelő finansziális és személyi erőforrásokat valamennyi speciális intézkedés végrehajtására.

A fent említett TRM elveket, megközelítéseket, és lényeges kérdéseket a következőkben körülírt SME-k is tartalmazzák, ezért azokat a szöveg nem említi még egyszer.

B Rész: Standard Működési Eljárások (SME-k)

Az alábbi bekezdés a TRM sikeres bevezetéséhez és kezeléséhez szükséges Standard Működési Eljárásokat (SME-k) írja le a következőképpen:

- 1 SME – Azonosítás;
- 2 SME – Kríziskezelés és védelem;
- 3 SME – Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés;
- 4 SME – Hazatérés és társadalmi beilleszkedés;
- 5 SME – Büntető és polgári eljárás.

Minden egyes SME intézkedések sorát tartalmazza, amelyeket a következő részletek magyaráznak:

- **Mik** ezek;
- **Mikor** kell őket alkalmazni;
- **Ki** a felelős értük; és
- **Hogyan** kell őket végrehajtani.

A leírt intézkedések nincsenek időrendi sorrendbe állítva. Sok esetben párhuzamosan kell őket alkalmazni, máskor más sorrendben, a különböző nemzeti jogi háttérből, vagy a vonatkozó intézkedésekből adódóan. Továbbá bizonyos intézkedések országonként és egyéni helyzetenként változhatnak, ezért kontextusfüggőek.

Gyermeckorú emberkereskedelem áldozatának esetében, a különböző nemzeti gyermekvédelmi rendszerektől és mechanizmusoktól függetlenül, minden intézkedésnek a gyermek mindenek felett álló érdekét kell szem előtt tartania, mely arra képzett szakemberek alapos és gondos felmérésének eredményéből fakad¹². Minden döntésnek alaposan figyelembe kell vennie a gyermek nézeteit, amiket az elvárt megfelelő

---

¹² A gyermek mindenek felett álló érdekének a felmérésének a teljes leírása UN High Commissioner for Refugees, *UNHCR Guidelines on Determining the Best Interests of the Child*, May 2008, elérhető: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48480c342.html>

szaktudással rendelkező döntéshozók és alkalmazottak minden szakasz során proaktív módon próbálnak megismerni¹³.

Néhány intézkedés során olyan indikátorok listája javasolt, melyek hasznos eszközként alkalmazhatók különböző példák során (pl. a kezdeti szűrés végrehajtásakor; a korai kockázatfelmérés készítésekor; a személy hivatalos azonosításakor; a felvétel és a szükségletek felmérésekor, stb.). Alapvető fontosságú észben tartani, hogy az indikátorokat olyan hasznos eszköznek kell tekinteni, amelyeket óvatosan kell kezelni annak érdekében, hogy elkerüljük az áldozatok nem szándékos besorolását, ami meggátolhatja az emberkereskedelem áldozatává vált személyek valódi azonosítását és alapvető jogaiknak teljes tiszteletbentartását.

---

¹³ Az Irányelvek kidolgozását a Save the Children Olaszország koordinálta az 'AGIRE, Ausztria, Görögország, Olaszország és Románia – Erősebb magán és nyilvános partnerség ösztönzése a gyermekáldozatok és az Európában történő emberkereskedelem veszélyében lévő gyermekek támogatása és azonosítása terén' keretén belül. A TRM némyelyik SME-a az AGIRE módszertan mércéjeként került alkalmazásra..

I. I. SME – Azonosítás

Az *azonosítási stádium* az első lépése a helyi, nemzeti vagy transznacionális mechanizmusnak, melyben az emberkereskedelem áldozatát akként azonosítják. Ez a stádium két részre osztható: *előzetes azonosítás* és *hivatalos azonosítás*:

a) Előzetes Azonosítás

1. **Kezdeti szűrés és irányítás:** a feltételezett emberkereskedelem áldozatává vált személy irányítása (vagy saját bejelentése) az első értesítési ponthoz, azaz a kezdeti szűrésért és irányításért felelős szervhez, mely mely az adott ország jogalkotásától és szakpolitikáitól függően változik;
2. **Az alapvető szükségletekhez és információhoz való hozzáférés:** az alapvető információk megadása és a feltételezett áldozat sürgős igényeiről való érdeklődés; válaszadás a kifejezésre juttatott aggodalmakra illetve azonnali szükségletekre;
3. **Korai kockázatfelmérés:** a felmerülő kockázatok vizsgálata és a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságának azonnali garantálása;
4. **Nyelv és tolmácsolás:** A kommunikáció biztosítása azon a nyelven, amelyet a személy megért;
5. **Felépülési és gondolkodási időszak:** A következő lépésekről történő megfontolt döntések meghozatalához szükséges idő és források biztosítása az egyének számára.

b) Hivatalos Azonosítás

6. **Azonosítás:** az áldozat státuszának meghatározása szakképzett és meghatalmazott személyek által (pl. rendészeti szervek tisztjei, szakértők, civil szervezetek és nemzetközi szervezetek dogozói), kérdések feltevése és azon körülmények vizsgálata, amelyek lehetővé teszik, hogy az egyént az emberkereskedelem áldozataként lehessen azonosítani; a személy tájékoztatása a következményekről, és a várható jövőbeni lehetőségekről a tájékozott döntéshozatal, valamint a következő lépésekhez való hozzájárulás érdekében. A hivatalos azonosításba beletartoznak azok az esetek is, amelyekben a sértetti státusz büntetőjogilag még nem megállapított.

Az emberkereskedelem bűncselekményének összetettsége következtében a magát emberkereskedelemmel kapcsolatos kizsákmányolás áldozatának tartó személynek (gyermeknek és felnőttnek egyaránt) *bizalmat kell szavazni*. A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt azon nyomban áldozatnak kell tekinteni, amint az illetékes hatóságok a legkisebb jelét észlelik, hogy emberkereskedelem bűncselekményének áldozata lett.

AZONOSÍTÁS	Előzetes	1. Intézkedés	KEZDETI SZŰRÉS ÉS IRÁNYTÁS - A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy bejelentése az első értesítési ponton - Az első azonosító szűrés levezetése - Annak vizsgálata, hogy a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek-e - Amennyiben a kiskorúság gyanúja fennáll gyám kijelölése
		2. Intézkedés	HOZZÁFÉRÉS AZ ALAPVETŐ SZÜKSÉGLETEKHEZ ÉS INFORMÁCIÓKHOZ - Felvilágosítás a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy jogairól/kötelezettségeiről és az igényelhető segítségről - A közelgő problémák felmérése - Azonnali igényeinek felmérése - A biztonsági intézkedések meghatározása
		3. Intézkedés	KORAI KOCKÁZATFELMÉRÉS - A közelgő kockázatok felmérése valamint a biztonsági és jóllét-i intézkedések meghatározása - A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy sürgős igényeivel/kéréseinek kielégítése
		4. Intézkedés	TOLMÁCSOLÁS ÉS KULTURÁLIS MEDIÁCIÓ - A tolmácsolás/fordítás biztosítása a segítségnyújtók/rendőrség és a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy között - A tolmácsok/kulturális mediátorok tájékoztatása a szerepkörükről - A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a tolmácsok/kulturális mediátorok szerepéről
		5. Intézkedés	FELÉPÜLÉSI ÉS GONDOLKODÁSI IDŐSZAK - Felépülési és stabilizációs időszak felajánlása a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személynek - A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a fennálló lehetőségekről - Biztonságos szállás biztosítása - Alapvető szolgáltatások nyújtása - Tartózkodási engedélyhez való hozzájutás biztosítása

	Hivatalos	6. Intézkedés AZONOSÍTÁS • Annak meghatározása, hogy az egyén a hivatalos előírásoknak megfelelően emberkereskedelem áldozatává vált személynek minősül-e • Amennyiben szükséges, a származási/tranzit/célsország illetékes hatóságainak tájékoztatása • Az emberkereskedelem áldozatává vált személy személyazonosságának megállapítása • Gyámság megállapítása amennyiben az emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek • A vonatkozó információk elmagyarázása az emberkereskedelem áldozatává vált személynek minősített egyén számára a személyazonosság megállapítását követően.

1. Intézkedés: Kezdeti Szűrés és Irányítás

MI: A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy első kiszűrése és biztonságos ideiglenes szállásra irányítása.

A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy több csatornán keresztül kerülhet első számú értesítési pont figyelmébe, melyek a következők lehetnek:

- Maga az áldozat;
- Más emberkereskedelem áldozatává vált személyek;
- Család vagy ismerős;
- Magánszemélyek;
- Rendészeti szervek munkatársai;
- Bevándorlási hatóságok;
- Fogvatartási hely személyzete;
- Büntetésvégrehajtási intézet dolgozói;
- Munkaügyi felügyelők;
- Szakszervezeti munkatársak;
- Civil szervezet dolgozói;
- Nemzetközi szervezetek dolgozói;
- Egészségügyi szakemberek;
- Nagykövetség vagy konzulátus tisztviselői;
- Közlekedési személyzet;
- Egyéb.

MIKOR: Azonnal, amint a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt az első értesítési ponthoz irányítják.

KI: Az első számú értesítési pont, vagyis az az intézet/szervezet, mely központi információs, irányítási és a vélt áldozatok kezdeti támogató központjaként tevékenykedik.

A testület országonként változhat, és a következőket foglalhatja magában:

- Nemzeti koordinációs szerv (pl. a nemzeti emberkereskedelem elleni szolgálat irodája);
- Rendészeti szervek;
- Szolgáltatók (pl. civil szervezetek, társadalmi szervezetek);
- Egyéb.

Az első számú értesítési pont minden olyan vonatkozó intézmény és szervezet által ismert kell, hogy legyen, amely emberkereskedelem áldozatává vált személyekkel kerülhet kapcsolatba, ideértve a rendészeti szervek tisztviselőit, bevándorlási hivatal munkatársait, munkaügyi felügyelőket, civil vagy nemzetközi szervezetek szakértőit, egészségügyi dolgozókat, nagykövetség vagy konzulátus tisztviselőit, közlekedési személyzetet, stb.

HOGYAN: A kezdeti szűrés olyan kérdések csoportján kell, hogy alapuljon, melyek segítségével az első számú értesítési ponttal való kapcsolatfelvétel után meg lehet állapítani, hogy vajon a személy feltételezhetően emberkereskedelem áldozata-e vagy potenciálisan emberkereskedelem áldozata lehet. A folyamat során fontos odafigyelni – a szűrésben résztvevő személy egészségügyi állapotára ügyelve – a bántalmazás jeleire. A különböző indikátorok ellenőrző listája segíthet a kérdések kialakításában és a bántalmazás bizonyítékainak azonosításában:

INFORMÁCIÓ GYŰJTÉS A KEZDETI SZŰRÉS ALATT	
PONTOK	INDIKÁTOROK
Személyes adat	• Név • Nem • Életkor • Nemzetiség • Jogi státusz • Családi állapot • A célország nyelvének ismerete (külföldi áldozat esetén)
Külső megjelenés	• Verésből származó sérülések (sebhelyek, zúzódások, törött csontok...) • Kezeletlen gyulladások (láz, megdagadt nyak, könnyezés...)

	- Fertőző betegségek - Kínzásra utaló jelek (égetés, vágás...) - Alultápláltság - Félelem - Kimerültség
Életkörülmények	- A mozgás korlátozására és teljes felügyeletére utaló bizonyíték - Elzártág - Szegényes szálláskörülmények - A személy ugyan azon a helyen lakik és dolgozik - A szállás folyamatos változtatása
Munkakörülmények	- Munka hiánya vagy hamis munkaszerződés - Fizetés hiánya, vagy túl alacsony fizetés - Rendkívül hosszú munkaórák, illetve szabadnapok hiánya - Nem biztonságos, illetve nem higiénikus munkakörülmények - Más dolgozók elől való elrejtés - A munkahatározat helyszínének folytonos változtatása - Olyan telephelyen való előfordulás, ahol korábban már történt emberkereskedelemmel kapcsolatos eset
Státusz	- irreguláris migránsi státusz (külföldi feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy esetén) - Hamisított okmányok vagy azok hiánya (pl. útlevél, vízum, személyi igazolvány, tartózkodási engedély...) - Kiutasítási határozat(ek) - Egyéb

A hivatalos áldozati státusz megállapításához speciális azonosítási eljárásokat – az emberkereskedelem különböző fázisairól való információk összegyűjtése és felmérése – kell alkalmazni, melyekre a felépülési és gondolkodási időszak *után* kerül sor. (➡ **6. Intézkedés: Azonosítás**)

A kezdeti szűrést és irányítást a következőképpen kell levezetni:

- A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékozott beleegyezésével;
- A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságának és magánéletének kellő figyelembevételével;
- A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy egészségi állapotának kellő figyelembevételével, különös figyelmet fordítva a poszttraumatikus stressz szindróma jeleire;
- A vonatkozó, adekvát és nem túlzó információ gyűjtésével, amint a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékozott beleegyezését adja személyes adatainak megadására és

tárolására. A személyt tájékoztatni kell arról, hogy joga van visszavonni az adatainak tárolására vonatkozó beleegyezését;

- Az emberkereskedelem áldozatává vált személy véleményének és aggodalmainak gondos figyelembevételével;
- Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermekkorú vagy fenn áll annak a gyanúja, hogy gyermek, a gyermekvédelmi hatóságok azonnali tájékoztatásával. Bármilyen további intézkedés megkezdése *előtt* ki kell nevezni a gyámot¹⁴. A kinevezett gyám végig kell, hogy kísérje a gyermeket az egész folyamaton szoros együttműködésben a nemzeti gyermekvédelmi és rendészeti szervekkel, bevándorlási hivatallal (külföldi állampolgár esetén) és más szolgáltatókkal, amíg a gyermek számára legkedvezőbb tartós megoldás meg nem fogalmazódik és bevezetésre nem kerül. Amennyiben a hatóságok kíséret nélküli kiskorúra akadnak, kötelességük megtenni minden lehetséges intézkedést annak megállapítására hogy a gyermek emberkereskedelem áldozata-e, és meg kell bizonyosodniuk arról, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek speciális védelmét és segítségét szolgáló teljeskörű intézkedéseket bevezették-e;
- Világosan meghatározott jelentési eljárások igénybevételével.

Az interjúkészítőnek tisztában kell lennie azzal, hogy a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyek lehet, hogy nem szívesen fedik fel az élményeikre vonatkozó teljes és hiteles információikat, főként nem a segítségnyújtás ilyen korai szakaszában. Megeshet, hogy félnek a rendészeti szervek tisztjeitől (mivel okmányok nélküli bevándorlók, mivel az emberkereskedelemhez fűződő illegális tevékenységben vettek részt, mivel becsapták őket a rendészeti szervek tisztjeinek tevékenységével kapcsolatban, stb.), az emberkereskedőktől és a kizsákmányolóiktól (fenyegetések, visszaélések, számukra fontos más személyeken való megtorlások miatt); hogy nem bíznak másokban az emberkereskedelem során tapasztaltak miatt¹⁵; hogy nem emlékeznek minden információra vagy

---

¹⁴ A gyám szerepe **nem** ugyan az mint a jogi képviselőé. Amennyiben a gyermek jogi eljárásban vesz részt jogi képviselőt kell neki biztosítani (szakértett ügyvédet).

¹⁵ 18.cikk: Az Emberkereskedelem Áldozatainak Védelme és a Bűncselekmények elleni Harc (Olaszország és az Európai Forgalókönyv). Kutatási Jelentés, On the Road Edizioni, Martinsicuro, 2002.

az események pontos sorrendjére az átélt trauma miatt kialakult ideiglenes emlékezetkiesésük miatt¹⁶.

Figyelembe kell venni, hogy minden egyénnek joga van eldönteni, hogy igénybe kíván-e venni segítséget, és ha igen milyen mértékben és mikor, valamint bármely támogatási intézkedés előtt ki kell kérni a véleményét. Ugyanakkor a segítség kezdeti visszautasítása nem szabad, hogy a segítséghez való hozzáférést visszavonhatatlanul elzárja, hiszen az áldozat később meggondolhatja magát.

Gyakorlat: Emberkereskedelem eseteinek jelzése és azonnali válasz (Portugália)

Portugáliában egy speciális vonalat (964 608 288) hoztak létre annak érdekében, hogy bármilyen gyanús emberkereskedelemmel kapcsolatos esetet jelezni lehessen. Ez egy kulcsfontosságú eszköz, melyet minden emberkereskedelem ellen harcoló szolgálat, a köz és maguk az emberkereskedelem áldozatai egyaránt használhatnak. A vonal napi 24 órában elérhető és egy Multidiszciplináris Csoport (MC) kezeli, amely azonnal gondoskodik a (potenciális) emberkereskedelem áldozatáról, és részt vesz annak hivatalos azonosításában, valamint a személyes támogatási program kialakításában. Az MC egy koordinátorból (szociális munkás), egy pszichológusból, egy jogászból és egy társadalmi mediátorból áll. Gyermek esetében a Veszélyben lévő Kiskorúak Bizottságát is értesítik, hogy közösen mérjék fel a gyermek legfőbb érdekeit és azoknak megfelelően gondoskodjanak róla.

Gyakorlat – A Teramo Protokoll: Az azonosítás mint intézményközi eljárás (Olaszország)

A Teramói Bíróság (Olaszország), az Associazione On the Road szervezet közreműködésével, megalkotta a "Az emberkereskedelem, kizsákmányolás és az illegális migrációhoz kapcsolódó bűncselekmények potenciális áldozataival való bánásmódra vonatkozó irányelveit" (Teramo Protokoll)¹⁷. Az emberi jogi központú és a intézményközi szemlélete alapján, a Teramo Protokoll a következő igényeket fogalmazza meg:

- Emberközpontú bánásmód alkalmazása annak érdekében, hogy az emberkereskedelem (potenciális) áldozatával felvett kapcsolat pozitív legyen és meg lehessen nyerni a személy bizalmát;
- Társadalmi támogatás, segítség és védelem nyújtása az emberkereskedelem áldozatai számára függetlenül az illetékes hatóságokkal való együttműködési hajlandóságuktól;
- Jól képzett és felszerelt tiszték és ügyészek alkalmazása, akik *ad hoc* multi-agency emberkereskedelem elleni egységek létrehozásán keresztül működnek együtt;
- Kulturális mediátor alkalmazása az első interjútól kezdve.

A Teramo Protokoll szintén szabályozza a résztvevő összes szereplő feladatát és

¹⁶ Az emberkereskedelem további egészségügyi következményeiért lásd London School of Hygiene & Tropical Medicine, Un.Gift, Iom, *Emberkereskedelem áldozatairól való gondoskodás. Egészségügyi Szolgáltatók Útmutatói*, Geneva, 2009

¹⁷ A Teramo Protokoll teljes szövegéért lásd a 7. Mellékletet.

meghatározza a működési eljárásait a rendészeti szervek, a bírói testület, más nyilvános szereplők és a civil szervezetek közötti együttműködésnek. A Protokollt, az emberkereskedelem potenciális áldozatainak azonosításához szükséges indikátorok listájával és a potenciális áldozat kezdeti kiszűréséhez szükséges interjú nyomtatványával a teramói Ügyész Hivatala Teramo Megye minden rendészeti szervének továbbította.

2. Intézkedés: Az Alapvető Szükségletekhez és Információhoz Való Hozzáférés

MI: a) A sürgős alapvető szükségletek és b) teljeskörű tájékoztatás biztosítása a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy számára:

- a) Bármiféle információközlés *előtt* a következő alapvető szükségleteket kell kielégíteni a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy sürgős kérései vagy igényei¹⁸ iránti érdeklődés alapján:
- Étel;
  - Víz;
  - Mosdó és alapvető higiénia;
  - Tiszta ruházat;
  - Pihenés;
  - Egyedüllét;
  - Sürgősségi orvosi ellátás;
  - Családtagokkal vagy számára fontos más személyekkel való kapcsolatfelvétel lehetősége (amennyiben ez biztonságos a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy számára)
  - Más sürgős szükségletek.
- b) A tájékoztatás kulcsfontosságú tényezője az irányítási folyamatnak, mely csökkenti a emberkereskedelem áldozatává vált személy aggodalmát és a jövővel kapcsolatos bizonytalanságát, valamint lehetővé teszi, hogy fokozatosan visszanyerje uralmát az élete felett. Ez egyben az első lépés a támogatott személy és a szolgáltató/szolgálat közötti bizalmi kapcsolat kiépítése felé. Ennek megfelelően a következő részletes információkat kell közölni:

---

¹⁸ Ez az információ a UNODC, *Az Emberkereskedelem Elleni Harc Szükséges Eszközei*, Bécs, 2006 c. pozíció alapján lett kidolgozva:

- A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy jogai és kötelezettségei;
- A felépülési és gondolkodási időszak működése;
- Rendelkezésre álló szolgáltatások (szállítás, tanácsadás, stb.);
- A védelmi rendszer működése;
- Az irányítás választható következő lépései;
- Az aktuális biztonsági kérdések;
- Az adatokkal kapcsolatos védelmi politika.

KI: Azon helyi vagy nemzeti emberkereskedelem ellen küzdő szervek szakemberei, akiknél a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy lakni fog a kezdeti irányítását követően. A szakértők a feladat elhatárolatára külön képzésben részesültek és tolmács vagy kulturális mediátor¹⁹ is segíti őket.

Amennyiben az emberkereskedelem vélt áldozata gyermekkorú, a tájékoztatást olyan szakértőnek kell végeznie, akinek képesítése van gyermekekkel történő munkára. A kijelölt gyámnak folyamatosan jelen kell lennie, hogy biztosítsa az alapvető szükségletek kielégítését és a gyermek jogainak betartását.

MIKOR: Azonnal a kezdeti irányítást követően.

HOGYAN: Az alapvető szükségleteket és információkat a következőképpen kell biztosítani:

- Érthető, szakmai, mégis barátságos formában;
- Egyszerű nyelvezet használatával, és külföldi, feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében tolmács vagy kulturális mediátor segítségével;
- Szóbeli és írásos formában olyan nyelven, melyet a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy ért;
- Olyan formában, amely bátorítja a vélhetőleg emberkereskedelem áldozatává vált személyt tisztázó kérdések feltevésében;
- Megbizonyosodva arról, hogy a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy tisztán ért minden közölt információt;
- A választási lehetőségek újraértelmezésének és felmérésének segítségével;

---

¹⁹ A kulturális mediátor profiljának leírását lásd az 4. Mellékletben.

- Gyermekkorú áldozat esetében érzékeny módon és a gyermek fejlettségi szintjének²⁰ megfelelő nyelvezet alkalmazásával. Fiatal gyermekek esetében, a rendőrség munkatársai dönthetnek úgy, hogy előbb a gyámmal közlik az információkat, hogy aztán az közölhesse a gyermekkel

Az emberkereskedelem feltételezett áldozatainak *nem* kell semmit sem aláírniuk a tájékoztatásuk előtt vagy után. Amennyiben a dokumentációhoz aláírás szükségeltetik, azt soha nem lehet a segítség vagy a további információ-közlés előfeltételeként kezelni.

HOL: Biztonságos, kényelmes és privát körülmények között a felesleges hallgatóság kizárásával.

Azoknak az egyéneknek, akik megtagadják az interjút (pl. visszautasítják a támogatást) minden olyan kapcsolatfelvételi lehetőséget és információt meg kell adni, amely lehetővé teszi, hogy a jövőben, amennyiben meggondolják magukat, fel tudják keresni a segítségnyújtó szerveket.

3. Intézkedés: Korai Kockázatfelmérés

Mi: Olyan kiértékelési eljárás, melynek során a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy helyzetét felméri, és melynek céljai a következők:

- Bármely közelgő egészségügyi kockázat azonosítása;
- A vészhelyzeti vagy sürgősségi orvosi ellátás szükségességének vagy más sürgős igényeknek a felmérése;
- Minden lehető közelgő vagy jövőbeni biztonsági kockázat felmérése;
- A soron következő lépések közös megfogalmazása az érintett személy biztonságának és jólétének biztosításával.

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermekkorú, a kockázatfelmérés az előbbieken felül a következőket kell, hogy tartalmazza:

- A kijelölt gyám által megfogalmazott azonnali konkrét lépéseket és tevékenységet, melyek biztosítják a gyermek teljes védelmét, ideértve a

---

²⁰ Unicef, Útmutató az emberkereskedelem áldozatául esett gyermekek védelméről, New York, 2006, 16-17. old.

gyám kijelölését amennyiben a gyermeket megfosztották a szülői felügyeletről;

Transznacionális
együttműködés

Külföldi gyermek esetében, a **célország** kijelölt hatóságai (általában a Belügyminisztérium a társadalmi szervezetekkel együttműködve) kötelesek felvenni a kapcsolatot a célországban lévő külföldi nagykövetséggel vagy a **származási ország** Belügyminisztériumával, illetve illetékes intézményével.

MIKOR: *Közvetlenül, mielőtt* a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy:

- Alapvető tájékoztatása és szükségleteinek kielégítése megtörtént;
- Tájékoztatást kapott a kockázat-felmérési eljárásról;
- Lehetőséget kapott kérdések feltételére és kérések megfogalmazására;
- Biztonságban érzi magát;
- Belegyezését adja.

A korai kockázatfelméres *nem* történhet meg, ha a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy:

- Olyan helyen van, ahol nem biztosítható számára az elvonultság és a biztonság;
- Sürgős orvosi ellátásra szorul;
- Jogi tanácsot kér;
- A korai kockázatfelméres elhalasztását vagy elhagyását kéri;
- Olyan gyermek, akiért jogilag felelős felnőtt személy nincs jelen

KI: A rendőrség/civil szervezetek/ügyészség arra kijelölt és képesítést szerzett szakértői, valamint tolmács vagy kulturális mediátor.

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermekkorú, a kijelölt gyám mellett a társadalmi szervezetek egy képviselője – pszichológus vagy szociális munkás – is mindig jelen kell, hogy legyen.

HOGYAN: A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személlyel történő interjú által:

- Az interjú az egyén egészségére és biztonságára vonatkozó kérdéssel kell, hogy kezdődjön, mivel fontos megállapítani a fizikai/pszichikai képességeit és felkészültségét. Ez azt mutatja az egyén számára, hogy az elődleges hangsúly a jólétén van és segít megnyerni az interjúalany bizalmát;
- Az interjú alatt az etikai és biztonsági kérdésekre²¹ a legnagyobb gondot kell fordítani;
- **Soha** nem szabad úgy feltenni egy kérdést, hogy közben a kizsákmányoló környezettel kapcsolatos személy is jelen van (pl. más kizsákmányolt személyek, emberkereskedők, kizsákmányoló személyek, bűntársak, stb.);
- A korai kockázatfelmérés interjúban résztvevő személyek között létre kell hozni egy titoktartási nyilatkozatot, melyet a résztvevőknek alá kell írniuk.

Az alábbi táblázat azon kockázati mutatókat mutatja be, amelyekhez ki kell dolgozni a kérdéseket annak érdekében, hogy figyelmesen és jogszerűen lehessen megfelelő információkhoz jutni a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy egészségi²² és biztonsági állapotáról. A kérdések országonként és szituációként változhatnak és alkalmazkodniuk kell az adott kontextushoz és kultúrához.

A KORAI KOCKÁZATFELMÉRÉS KRITÉRIUMAI		
ESET ADATLAP		
EGÉSZSÉGÜGYI KÉRDÉSEK ²³		
	Pont	Megjegyzés
1	Fizikai egészségügyi tünetek (fejfájás, kimerültség, szédülés, hátfájás, gyomor vagy hasi fájdalom, bőrgyulladás, látási problémák, megfázás, légzési zavarok, fogfájás...)	
2	Pszichikai egészségügyi tünetei (emlékezet zavar, gyakori sírás, nyugtalanság, düh, stressz zavar, ellenségesség, agresszió, a	

²¹ A WHO Emberkereskedelem áldozataival történő interjúkészítésre irányuló útmutatók teljes leírásához lásd a 6. Mellékletet .

²² Az emberkereskedelem áldozatainak egészséggel kapcsolatos kérdéseinek átfogó útmutatóért lásd London School of Hygiene & Tropical Medicine, Un.Gift, Iom, *op. cit.*

²³ Az emberkereskedelem áldozatává vált személy egészségügyi tünetei a kizsákmányolási szektor függvényében változhatnak.

	poszttraumatikus stresszbetegség tünetei...)	
3	Múlt- vagy jelenkori sérülések (ön-destruktív, öngyilkossági gondolatok vagy kísérletek...)	
4	Fogyatékosági vagy magas kockázati tényezők (szívbetegségek, epilepszia, asztma)	
5	Fertőző betegségek (Tbc...), beleértve a szexuális úton terjedő betegségeket	
6	Függőségek (alkohol, kábítószer, szerencsejáték...)	
7	Más	
BIZTONSÁGI TÉNYEZŐK		
	Pont	
1	Aktuális biztonsági kérdések	
2	Múltbeli biztonsági kérdések	
3	Veszélyt jelentő egyének	
4	Családtagok, barátok, ismerősök miatti aggodalmak	
6	Más, az egyén által ismert személyek miatti aggodalmak vagy félelmek	
7	Nem biztonságos helyek a cél- és származási országban	
8	Egyéb	

Amennyiben a korai kockázatfelmérés azt mutatja, hogy külön védelemre van szükség, *azonnal* meg kell kezdeni a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személlyel együtt az kockázatkezelési terv készítését és bevezetését. A tervben fel kell sorolni a meghatározott biztonsági intézkedéseket, és részletesen le kell írni a hozzájuk tartozó eljárásokat. A tervet *kizárólag* akkor lehet bevezetni, ha a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy teljes tájékoztatást kap róla, és beleegyezését adja a végrehajtáshoz. A terv kezelése során a biztonsági és a bizalmi vonatkozásokat és szabályokat maradéktalanul be kell tartani.

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, a terv végrehajtása a kijelölt gyám beleegyezésével történik.

A kockázatfelmérést időszakosan kell elvégezni és a kockázatkezelési tervet újra kell vizsgálni annak érdekében, hogy mind a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy, mind a támogató személy biztonságát biztosítsa.

4. Intézkedés: Tolmácsolás és Kulturális Mediáció

MI: A beszélgetések tolmácsolása azon külföldi feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára, akiknek nincs megfelelő nyelvi felkészültsége arra, hogy a befogadó ország nyelvén kommunikáljanak. Azok számára, akik korlátozott nyelvi ismeretekkel rendelkeznek, és saját maguk szeretnének beszélni, lehetőséget kell teremteni tolmács vagy kulturális mediátor segítségére, amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozata beleegyezését adja.

MIKOR: A kezdet szűréstől és irányítástól kezdve, ha a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy tolmács segítségével szeretne beszélni.

KI: A tolmácsolást kizárólag az alábbi személyek végezhetik:

- Tolmácsok;
- Kulturális mediátorok²⁴, akiknek a nyelve és kultúrája lehetőség szerint megegyezik a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyével.

A tolmács és a kulturális mediátor a következő elvárásoknak kell, hogy megfeleljen:

- Gondosan kiszűrt;
- Rendelkezik képesítéssel sérülékeny személyekkel való munkára;
- Rendelkezik az emberkereskedelemmel kapcsolatos és az áldozatok igényeire vonatkozó tudással;
- Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, rendelkezik a gyermekek kognitív fejlődésére és érzelmi szükségleteire vonatkozó tudással.

Minden olyan szervnek, amely külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személyekkel kerülhet kapcsolatba, állandó dolgozói között kell, hogy legyen, vagy rendelkeznie kell egy referencia listával azon megbízható, képesítéssel rendelkező tolmácsokról és kulturális mediátorokról, akiket az alábbi minimális-követelmény lista alapján választott ki.

---

²⁴ A kulturális mediátor profiljának leírását lásd az 4. Mellékletben

MINIMUM KÖVETELMÉNYEK A TOLMÁCSOK ÉS KULTURÁLIS MEDIÁTOROK KIVÁLASZTÁSÁHOZ		
Sz.	Pont	Megjegyzés
1	Nem ismeri a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt otthonról (származási helyéről)	
2	Nem ugyanaz a származási városa/faluja	
3	Nem tartozik ugyanahhoz a vallási közösséghez	
4	Nem egyezik a származási városa/faluja a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy kizsákmányolásának helyével	
5	Nem tartozik konfliktusban részt vevő etnikai csoporthoz	
6	Nem ismeri az elkövetőket, illetve az emberkereskedelemmel és a kizsákmányoló környezettel kapcsolatos személyeket	
7	Egyéb	
A TOLMÁCSOLÁSI SZERZŐDÉS MINIMUM-PONTJAI		
Sz.	Pont	Megjegyzés
1	Az információt harmadik fél számára nem adja tovább	
2	Korlátozza a tolmácsról/kulturális mediátorról meglévő információk továbbadását a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személynek	
3	Korlátozza a szakmai és szociális kapcsolatokat a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személlyel	
4	Jelentési kötelezettség	
5	Tolmácsolás utáni kihallgatás	
6	Munkaórák és szünetek	
7	Elérhetőségi időpontok	
8	A tolmácsolás visszautasításának/megtagadásának joga	
9	Biztonsági intézkedések biztosítása, amennyiben ez szükséges	
10	Fizetési feltételek	
11	A tolmácsolási szerződés megszűnése	
12	Egyéb	

A szervezetek SEMMILYEN körülmények között sem alapozhatnak olyan személyek tolmácsolására, akiket az áldozattal együtt találtak, vagy akik az

áldozattal együtt dolgoznak, akkor sem, ha állításuk szerint az áldozat barátai, családtagjai, stb.

HOGYAN: Bárminemű kihallgatás és vagy interjú megkezdése előtt a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt tájékoztatni kell a tolmács vagy kulturális mediátor feladatáról, kötelezettségeiről és felelősségéről, valamint a jogáról, hogy bármikor visszautasíthatja a kijelölt tolmácsot/kulturális mediátort.

A tolmácsokat és kulturális mediátorokat a szerződő szervezeteknek előre fel kell világosítaniuk az interjú természetéről, valamint a kihallgatás, illetve az interjú közben és után érvényben lévő kötelezettségekről és korlátozásokról. Az interjú feltételeit világosan közölni kell mind szóbeli és írásos formában (útmutatók/szerződés) a tolmácsokkal/kulturális mediátorokkal.

A tolmácsolást érzékeny és kulturálisan felelősségteljes módon kell levezetni.

A tolmácsnak és a kulturális mediátornak alá kell írnia egy nyilatkozatot a tolmácsolás hitelességéről és a megszerzett információ bizalmasságáról.

A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személynek alá kell írnia egy beleegyező nyilatkozatot, amelyben elfogadja a tolmácsolási szolgáltatást. Amennyiben nem fogadja el a szolgáltatást, alá kell írnia egy nyilatkozatot, melyben kijelenti, hogy nincs szüksége tolmácsra. Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, a nyilatkozatot a kijelölt gyám írja alá.

Némely feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy számára kényelmetlen lehet az adott tolmács szolgáltatásnak visszautasítása. Az ebben a stádiumban részt vevő szakemberek kötelessége, hogy felismerjék azon non-verbális jeleket, melyek arra utalnak, hogy az áldozat vissza szeretné utasítani a felkért tolmácsot vagy kulturális mediátort.

5. Intézkedés: Felépülési és Gondolkodási Időszak

MI: Az a megfelelő hosszúságú időszak, mely biztosítja a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy számára a felépülést és a

tájékozott döntéshozatalt a jövőjét illetően, az emberi jogi szabályok²⁵ tiszteletben tartásával.

A gondolkodási időszak megadására akkor is sor kell, hogy kerüljön, ha a személy hajlandóságot mutat a tanúkenti együttműködésre²⁶ és az ideiglenes tartózkodási engedély megadását, kell, hogy maga után vonja. Az illetékes hatóságokkal való együttműködés az eljárás minden szakaszában önkéntes, és nem kötelező az emberkereskedelem áldozatává vált személy státuszának és jogainak megszerzéséhez.

A felépülési és gondolkodási időszak többek között arra is szolgál, hogy a támogatott személy visszanyerje az államba vetett hitét, és bízni tudjon abban, hogy az állam meg tudja védeni az ő érdekeit.

A felépülési és gondolkodási időszak fő elemei:

- Biztonságos szállás;
- Kríziskezelés és védelem;
- A hosszútávú támogatási lehetőségekről, jogi lehetőségekről, hazatérésről, stb. való tájékoztatás;
- Elegendő idő a felépülésre és a lehetőségek átgondolására, beleértve az illetékes hatóságokkal való együttműködés lehetőségét;
- Ideiglenes felhatalmazás az országterületén való tartózkodásra és a kiutasítási parancs végrehajtásának megszüntetése (amennyiben ilyen van).²⁷

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, a felépülési és gondolkodási idő a gyermek legfontosabb közép- és hosszútávú érdekeinek felmérésére kell, hogy szolgáljon a gyám, a társadalmi szervezetek és az illetékes hatóságok által.

---

²⁵ Európai Bizottság, Szakértői Csoport Jelentése az Emberkereskedelemlről, Brüsszel, 2004, 105-106 o., 173.

²⁶ Európa Tanács Egyezmény az Emberkereskedelem elleni Tevékenységről (2005), 13. és 14. cikk.

²⁷ Lásd még Tanács Irányelv 2004/81/EC 2004. Április azon harmadik ország állampolgárai számára kiadott tartózkodási engedélyről, akik emberkereskedelem áldozatai vagy illegális bevándorlás megkönnyítésének alanyai vagy együttműködnek az illetékes hatóságokkal.

A **befogadó ország** illetékes hatóságai (általában a társadalmi szervezetekkel együttműködő Belügyminisztérium) kötelesek felvenni a kapcsolatot a **származási ország** illetékes hatóságaival, kivéve, ha az a gyermek, vagy számára fontos más személyek jólétét és biztonságát veszélyezteti, annak érdekében, hogy:

- Megállapítsák a gyermek feletti **joghatóságot**, amennyiben **külföldi kísérő nélküli gyermekről** van szó;
- Meghatározzanak egy **hosszútávú tartós megoldást**.

MIKOR: Amint bebizonyosodik annak indokoltsága, hogy az érintett személyt áldozatnak kell tekinteni, javasolt minimális tartama 30 nap.²⁸

KI: A befogadó ország kormányzati vagy civil szervezetei által kijelölt esetért felelős vezető, vagy, amennyiben az esetért felelős vezető kijelölésére nem kerül sor ebben a szakaszban, más kijelölt munkatárs (szociális munkás, pszichológus) segíti át a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt a felépülési és gondolkodási időszakon.

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermekkorú, a kijelölt gyám automatikusan az esetért felelős vezetővé válik, mivel az ő felelőssége a gyermek legfőbb érdekeinek érvényesítése a folyamat minden stádiumában.

HOGYAN: A felépülési és gondolkodási idő a következő eljárásokkal jár:

- Érthető tájékoztatás a felépülési és gondolkodási idő által biztosított célokról, időtartamról, előnyökről és korlátozásokról;
- A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy ellen kiadott kiutasítási parancs nem hajtható végre ebben az időszakban;
- Nem végezhető kihallgatás ebben az időszakban;
- A rendészeti szervekkel való együttműködésről való döntés a gondolkodási időszak lejártával történik

6. Intézkedés: Azonosítás

MI: A hivatalos eljárás, melynek során megállapításra kerül, hogy a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy emberkereskedelem áldozata-e vagy egyéb módon volt érintett az emberkereskedelem folyamatában.

²⁸ Az Európa Tanács Egyezménye az Emberkereskedelem Elleni Fellépésről (2005), 13.cikk

MIKOR: A felépülési és gondolkodási időszak után a támogatott személy teljességgel tájékozott beleegyezésével.

Az azonosítási eljárást NEM lehet megkezdeni amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy:

- Súlyos kimerültségtől vagy nyugtalanságtól szenved;
- Szomorú vagy sír;
- Ellenséges vagy agresszív;
- Olyan helyen van, ahol a magánjelleg nem biztosítható;
- Orvosi ellátásra van szüksége;
- Jogi segítséget kér;
- Az interjú elhalasztását kéri vagy azt megtagadja;
- Kiskorú és a gyámja nincs jelen vagy még nem lett kijelölve.

A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személlyel az interjúk csak *azután* kezdődhetnek meg, hogy világos tájékoztatást kapott az interjú folyamatáról és lehetőségeiről.

KI: Az esetért felelős vezető, vagy a helyi illetve nemzeti szervek kijelölt személyei (civil szervezetek dolgozói, illetve rendőrszolgálat). Az interjú vezető személyek külön képzésben kell, hogy részesüljenek és az azonosítási eljárás irányelveinek megfelelően kell, hogy eljárjanak. Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy külföldi – és beleegyezését adja – tolmács és kulturális mediátor jelenléte is szükséges.

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, az interjút ideális esetben olyan személynek kell levezetnie, aki képzett a gyermekek interjúztatásához szükséges technikában, valamint a gyermek gyámja jelen kell, hogy legyen az interjú minden szakaszában.

HOGYAN: Az azonosítást a következő eszközök segítségével kell végrehajtani:

- Egy vagy több kétirányú interjú segítségével a rendőrség, illetve más szolgáltató szerv képviselője és a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy között (reaktív vizsgálat);
- Más olyan bizonyíték gyűjtésével, ami azonosítja a tényeket és ellenőrzi a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy által szolgáltatott információkat (pro-aktív vizsgálat);

- A hozzáférhető megerősítő anyagok felmérésével.

Az interjú megkezdése előtt világos és pontos tájékoztatást kell adni az interjúalanynak az eljárás céljairól és következményeiről, az adatvédelmi politikáról, valamint jogairól és kötelezettségeiről.

Külföldi feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy interjújának esetében, tolmács és kulturális mediátor alkalmazandó.

Az azonosítási interjú²⁹ olyan kérdések körén alapszik, melyek lehetővé teszik a szükséges bizonyítékok begyűjtését ahhoz, hogy meg lehessen állapítani, hogy az adott személy emberkereskedelem áldozatául esett-e, vagy egyéb módon volt érintett az emberkereskedelem folyamatában. Továbbá, az azonosítási interjút helyi szinten úgy kell kialakítani, hogy az tükrözze az emberkereskedelem folyamatának az adott helyre jellemző aktuális sajátosságait. A kérdéseket úgy kell megfogalmazni, hogy "adekvátak és relevánsak legyenek, valamint ne legyenek eltúlzottak, tekintettel céljukra"³⁰. A személyes adatok gyűjtése és feldolgozása mindig "tisztességes és jogszerű"³¹ módon kell, hogy történjen. Az interjúalanynak tájékozott beleegyezését kell adnia személyes adatainak nyilvántartásához és meghatalmazást kell kapnia személyes adatainak bármikor lekérésére, módosítására vagy visszavonására

Az alábbi mutatók listája³² hasznos lehet a kérdések kialakítása során, és annak megállapításában, hogy az interjúalany emberkereskedelem áldozatául esett, vagy egyéb módon volt érintett az emberkereskedelem folyamatában.

²⁹ Az azonosítási interjú példa adatlapjához lásd Anti-Slavery International et al., *Protocol for Identification and Assistance to Trafficked Persons and Training Kit*, London, 2005, pp.

³⁰ -.

³⁰ 5. cikk, Az Európa Tanács Egyezménye Az egyén védelméről tekintettel a személyi adatok automatikus feldolgozására, ETS 108, 28.1.1981.

³¹ Idem.

³² Felnőttek és gyermekek munkacélú és szexuális kizsákmányolás miatti emberkereskedelem áldozatainak működési indikátorainak átfogó listájáért lásd az ILO által kifejlesztett 67 indikátort (www.ilo.org/forcedlabour). Az indikátorok négy csoportba lettek besorolva az emberkereskedelem különböző dimenzióinak megfelelően: megtévesztéses szervezés (vagy megtévesztés a szervezés, transzfer és átszállítás során); sérülékenységet kihasználó szervezés; kizsákmányoló munkakörülmények; korlátozás a célsországban; sérülékenység kihasználása a célsországban.

A HIVATALOS AZONOSÍTÁSI INTERJÚ(K) ALATT GYŰJTENDŐ INFORMÁCIÓK		
	PONT	INDIKÁTOROK
Személyes adat	Név	- Az interjút készítő szolgálat, illetve a rendőrségi nyilvántartásban szereplő név - A személy korábban már azonosítva volt emberkereskedelem áldozataként (pl. feltételezhetően újbóli kereskedelem áldozata)
	Nem	Olyan nemi csoporthoz való tartozás, amely a származási, illetve célországban diszkriminálnak (pl. nő, transznemű)
	Kor	(elválasztott vagy kísérő nélküli) kiskorú
	Állampolgárság	- Olyan környékről/országból származás, ahol korábban ismert volt emberkereskedelemmel kapcsolatos eset - Szegény, vészhelyzetben lévő, illetve konfliktuson átesett környékről/országból származás - Diszkriminációt elszenvedett kisebbségből való származás (akkor is, ha hivatalosan el nem ismert kisebbségről van szó)
	Jogi státusz	- Nem nyilvántartott bevándorló - Menedékjogot kérelmező - Menekült - Kiutasítási határozat címzettje
	Családi állapot	- Felelősség az élettárs/család/tág értelemben vett család eltartásáért - Problémás családi háttér
	Gyermekek	A gyermek ellátásának felelőssége
	Oktatás	Alacsony végzettség vagy végzettség hiánya
	Társadalmi és gazdasági háttér	- Munkanélküli - Alacsony vagy nem megfelelő kereset - A jóléti ellátásoknak nem vagy nem megfelelő mértékben kedvezményezettje

	A nyelv és a célország kultúrájának ismerete (külföldi áldozatok esetén)	A nyelv és kultúra korlátozott ismerete vagy ismeretének hiánya
	Egyéb	- Fogyatékoság, árvaság, hajléktalanság - Vallási kisebbséghez tartozás
Beszervezési fázis	A beszerzés környéke/országa	Olyan környék/ország, ahol korábban ismert volt emberkereskedelemmel kapcsolatos eset
	Beszervező(k) (pl. rokon, ismerős, barát, partner, munkaközvetítő ügynökség, utazási iroda, idegen, egyéb)	- Az interjú készítő szolgálat, illetve a rendőrségi nyilvántartásban szereplő név - Emberkereskedelemben beszerzőként/emberkereskedőként/kizsákmányolóként vagy bűnrészesként elítélt, illetve annak tekintett személy/cég
	A beszerző(k)höz fűződő kapcsolat	Pontosítani
	Beszervezési technikák (munka, oktatás, házasság, utazás ajánlata)	- Hamis információ a beszerzés céljáról - Hamis információ az utazás, munka- és életkörülményekről - Hamis információ a bevándorlási törvényekről és az okmányokról - Hamis információ a sikeres bevándorlásról “Love boy/Szerető” technika - Emberrablás
Átszállítási fázis	Okmányok használata	- Hamis vagy hamisított okmányok - Okmányok hiánya - Szabályszerű okmányok
	Résztvevő személyek	- Ismert emberkereskedők - Emberkereskedelem korábbi áldozatai - Családtagok
	Útvonal (pl. azok az országok, helyek melyeken áthaladt)	Útvonallal kapcsolatos megtévesztés
	Használt eszközök (pl. autó, busz, vonat, repülő, hajó, gyalog, egyéb)	- Az utazási körülményekkel és az utazási eszközökkel kapcsolatos megtévesztés - Utazási költségeket más fizette

	Korlátozás módszerei	• Mozgáskorlátozás • Lelki terror • Fizikai bántalmazás • Szexuális bántalmazás • Kábítószer használat • Az egyén vagy számára fontos egyéb személyek, illetve a család felé irányuló fenyegetések • Az okiratok elvétele (személyi igazolvány, útlevel, vízum, társadalombiztosítási kártya, egyéb)
Kizsákmányolási fázis	Kizsákmányolás típusa (pl. szexuális, munkára való kényszerítés, harmadik fél javára koldulás, kisebb súlyú bűncselekmények házasságra kényszerítés, szervkivétel, kényszerített örökbeadás, egyéb)	
	A kizsákmányolás területei (pl. utcai/benti prostitúció, házimunka, gyermekgondozás, idősök gondozása, mezőgazdaság, építkezés, gyári munka, éttermi munka, utcai árusítás, egyéb)	
	Kizsákmányolás időtartama	
	Kor a kizsákmányolás kezdetén	
	A kizsákmányolás környéke/országa	• Olyan környék/ország, ahol korábban ismert volt emberkereskedelemmel kapcsolatos eset

	Munkakörülmények	• Hamis munkaszerződés vagy munkaszerződés hiánya • Számára ismeretlen nyelvű szerződés • Alulfizetett munka vagy munkabér hiánya • A fizetés visszatartása • Túl hosszú munkaidő illetve szabadnapok hiánya • A biztonság és a higiénia hiánya • Társadalmi védelem hiánya • Feladok elvégzésére való kényszerítés • Napi minimum összeg megkeresésére való kényszerítés • Felügyelet • Az illetékes hatóságoknak való hazugságra kényszerítés • Más dolgozók elől való elrejtés • A munkavégzés helyszínének és körülményeinek folyamatos változtatása • Olyan telephelyen való előfordulás ahol korábban már történt emberkereskedelemmel kapcsolatos eset • Egyéb
	Életkörülmények	• Szegényes szálláskörülmények • A személy ugyanazon a helyen lakik és dolgozik • A szálláshely folyamatos változtatása (országokon belül és országok között) • Túl magas lakbérek • Az egyén több személlyel kis helyen lakik együtt • Túlzó árak fizetésére való kényszerítés az ételért és számlákért • A büntetés fizetésére való kényszerítés a szabályok megsértéséért • Orvosi ellátáshoz való hozzáférés korlátozása vagy hiánya • Felügyelet • Fogság • Elzárás

	Korlátozás módszerei	• Másokkal történő kommunikáció korlátozása vagy hiánya • Mozgáskorlátozás • Elzárás • Lelki terror • Fizikai bántalmazás • Szexuális bántalmazás • Kínzás • (Kényszerített) kábítószer, illetve alkohol használat • Pszichikai és érzelmi függőség • Zsarolás • Az egyén vagy számára fontos egyéb személyek, illetve a család felé irányuló fenyegetések • Adósságcsapda • Kulturális vagy vallási hiedelmek kihasználása (pl. voodoo vagy más animista rítusok) • Rendőrkétre juttatással fenyegetés • Az okmányok elkobzása (személyi igazolvány, útlevél, vízum, társadalombiztosítási kártya, egyéb)
Egyéb kiegészítő adatok és anyagok		• Úti okmányok (jegyek, szálló kártyák, vízum, stb.) • Hamis munkaszerződés(ek) másolata • A szervezési hirdetés(ek) másolata • A szervező(k) levele(i)nek vagy e-mail üzenet(ei)nek másolata • Az emberkereskedő(k), illetve a kizsákmányoló(k) telefonszáma • A szállás(ok) címe(i) • A kizsákmányolás helyszín(ei)nek címe(i) • Rendőrségi jelentések • Bevándorlási Hivatal jelentései • Az emberkereskedelem időszaka alatt kiállított orvosi jelentések • A kezdeti szűrés jelentése • Pénzátutalási dokumentumok/pénz hiánya/túlzott pénz összeg • Egyéb

Az emberkereskedelem áldozatává vált személy sikeres azonosításának alapja a proaktív és a reaktív vizsgálatok kiegyensúlyozott alkalmazása, azaz a hírszerző szolgálatok által vezetett nyomozás és az áldozat által szolgáltatott bizonyítékok³³ kombinációja kell, hogy legyen. Semmilyen

³³ ICMPD Emberkereskedlem elleni Képzési Anyag Bírák és Ügyészek számára az EU Tagállamokban és a pályázó országokban. Olvasmány, Bécs, 2006, 96 old

azonosítási eljárás sem alapulhat kizárólag az emberkereskedelem áldozata által szolgáltatott információon.

Az interjúkészítőnek tisztában kell lennie azzal, hogy a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy lehet, hogy nem szívesen válaszol teljességében a kérdésekre, mert megeshet, hogy fél a rendészeti szervektől, az emberkereskedőktől és a kizsákmányolóitól. Továbbá, az emberkereskedelem áldozatává vált személyek gyakran nem bíznak másokban az emberkereskedelem során tapasztaltak miatt, és bizonyos eseteken nem emlékeznek minden információra vagy az események pontos sorrendjére az átélt trauma miatt kialakult ideiglenes emlékezetkiesésük miatt.

Az azonosítási interjú lebonyolításához szükséges alapvető irányelvek az alábbiakban olvashatóak. Használatuk hozzásegíthet a sikeres – a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy javát szem előtt tartó – interjúhoz, és a hasznos végeredményhez³⁴.

ÚTMUTATÓ AZ AZONOSÍTÁSI INTERJÚHOZ	MEGJEGYZÉSEK
Az interjú, a titoktartást biztosító környezetben való lefolytatása	Bár ez az alapszabály sokszor nehezen követhető, mindent meg kell tenni, a környezettől függően, a lehetséges zavaró körülmények csökkentése érdekében.
Az interjúalany kényelembé helyezése	Az érzelmek és a stressz nagy szerepet játszanak minden interjúban. Az interjút vezető személynek nehezebb esik egy ideges személy megítélése. Az interjú könnyed, támadásmentes bevezetése nyugtató hatással lehet. A negatív érzések eloszlásával és a pozitív érzések megerősítésével az interjút vezető személy könnyebben kezelheti az interjúalany által kifejezett érzéseket.
A cél meghatározása	Az interjúztató személynek gondosan kell feltennie a kérdéseket, azzal a céllal, hogy annyi lényeges információt tudjon meg, amennyit csak lehetséges (pl. hogy megállapíthassa, hogy az adott személyről feltételezhető-e, hogy emberkereskedelem áldozata).
Megfelelő kérdésfeltevési technikák	A kérdés feltevésének módja ugyanolyan fontos, mint a kérdés maga. Fontos hogy a kérdések

³⁴ ICMPD Emberkereskedlem elleni Megfelelő Nemzeti Megoldások Kifejlesztésére és Végrehajtására vonatkozó Irányelvek”, Bécs, 2006, pp. 56-58.

	könnyen érthetőek legyenek.
Az interjúalany beszélgetése	Az interjúztató legnagyobb hibája az lehet, ha túl sokat beszél. A személyek pontos megítélése vagy a bűncselekményre vonatkozó lényeges információk megszerzése azon múlik, hogy az interjúalany mennyire van lehetősége ellenőrzött körülmények között beszélni. Az interjúztatónak kontrollálnia, de nem dominálnia kell az interjút.
Jó hallgatási készség	A jó interjúztató jó hallgató. Az interjúztatónak arra kell összpontosítaniuk, hogy az interjúalany mit és hogyan mond. Nem szabad a következő kérdésre gondolniuk, vagy megkezdeniük a válasz elemzését, amíg a személy be nem fejezi a válaszadást, ahogy a válaszokat sem előlegezhetik meg.
Testbeszéd	A testbeszéd figyelembevétele rendkívül fontos az interjúalany bizalmának megnyeréséhez. A testbeszéd technikáinak ismerete és a körülményeknek megfelelő használata megkövetelendő.
Az adott válaszok megkérdőjelezésének tilalma	Az interjúztatónak tartózkodniuk kell az érzelmi reakcióik kinyilvánításától és nem engedhetik meg, hogy személyes érzelmeik hatással legyenek az interjúra. Nem mutathatják ki undorukat vagy hitetlenkedésüket, mikor valamely információ visszaszító vagy egyszerűen hihetetlen. Az emberkereskedelem áldozatai felfoghatatlan helyzeteket élhettek meg.

Amennyiben az azonosítási eljárás során nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy 18 év alatti-e, a hatóságok és a szolgáltatók kötelesek gyermeknek tekinteni és biztosítani számára a megfelelő védelmi és támogatási intézkedéseket.

Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, a proaktív azonosítási eljárásokat kell bevezetni és gyermek-barát megközelítést kell alkalmazni a kikérdezésnél.³⁵

Amennyiben a fiatal személy kora nem bizonyos, a független szakértőkből (pl. szociális munkásokból, gyerekorvosokból, pszichológusokból, tanárokból és másokból) álló multidiszciplináris csoport által a következő

³⁵ Kiskorúak kikérdezésének speciális módszerét lásd: Unicef, Útmutató az emberkereskedelem áldozatául esett gyermekek védelméről, New York, 2006.

indikátorok³⁶ használhatóak, *többek között* annak megvizsgálására, hogy a személy 18 év alatti-e:

- Fizikai megjelenés és pszichikai érettség;
- Az adott személy kijelentései;
- A tulajdonában lévő iratok, útlevelel vagy más okmányok hiánya;
- Orvosi vizsgálat.

A kor felmérésének³⁷ holisztikus folyamatnak kell lennie, melynek során a kor és az igények társadalmi, érzelmi és pszichikai indikátorainak széles körét figyelembe kell venni, és nem alapulhat egyedül, vagy elsősorban a fiziológiai tényezőkön.³⁸

Transznacionális együttműködés

Külföldi feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében megeshet, hogy a **származási, cél- és tranzit országoknak fel kell venniük egymással a kapcsolatot**, annak érdekében, hogy:

- Megállapítsák vagy megerősítsék a **feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy személyazonosságát**;
- További **bizonyítékot** gyűjtsenek az emberkereskedelemmel kapcsolatos helyzetről;
- Amennyiben a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy gyermek, a származási és célország közötti kapcsolatfelvétel szükséges, annak érdekében, hogy megkezdődhessen a gyermek feletti joghatóság megállapítása és a hosszútávú megoldás meghatározása.

Az azonosítási eljárás végeztével a személyt tájékoztatni kell a végeredményről és részletes információt kell neki nyújtani a választási lehetőségekről:

---

³⁶ Idem., 14-15 old.

³⁷ A kor meghatározásának további információért lásd az 5. Mellékletet

³⁸ H. Crawley, *Mikor gyermek a gyermek? Menedékjog, életkor viták és az életkor felmérésének folyamata*, Immigration Law Practitioners' Association, London, 2007, 193 old.

- ➡ SME: Kríziskezelés és Védelem
- ➡ SME: Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés
- ➡ SME: Hazatérés és Társadalmi Reintegráció
- ➡ SME: Büntető és Polgári Eljárás

Az azonosított személyek csakis akkor jelenthetőek a szolgáltató szervnél és akkor lehetnek a támogatási intézkedések hasznélvezői, ha ehhez írásos beleegyezésüket adják.

Azon az emberkereskedelem áldozataként nem azonosítható személyeket, akik más bűncselekményekről számolnak be, vagy támogatásra szorulnak, illetve biztonságuk kétséges az illetékes szolgáltató szervekhez kell irányítani.

Azon személyek, akikről nem állapítható meg, hogy emberkereskedelem áldozatai, és esetükben nincs biztonsági kockázat, részletes információt kell, hogy kapjanak jogaikról és kötelezettségeikről, megadva a lehetőséget, hogy aggodalmaikat kinyilvánítsák és kérdéseket tegyenek fel.

Amennyiben az áldozatot nem azonosították a célországban és irreguláris bevándorlóként tért vissza származási országába, az azonosítási interjú a származási országban kell, hogy megtörténjen. A folyamat megkönnyítése érdekében a származási ország segítőinek és szolgáltató szerveinek tájékoztatniuk kell a “rendhagyó bevándorlókat” segítő forróvonalakról.

II SME: Kríziskezelés és Védelem

A kríziskezelés és védelem biztosításának stádiuma kulcsfontosságú az emberkereskedelem áldozatává vált személy számára, akit pontos információkkal látnak el a jövőben igénybe vehető szociális és jogi lehetőségekről és alapvető szükségzeit kielégítik.

A biztonságra vonatkozó kockázatfelmérésre is sor kerül, abból a célból, hogy kiderüljön, bármely közelgő helyzetben veszélybe kerülhet-e az élete.

A kríziskezelés végső célja, hogy támogassa és védje az emberkereskedelem áldozatává vált személyt, és segítse őt a lehetőségeinek átgondolásában annak érdekében, hogy teljességgel tájékozott döntést tudjon hozni a jövőjét illetően.

KRÍZISKEZELÉS ÉS VÉDELEM	1. Intézkedés	TÁJÉKOZTATÁS A TÁMOGATÁS LEHETŐSÉGEIRŐL ÉS FELTÉTELEIRŐL Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása az elérhető szolgáltatásokról és kötelezettségekről/feltételekről
	2.. Intézkedés	TÁJÉKOZTATÁS A JOGI LEHETŐSÉGEKRŐL ÉS FELTÉTELEKRŐL Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a jogi lehetőségekről és kötelezettségekről/feltételekről
	3. Intézkedés	A FELVÉTEL ÉS A SZÜKSÉGLETEK FELMÉRÉSE - Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a felvételi eljárás céljáról, jogairól és feltételeiről - Azoknak a személyeknek a meghatározása akiknek lesz és akiknek nem lesz hozzáférések az információkhoz - Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a jogszabályban rögzített jogairól a rendőrségi kihallgatás vagy bírósági tárgyalás alatt (pl. a hallgatáshoz való jog)
	4. Intézkedés	A TÁMOGATÁS ÉS A VÉDELEM BIZTOSÍTÁSA - Az beazonosított és egyeztetett támogatási eljárások biztosítása - A védelmi eljárások biztosítása

1 sz. Intézkedés: Tájékoztatás a Támogatás Lehetőségeiről és Feltételeiről

MI: Világos és részletes információ-szolgáltatás a soron következő kríziskezelési szolgáltatásról, valamint a hozzá fűződő jogokról és kötelezettségekről, továbbá a szabályok/egyezségek megsértésének következményeiről:

- Biztonságos ideiglenes elszállásolás;
- Étkezés;
- Ruházat;
- Pszichológiai tanácsadás és segítség;
- Orvosi ellátás;
- Szociális támogatás;
- Biztonsági intézkedések;
- Tolmácsolás (külföldi személyek számára).

MIKOR: A felépülési és gondolkodási időszak alatt, rögtön, amint a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy a kríziskezelés helyszínére kerül, a felvétel és az igények felmérése előtt.

KI: A szolgáltató szerv által kijelölt esetért felelős vezető, aki a döntéshozatalkor együttműködik más szakértőkből álló tanácsadói csoporttal. Külföldi támogatott személy esetében, tolmács vagy kulturális mediátor alkalmazására is szükség van. Ugyanakkor a támogatási program minden dolgozójának képzése kell, hogy legyen a tájékoztatásra.

Az esetért felelős vezető kötelessége, hogy biztosítsa a szükséges szakszolgáltatásokhoz való hozzáférést, a biztonságos bejelentést és utaztatást, valamint a kíséretet a sürgősségi szolgáltatások során.

HOL: Magánszférát biztosító, kényelmes környezetben.

HOGYAN: A szolgáltatás lehetőségei és feltételei a következőképpen közzéadók:

- Az áldozat által értett nyelven szóbeli és írásos formában;
- Világos, szakszerű, ugyanakkor támogató hozzáállás tanúsításával;
- Olyan módon, mely ösztönzi a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt a megértést szolgáló kérdések feltevésére;
- A választási lehetőségek újbóli felméréséhez és értékeléséhez szükséges segítségnyújtással;
- Annak folyamatos biztosításával, hogy az egyén megértette a közölteket;

- Külföldi támogatott személy esetében saját anyanyelvére, vagy általa értett harmadik nyelvre való tolmácsolással;
- Gyermek áldozat esetében megkívánt az érzékeny hozzáállás tanúsítása és a gyermek mentális fejlettségi szintjének megfelelő nyelvezet alkalmazásával.

2 Intézkedés: Tájékoztatás a Jogi Lehetőségekről és Feltételekről

MI: A választható jogi lehetőségekről és kapcsolódó jogokról szóló pontos felvilágosítás:

- Ideiglenes, hosszútávú vagy állandó tartózkodási engedélyért folyamodás lehetőségei a befogadó országban (külföldi támogatott személy esetében) vagy harmadik országban (saját állampolgár vagy külföldi támogatott személy esetében);
- Az illetékes szervekkel való együttműködés lehetősége;
- Kártérítés igénylésének lehetősége a büntető és polgári eljárás során.

Az adott ország jogrendszerének függvényében, a külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy jogsult lehet legális tartózkodásra, nemzetközi védelem (menedékjog és kiegészítő védelem), humanitárius védelem vagy a tartózkodási engedély/vízum lehetőségek valamelyikén keresztül:

- **Menedékjog:** az ország menekültügyre és menedékjogra vonatkozó szabályozásától függően, a nemzetközi védelem az egyik lehetséges útja annak, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személy védelmet kapjon a célországban. Mindamelllett ez a lehetőség, a menedékjogért folyamodókra érvényes jogi korlátok közé szorul, mivel a politikai nézet, faj, vallás, nemzetiség vagy adott társadalmi csoporthoz tartozás miatti "üldöztetéstől való megalapozott félelem" bizonyítása minden esetben szükséges.

Az emberkereskedelem áldozatai menedékjogért/menekült státuszért folyamodhatnak az "emberkereskedelemmel járó üldöztetésük" és a "társadalmi csoport" jogi kategóriájához való tartozásuk alapján. Ez a helyzet leginkább az olyan emberkereskedelem áldozatául esett és prostitúcióra kényszerített nők esetében áll fenn, akiknél az üldöztetés megállapítható pusztán az adott társadalmi csoporthoz való tartozásuk

alapján.³⁹ (pl.: egy bizonyos országból/társadalomból származó fiatal, elszegényedett nő prostitúcióban való részvétele miatti üldöztetés). Mindamellett az emberkereskedelem áldozatává vált személyt terheli annak bizonyítása, hogy hazájában az adott társadalmi csoporthoz való tartozása miatt a múltban komoly üldöztetésnek volt kitéve illetve, hogy megalapozott az attól való félelme, hogy a jövőben ilyen üldöztetésnek lesz kitéve.

A menedékjog megszerzésére jogosult áldozatok további példái azok a menekültek, akiket prostitúcióra kényszerítés céljából raboltak el a menekülttáborokból, illetve azok, akik tudtukkal vagy tudtukon kívül részt vettek egy emberkereskedő tevékenységében a büntető eljárás, vagy hazájuk elhagyásának egyéb módja hiányában.⁴⁰

- **Humanitárius védelem:** az emberkereskedelem áldozatává vált személy általános humanitárius okokból kifolyólag is részesülhet a hazatoloncolás elleni védelemben. Európában a humanitárius védelemre általában az számíthat:
  - Akit, ha nem menekült, halálbüntetés fenyeget;
  - Akit, ha nem menekült, kínzás vagy embertelen bánásmód fenyeget;
  - Akinek olyan sürgős orvosi ellátásra van szüksége, amely hazájában nem érhető el;
  - Aki más okból veszélyben van hazájában;
  - Akit szoros családi szálak és függő viszony köt az Unió tagállamában élő személyhez;
  - Ha a gyermek nem részesülne megfelelő gondozásban a hazatéréskor;
  - Más humanitárius okokból (kulturális vagy gyenge családi szálak).⁴¹
- **Tartózkodási engedélyek és vízumok:** az emberkereskedelem áldozata kaphat tartózkodási engedélyt. A tartózkodási engedélyre való jogosultság feltételei a nemzeti jogtól függően változnak; mindamellett az engedély kiadásának általános feltétele, hogy az áldozatnak védelemre van szüksége, mert megsértették emberi jogait és komoly kizsákmányolásnak és életveszélynek van kitéve;

---

³⁹ Az emberkereskedelem áldozatává vált személy részére való menedékjogi igényekről további információkért ld.: J. Morrison, B. Crosland, Menekültekkel való kereskedelem és emberkereskedelem: Az európai menekültpolitika végjátéka? *Április*, 2001 (39 sz.), UNHCR, Working Paper, 63 old.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Lásd www.asylumlaw.org.

hogyan az áldozat az országban maradása "személyes helyzete következtében szükséges " vagy "az illetékes hatóságokkal, a nyomozás, illetve a büntető eljárás során való együttműködése céljából" szükséges. ⁴²

A tartózkodási engedély tartós vagy ideiglenes jelleggel is nyújtható vagy akár munkavállaláshoz/iskola-látogatáshoz kötött engedéllyé is változtatható, akkor, ha a személy megfelel a tartózkodás országának bevándorlási és munkavállalási rendelkezéseinek, vagy bizonyos országok esetében a letelepedési rendszer emberkereskedelem áldozataira vonatkozó ad hoc szabályozásainak.

Az ideiglenes tartózkodási engedély időtartama változhat, illetve meg is újítható. A fentiek ahhoz a meghatározott időtartamhoz igazodnak, amelyre az áldozatnak az ország területén szüksége van:

- A talpraálláshoz és a jövőbeni lehetőségek felméréséhez;
- A büntető eljárásban való közreműködéshez és tanúskodáshoz;
- Az emberkereskedők elleni kártérítésre irányuló polgári eljárás megindításához;
- A származási országba való hazatérés biztonsági kockázatának elhárításához szükséges idő kivárásához;
- Teljes társadalmi és munkavállalási beilleszkedéséhez a célországban

KI: A kijelölt esetért felelős vezető, jogász valamint, külföldi támogatott személy esetében, tolmács vagy kulturális mediátor.

HOL: Privát, kényelmes környezetben.

MIKOR: A választható szociális támogatások és feltételek biztosításával együtt.

HOGYAN: A jogi lehetőségek és feltételek a következőképpen közlendők:

- Az áldozat által értett nyelven szóbeli és írásos formában;
- Világos, szakszerű, nem jogi, egyúttal támogató módon;
- Olyan módon, mely biztatja a feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyt a megértést szolgáló kérdések feltevésére;

---

⁴² Európa Tanács Határozata Az Emberkereskedelem Ellenes Cselekvésről, 2005; Tanács Irányelv 2004/81/EC 2004. Április azon harmadik ország állampolgárai számára kiadott tartózkodási engedélyről, akik emberkereskedelem áldozatai vagy illegális bevándorlás megkönnyítésének alanyai vagy együttműködnek az illetékes hatóságokkal.

- A választási lehetőségek újbóli felméréséhez és értékeléséhez szükséges segítségnyújtással;
- Megbizonyosodva arról, hogy az egyén megértette a közölteket;
- Külföldi támogatott személy esetében saját anyanyelvére, vagy általa értett harmadik nyelvre való tolmácsolással;
- Gyermek áldozat esetében megkívánt az érzékeny hozzáállás tanúsítása és a gyermek mentális fejlettségi szintjének megfelelő nyelvezet alkalmazása.

3. Intézkedés: A Felvétel és a Szükségletek Felmérése

MI: Az eljárás célja minden egyes támogatott személy szolgáltatási és biztonsági igényeinek felmérése. A felvételi eljárások elemei különbözhetnek az ország saját állampolgárai és a külföldiek esetében és lehetséges, hogy több mint egy találkozásra van szükség hozzájuk.

Az alábbi táblázat tartalmazza azokat a kritériumokat, amelyek a felvételhez és az igények felméréséhez használhatóak.

FELVÉTELI ÉS FELMÉRÉSI KRITÉRIUMOK		
ESET ADATLAP		
Sz.	Pont	Megjegyzések
1	Eset ügyiratszám	
2	Nem	
3	Születési dátum	
4	Állampolgárság	
5	A tartózkodási hely országa	
6	Nyelv	
7	Jogi státusz	
8	Családi állapot	
9	Az elszendvedett kizsákmányolás fajtája	
10	A kizsákmányolás időtartama	
ALAPVETŐ SZÜKSÉGLETEK		
Sz.	Pont	
1	Szállás igények	
2	Táplálkozási igények	
3	Alvásigény	
4	Orvosi vizsgálat	
5	Orvos által felírt gyógyszerek	
6	Számmára fontos más személyekkel való kapcsolat	

KOCKÁZATFELMÉRÉS		
Sz.	Pont	
1	Közvetlen biztonsági tényezők	
2	Múltbeli biztonsági tényezők	
3	Azon egyének, akik gondot okozhatnak /bántalmazhatják a személyt	
4	Családtagok, barátok, ismerősök biztonsága miatti aggodalmak	
5	A feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személy számára nem biztonságos helyek a cél- és származási országban	
6	Egyéb	
EGÉZSÉGÜGYI IGÉNYEK		
Sz.	Pont	
1	Fizikai egészségügyi tünetek (fejfájás, kimerültség, szédülés, hátfájás, gyomor vagy hasi fájdalom, bőrgyulladás, látási problémák, megfázás, légzési zavarok, fogfájás...)	
2	Mentális tünetek (emlékezet zavar, gyakori sírás, nyugtalanság, düh, stressz zavar, ellenségesség, agresszió, a poszttraumatikus stresszbetegség tünetei, öngyilkos gondolatok...)	
3	Múltbeli vagy jelenkori sérülések (öncsonkítás, sebhelyek, zúzódások, törések...)	
4	Fogyatékoság vagy magas kockázati tényezők (szívbetegségek, epilepszia, asztma, fülkárosodás)	
5	Tanulási nehézségek	
6	Fertőző betegségek (Tbc,...), beleértve a szexuális úton terjedő betegségeket (herpes simplex, chlamydia, papilloma vírus, hepatitis B, syphilis, HIVAIDS, gonorrhoea...)	
7	Függőségek (alkohol, kábítószer, szerencsejáték...)	
8	Egyéb	
JOGI/ADMIMISZTRATÍV IGÉNYEK		
Sz.	Pont	
1	Útlelél	

2	Személyi igazolvány	
3	Tartózkodási engedély	
4	Jogi képviselő	
5	Egészségbiztosítás	
6	Jogosítvány	
7	Egyéb	

Az adatgyűjtést azon ország adatvédelmi szabályainak megfelelően kell lefolytatni, amelyekben a felvétel és az igények felmérése történik. A támogatott személynek minden esetben beleegyezését kell adnia a személyes információk gyűjtéséhez és tárolásához, valamint tájékoztatni kell a bizonyos információk megadásának visszautasításhoz valamint hozzájárulásának visszavonásához való jogáról.

MIKOR: Miután megtörtént a támogatott személy tájékoztatása a választható szolgáltatásokról és jogi lehetőségekről, valamint bármely szolgáltatás igénybevételevel járó kötelezettségekről és feltételekről.

HOL: Privát, kényelmes környezetben.

KI: A kijelölt esetért felelős vezető, valamint, külföldi támogatott személy esetében, tolmács vagy kulturális mediátor.

Gyermek esetében, a gyermek gyámja felelős a felvétel és az igényfelmérés végrehajtásáért. Az adott állam hazai jogszabályai függvényében a gyám köteles lehet a gyermek érdekeinek és szükségleteinek felmérése során dokumentációt és jelentéseket is készíteni.

HOGYAN: A bevételi eljárás előtt az esetért felelős vezető köteles:

- Átnézniz az eset esetlegesen elküldött, már létező aktáit;
- Elmagyarázni a bevételi eljárás célját (pl. mire lesz felhasználva, miért hasznos), a támogatott személy jogait és kötelezettségeit;
- Elmagyarázni kinek lesz hozzáférése és kinek nem lesz hozzáférése az információkhoz;
- Elmagyarázni, hogy az egyénnek joga van bármely kérdésre megtagadni a választ.

A szükségletek felmérésének végeztével és átvizsgálásával a támogatott személyt tájékoztatni kell annak kimeneteléről.

4. Intézkedés: A Támogatás és a Védelem Biztosítása

MI: A szükségletek felmérésekor azonosított támogatási szolgáltatások biztosítása a támogatott személy mielőbbi és sürgős igényeinek kielégítésének és biztonságának megteremtése érdekében.

Az azonnali támogatás és védelem a támogatás, a stabilizáció és a társadalmi beilleszkedés teljes folyamatának bármelyik pillanatában előfordulhat.

MIKOR: Miután a támogatott személy teljeskörű tájékoztatást kapott a választható szolgáltatások köréről, a kapcsolódó kötelezettségekről vagy feltételekről, és írásbeli beleegyezését adta az előzőek folyamán megállapított intézkedések elfogadásához.

HOL: A támogató szolgálat, valamint a szolgáltatók épületeiben.

KI: Az esetért felelős vezető és a megegyezés tárgyat képező szolgáltatások és intézkedések végrehajtását biztosító szakértők.

HOGYAN: A minőségi támogatás érdekében és a revíkt imizáció kockázatának elkerülése végett, a következő irányelveket⁴³ kell a szolgáltatóknak követniük:

- Nemzetiségre, nemre, jogi státuszra, korra való tekintet nélküli eljárás;
- A támogatott személy korábbi tapasztalatainak, valamint jelenlegi választásainak és viselkedésének elítélésétől mentes eljárás;
- Az eljárás titkossága, a támogatott személlyel kapcsolatos bármely információ felhasználása és/vagy átadása annak beleegyezése nélkül tilos;
- A támogatott személy bármely, teljeskörű tájékoztatáson alapuló döntésének tiszteletben tartása;
- Elvárások és követelmények világos meghatározása és tiszteletben tartása;
- A szerepek világos meghatározása és tiszteletben tartása;
- Időszerű szolgáltatásnyújtás.

A támogatott személy helyzetének nyomonkövetéséhez, igényei meghatározásához és kielégítéséhez, valamint a kockázatkezelési terv ellenőrzéséhez és frissítéséhez csoportos találkozók tartása szükséges.

---

⁴³ Az alapelvek teljeskörű leírásához lásd Szakértői Csoport *op. cit.*, 178-181 old.

Valamennyi értékelés eredményét közölni kell a támogatott személlyel, és meg kell vele vitatni.

Ha a támogatott személy gyermek, a csoporttalálkozókat a kijelölt gyám részvételével kell lebonyolítani.

Fontos, hogy a kríziskezelési programban résztvevő egyéneknek legyen lehetőségük és módjuk arra, hogy beszámoljanak a bennük felmerült kérdésekről vagy elégedetlenségeikről a szolgáltatással, vagy a szolgáltatásnyújtásban résztvevő személyekkel kapcsolatban. A panasztételi eljárást ki kell dolgozni, úgy, hogy lehetőség legyen névtelen, szóbeli és írásos panasztételre.

Gyakorlat – Panasztételi eljárás (Cseh Köztársaság)

A La Strada Cseh Köztársaság, az emberkereskedelem áldozataival 1998 óta közvetlenül dolgozó civil szervezet, kifejlesztette a gyakorlati módját annak, hogyan lehet írásban illetve szóban panaszt tenni a felajánlott szolgáltatásokra vagy bármiféle javaslatot tenni a La Strada által nyújtott szolgáltatások minőségének emelésére⁴⁴.

A panasztétel megtörténhet személyesen, telefonon, e-mailben, levélben, névtelenül vagy nem. A panasz benyújtása után a szolgáltató vezetője 15 napon belül válaszol, és amennyiben a szervezet szolgáltatása nem megfelelő, megteszi a szükséges lépéseket a probléma orvoslására. Amennyiben a panasztevő elégedetlen a végeredménnyel, közvetlenül felveheti a kapcsolatot a szervezet vezetőjével, a La Strada vezetőségével vagy a Prágai Polgármesteri Hivatallal.

A kríziskezelési időszak végén a támogatott személy eldöntheti, hogy:

- Vissza szeretne-e térni a származási országába/helyére vagy egy harmadik országban kérelmezi a letelepedést, és amint a kockáztfelmérés sikeresen befejeződött, megkezdődhet a szükséges eljárások lebonyolítása. ➡ **SME: Hazatérés és Társadalmi Reintegráció**
- A befogadó országban/helyen⁴⁵ szeretne-e maradni, ennek megfelelően megkezdődhetnek azon szükséges eljárások és szolgáltatások, amelyek a hosszútávú támogatást és a társadalmi

⁴⁴ A La Strada-Cseh Köztársaság a felajánlott szolgáltatásokra történő gyakorlati panasztételi eljárásának teljes szövegéért lásd a 8. Melléklet

⁴⁵ A "befogadó hely" kifejezés a származási országában lévő olyan a városra vagy falura utal, ahol az emberkereskedelem áldozata jelenleg tartózkodik és ahol a szükséges támogatást kapja. A kifejezés azért lett létrehozva, hogy magába foglalja a saját származási országában emberkereskedelem áldozatává vált személyt, akik másik földrajzi területen kap támogatást.

beilleszkedést biztosítják ➡ **SME: Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés**

- Együtt szeretne-e működni az illetékes hatóságokkal és kártérítésért szeretne-e folyamodni ➡ **SME: Büntető és Polgári Eljárás**

Minden emberkereskedelem áldozatává vált gyermek esetén fel kell mérni és meg kell határozni a gyermek mindenek felett álló érdekét, amely aztán a gyermek védelmére vonatkozó szükségletek és a tartós megoldás meghatározásának első számú szempontja kell, hogy legyen. Ennek felmérése után, a tartós megoldás valószínűleg a következőképpen alakul: a gyermek egyesítése a családjával a származási vagy célországban, illetve egy harmadik országban; vagy a gyermek a célországban marad családja gondozása nélkül; vagy kivételes esetben, a gyermek visszatér a származási országába, de nem a családtagjai gondoskodnak róla.⁴⁶

---

⁴⁶ Gondozójától/Szülőjétől Elválasztott Gyermek Program (SCEP), *op. cit.*

III SME – Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés

Hosszútávú támogatásban részesülnek azok a hazai és külföldi emberkereskedelem áldozatául esett személyek, akik támogatást vettek igénybe, illetve különböző támogatási programokban vesznek részt a befogadó helyen/országban vagy származási, illetve harmadik országban.

A hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés szakaszában a támogatott személyt professzionális és képzett szolgáltatókhoz irányítják, melyek támogatását élvezi, a szolgáltatók minimális kötelezettségei az alábbiak:

- A biztonság garantálása;
- Az egyén támogatása az önmeghatározás és a kontrollézés visszaszerzésében;
- Az egyén pszichikai stabilitásának előmozdítása;
- A reviktimizáció elkerülése;
- A megerősödés előmozdítása;
- A társadalmi stigmatizáció kockázatának felmérése;
- A társadalmi beilleszkedés megkönnyítése;
- Intézményközi, holisztikus megközelítés alkalmazása.

A hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés végső célja annak biztosítása, hogy a döntési folyamatban való teljes részvételük révén a támogatott személyek érvényesíthessék alapvető jogaitak valamint hozzáférjenek a gazdasági és társadalmi életben való részvételhez szükséges lehetőségekhez és forrásokhoz, melyek megfelelő életszínvonalat biztosítanak számukra abban a társadalomban, melyben élnek.⁴⁷

---

⁴⁷ Lásd: http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/poverty_social_exclusion_en.htm valamint a Bizottság és a Tanács Közös Jelentése a Társadalmi Beilleszkedésről (2003) http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-ncl/final_joint_inclusion_report_2003_en.pdf).

HOSSZÚTÁVÚ TÁMOGATÁS ÉS TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉS	1. Intézkedés	AZ EGYÉNI TÁMOGATÁSI TERV (ETT) KÖZÖS KIDOLGOZÁSA - Az eset megbeszélése a támogatott egyénnel illetve támogató csapatával - A támogatott személy sürgős szükségleteinek/kéréseinek vizsgálata, értékelése és kielégítése - A terv az emberkereskedelem áldozatává vált személy igényei és kívánságai szerint i kialakítása.
	2. Intézkedés	JÓVÁHAGYÁSI ELJÁRÁSOK AZ ESET BEVEZETÉSÉHEZ - Az ETT fordítása/tolmacsolása a külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy számára (szükség esetén). - Az ETT aláírása a támogatott emberkereskedelem áldozatává vált személy, valamint az őt támogató szervezet által
HOSSZÚTÁVÚ TÁMOGATÁS ÉS TÁRSADALMI BEILLESZ- KEDÉS	3. Intézkedés	ALKALMAZKODÁS ÉS A TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉS TÁMOGATÁSA - A társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása - Az ETT és korszerűsítései végrehajtásának értékelése - Az eset nyomonkövetése és kiértékelése - Panasztételi eljárások fejlesztése és hozzáférhetővé tétele
	4. Intézkedés	JOGSEGÉLY ÉS JOGI TÁMOGATÁS - Támogatás nyújtása jogi vonatkozású ügyekben - A legális tartózkodással, kártérítési igényekkel stb. kapcsolatos eljárások végrehajtása

1. Intézkedés: Az Egyéni Támogatási Terv (ETT) Közös Kidolgozása

MI: A közösen meghatározott intézkedések és következő lépések világos és részletes leírása. Egy testreszabott terv, amelyet a kiértékelt igényeknek, valamint a támogatott személy jövőbeni terveinek megfelelően alakítanak. A következőket tartalmazhatja:

- Szállás⁴⁸;

⁴⁸ Különböző típusú lakhatási formák esetleges biztosítása helyi és kulturális sajátosságoknak megfelelően: közösségi shelterek, megosztott lakás, lakhatást nem biztosító megoldások, családi elhelyezés. Gyermek áldozatok számára a shelterek általában nem nyújtják a legjobb megoldást - igen rövid időszakok kivételével. A szülői gondoskodástól megfosztott gyermekek számára a lakhatás és gondozás egyéb formáinak felkutatása javasolt az adott országban kialakított gyermekvédelmi mechanizmusok kiaknázásával. Az emberkereskedelem áldozatául esett személy esetében alkalmazandó támogatási és gondozási modellekért lásd: *UNICEF, Gondozójától/Szülőjétől Elválasztott Gyermek Program (SCEP), op. cit.*

- Szociális tanácsadás;
- Pszichológiai tanácsadás;
- Pszichiátriai gondozás;
- Ingyenes jogsegély és jogi támogatás;
- Orvosi ellátás;
- Társadalmi és egészségügyi támasz;
- Nyelvtanfolyam;
- Oktatási tevékenység;
- Szakmai gyakorlat;
- Munkaügyi tanácsadás;
- Az elhelyezkedés támogatása;
- Bevételek termelő programok;
- Családi/társadalmi reintegrációs programok;
- Családi mediáció;
- Rekreációs tevékenységek;
- Anyagi támogatás;
- Eset-elemzés és értékelés.

MIKOR: Amint a támogatott személy úgy dönt, hogy részt vesz a hosszútávú támogatási programban és kifejezi arra vonatkozó akaratát, hogy kialakítson és aláírjon egy egyéni támogatási tervet.

KI: Az esetért felelős vezető, a támogatott személy, valamint külföldi egyén esetében a tolmács vagy a kulturális mediátor.

A nemzeti jogszabály függvényében előfordulhat, hogy a gyermek gyámjának egyeztetnie kell a helyi gyermekvédelmi szervekkel a gyermek igényeinek felméréséről, valamint a rövid- és hosszútávú támogatási javaslatokról. Továbbá előfordulhat, hogy a gyámnak és a társadalmi szervezeteknek rendszeresen felül kell vizsgálniuk a gyermek támogatási tervét.⁴⁹

---

⁴⁹ Különböző típusú lakhatási formák esetleges biztosítása helyi és kulturális sajátosságoknak megfelelően: közösségi shelterek, megosztott lakás, lakhatást nem biztosító megoldások, családi elhelyezés. Gyermek áldozatok számára a shelterek általában nem nyújtják a legjobb megoldást - igen rövid időszakok kivételével. A szülői gondoskodástól megfosztott gyermekek számára a lakhatás és gondozás egyéb formáinak felkutatása javasolt az adott országban kialakított gyermekvédelmi mechanizmusok kiaknázásával. Az emberkereskedelem áldozatául esett személy esetében alkalmazandó támogatási és gondozási modellekért lásd: UNICEF, Gondozójától/Szülőjétől Elválasztott Gyermek Program (SCEP), *op. cit.*

Egyéni körülményektől függően a hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés felelőssége a gyermek gyámja mellett **mind a cél- mind a származási ország szociális intézményeire** hárul. Amennyiben a gyermek a célországban marad, a hosszútávú támogatás a szülői gondozástól megfosztott gyermekek számára kialakított nemzeti gyermekvédelmi törvényeknek megfelelően kell, hogy történjen.

Szükséges lehet, hogy az illetékes hatóságok megosszák a gyermek gondozásával kapcsolatos információikat a gyermek származási országának illetékes hatóságaival annak érdekében, hogy azok megkezdhesék a gyermek számára tartós megoldás kialakítását.

HOGYAN: Az esetért felelős vezető megbeszéli az esetet a támogatott személlyel és annak támogató csoportjával, majd közösen kialakítják a tervet, amely a támogatott személy igényein és kívánságain kell, hogy alapuljon.

Gyermekekori áldozat esetében a terv kialakításában a gyermek véleménye valamint gyámja és a szociális intézmények által megítélt mindenek felett álló érdekeket is számításba veszik.

A tájékoztatás során az igénybe vehető intézkedések és választható szolgáltatások részleteit, a hozzájuk tartozó jogokkal és kötelezettségekkel együtt közölni kell, ahogy azt is, hogy hogyan terjeszthető elő panasz bármikor az ETT végrehajtása során.

HOL: A hosszútávú támogatás és a társadalmi beilleszkedés helyszínei a következők lehetnek:

- Az emberkereskedelem áldozatává vált személy hazatérése után a származási helyen/országban; valamint
- A célországban/helyen, ha az emberkereskedelem áldozatává vált személy ott marad a gondolkodási időszakot követően.

2. Intézkedés: Beleegyezési Eljárások az ETT Végrehajtásához

MI: A jóváhagyási eljárás határozza meg, hogy az egyén megértette-e és egyetért-e a felajánlott segítséggel, a kapcsolódó feltételekkel és kikötésekkel vagy sem.

MIKOR: Csakis azután, hogy az egyén a szolgáltatás lehetőségeiről és szabályozásairól világos felvilágosítást kapott, lehetősége nyílt kérdések feltételére és beleegyezik a támogatás feltételeibe.

Gyermekkorú egyén esetében, a gyermek az eljárásokat és a támogatást illető beleegyezésén és megértésén túl a végső beleegyezést kizárólag a kijelölt gyám adhatja.

KI: Az esetért felelős vezető és a támogatott személy, valamint – külföldi személy esetében – tolmács vagy kulturális mediátor. Gyermekkorú áldozat esetében a kijelölt gyám szintén részt kell, hogy vegyen.

HOGYAN: A szolgáltató szervezetekkel legalább az alábbi információk részleteit illetően megegyezés kell, hogy szülessen:

- Elszállásolás és annak körülményei;
- A felajánlott szolgáltatások és tevékenységek listája valamint részletes leírásuk (célok, szerepek, időbeosztás stb.);
- Anyagi támogatás;
- Tiszteletben tartandó jogok és kötelezettségek;
- Felvételi eljárás;
- Biztonsági szabályok és biztonsági terv;
- A támogatás megszüntetésének okai;
- Tartózkodási engedély feltételei (külföldi áldozat esetében);
- Adatvédelmi szabályok;
- Panasztételi eljárások magyarázata.

A támogatott személy számára világosan le kell írni a felajánlott szolgáltatásokat és tevékenységeket, azon a nyelven, amelyet megért. Elegendő időt kell hagyni neki a beleegyezési nyilatkozat elolvasására vagy meghallgatására, és a rendelkezésére álló lehetőségek megfontolására. Ajánlatos kérdések feltevése, hogy meg lehessen bizonyosodni arról, hogy a szolgáltatás jogosultja megértette az egyezményrel kapcsolatos eljárást és annak következményeit.

A meggyegyezés azokra a szolgáltatásokra korlátozódik, amelyeket a beleegyezési nyilatkozatban felsoroltak. Egyéb olyan intézkedések elvégzéséhez, mint például orvosi vizsgálatok, rendőrségi kihallgatások, bevándorlási eljárások és az információk kommunikációja külön beleegyezési eljárás szükséges. Mindamellet, bizonyos országokban, kötelezőek az orvosi vizsgálatok, gyakran a szolgáltatók és más támogatott személyek fertőzésektől való védelmének érdekében. Az újbóli viktimizáció elkerülése végett megkívánt a kötelező orvosi vizsgálatok érzékeny hozzáállás tanúsításával történő kivitelezése.

A beleegyezési nyilatkozatot a szolgáltatást fogadó személy, valamint gyermekkorú esetében a gyám írja alá. A gyermek aláírása és beleegyezése önmagában nem fogadható el.

Amennyiben a támogatott személy nem akarja a támogatást egy egyéni támogatási programon keresztül igénybe venni, akkor csupán az abban az országban elérhető szolgáltatók listájával ajánlatos ellátni, melyben le kíván telepedni.

3. Intézkedés: Beállítás és Társadalmi Beilleszkedés

MI: Az a folyamat, amely biztosítja, hogy a támogatott személy rendelkezésére állnak az új életkörülményeihez és a gazdasági és társadalmi életben való részvételéhez szükséges lehetőségek és források, melyek biztosítják azt az életszínvonalat, mely elfogadható abban a társadalomban, melyben él. A támogatott személy e szakasz alatt kivitelezi az ETT-t, melynek végső célja az ő teljes társadalmi beilleszkedése.

MIKOR: A hosszútávú támogatás során a célországban vagy a származási országba/helyre történő hazatérés után, illetve a harmadik országba való megérkezést követően. Ennek a szakasznak a hossza a személyiségi tényezőktől (az alkalmazkodáshoz szükséges idő hossza, egészségi és lelki állapot, képességek és képzettségek, stb.) és a külső tényezőktől (okirat kibocsátás, a szolgáltatások hozzáférhetősége, munkaerőpiac, stb.) függően változhat.

Az illetékes hatóságoknak a folyamat minden egyes szakaszában biztosítaniuk kell a gyám felügyelete mellett a minimális szintű egészségügyi ellátást és más gyermekjóléti támogatási formákat. A gyermek származási országába/helyére való visszatértekor a gyám és az illetékes hatóságok felelőssége a támogatási terv felvázolása és nyomonkövetése.

KI: Egy sor kormányzati és civil szolgáltató szakemberei, akiket javasolt kifejezetten felkészíteni az emberkereskedelem áldozataival való munkára, valamint ismereteiket folyamatosan frissíteni az emberkereskedelem elleni kérdésekben:

- Menedéknyújtók;
- Pszichológusok/Pszichoterapeuták;
- Szociális munkások;

- Gyermekvédelmi szakemberek;
- Pedagógusok;
- Kulturális mediátorok;
- Jogászok, jogi asszisztensek;
- Orvosi személyzet;
- Szakmai tanácsadók;
- Munkaügyi tanácsadók;
- Egyéb.

HOGYAN: intézményközi szemléletmód javasolt a támogatott személy segítésére az ETT végrehajtásának minden szintjén. A következő alapelvek⁵⁰ alkalmazása javasolt valamennyi szolgáltatásnyújtónak a magas színvonalú támogatás biztosítása valamint a másodlagos viktimizáció elkerülése érdekében:

- Nemzetiségre, nemre, jogi státuszra, korra és egészségügyi állapotra való tekintet nélküli, diszkrimináció-mentes eljárás;
- Ítélezéstől mentes eljárás a támogatott személy korábbi tapasztalataira, jelenlegi választásaira, valamint viselkedésére tekintet nélkül;
- Az eljárás titkossága, a támogatott személlyel kapcsolatos bármely információ felhasználása illetve átadása annak beleegyezése nélkül tilos;
- A támogatott személy bármely, teljeskörű tájékoztatáson alapuló döntésének tiszteletben tartása;
- Az elvárások és követelmények világos meghatározása és tiszteletben tartása;
- A szabályok világos meghatározása és tiszteletben tartása;
- Az önmegvalósítás és a támogatott személy felhatalmazásának kezdeményezése és biztatása.

---

⁵⁰ Az elvek teljes leírásáért lásd: Szakértői csoport, *op. cit.*, 178-181. old.

Külföldi áldozat esetében az ETT bizonyos tevékenységei követelményeinek teljesítéséhez szükséges, hogy a tartózkodási országban/helyen lévő, az esetért felelős vezető és a támogató szolgáltató felvegye a kapcsolatot a származási hely/ország illetékes hatóságaival, illetve civil vagy nemzetközi szervezeteivel bizonyos iratok megszerzése érdekében (pl. iskolai bizonyítványok, stb.). Ez az eljárás kizárólag abban az esetben kivitelezendő, ha nem jelent hátrányt a támogatott személy helyzetére nézve.

Az ETT végrehajtásának nyomonkövetéséhez, az új igények meghatározásához és kielégítéséhez, valamint a kockázatkezelési terv ellenőrzéséhez és frissítéséhez csoportos találkozók megtartása szükséges. Minden kiértékelési eredményét közölni kell a támogatott személlyel, és azt meg kell vele vitatni.

Fontos, hogy a kríziskezelés programban résztvevő egyéneknek legyen lehetőségük és módjuk arra, hogy beszámoljanak a bennük felmerült kérdésekről vagy elégedetlenségeikről a szolgáltatással, vagy a szolgáltatásnyújtásban résztvevő személyekkel kapcsolatban. A panasztételi eljárást úgy kell kidolgozni, hogy lehetőség legyen névtelen, szóbeli és írásos panasztételre is.

4. Intézkedés: Jogsegély és Jogi Támogatás

MI: Az intézkedés célja szakértő jogsegély és jogi támogatás nyújtása az érintett személy számára:

- A bírósági és rendészeti szervek általi kihallgatásokhoz és megbeszélésekhez;
- Az emberkereskedelem folytán elkövetett bűncselekmények miatt i vád eljítése kérelmezéséhez;
- A tárgyalás előkészítéséhez, melynek során az érintett személyt tanúként hallgatják ki ➡ **SME: Áldozat/Tanú Tárgyalásra való Felkészítése;**
- A tárgyalásban való tanúkénti részvételhez ➡ **SME: Az Áldozat/Tanú Támogatása a Tárgyalás során;**
- Kártérítés követeléséhez az elkövető(k) által okozott sérelemért illetve veszteségért **SME: Kártérítési Igények Támogatása;**
- Átmeneti, hosszú távú vagy állandó tartózkodási engedély igényléséhez;

- Menedékjogért folyamodáshoz;
- Kiutasítási határozat(ok) visszavonásának kérelmezéséhez;
- Esetleges tartozások elengedéséhez (kölcsön, egészségbiztosítás);
- Naprakész információ-szolgáltatáshoz bármely vonatkozó jogi eljárással kapcsolatban;
- Egyéb.

MIKOR: A célországban való hosszabb távú támogatás során, a származási országba való hazatérést követően, illetve harmadik ország területén.

KI: Jogászok, jogi asszisztensek, külföldi személy esetében tolmács vagy kulturális közvetítő. Gyermek áldozat esetében a gyám jelenléte is megkívánt a jogsegély, illetve jogi támogatás nyújtásának valamennyi szintjén.

A nemzeti jog által kijelölt állami szervek/képviselők a fent említett valamennyi eljárásnak résztvevői.

HOGYAN: A jogrendszerek és jogi eljárások a befogadó- illetve harmadik ország nemzeti joga szerint változnak, de a résztvevő szakembereknek mindenképpen az alábbiak szem előtt tartásával javasolt eljárniuk:

- Az áldozat által értett nyelven történő pontos szóbeli és írásos tájékoztatás-nyújtás;
- Szakértő és támogató hozzáállás tanúsítása;
- Titoktartási kötelezettség teljesítése, az érintett személlyel kapcsolatos bármely információ felhasználása, továbbadása annak beleegyezése nélkül tilos;
- Segítségnyújtás a választási lehetőségek újbóli felméréséhez és értékeléséhez;
- A támogatott személy bármely – teljeskörű tájékoztatáson alapuló – döntésének tiszteletben tartása;
- Annak biztosítása, hogy a támogatott személy megértette az eljárásokat és azok következményeit;
- Gyermek áldozat esetében megkívánt az érzékeny hozzáállás tanúsítása és a gyermek mentális fejlettségi szintjének megfelelő nyelvezet alkalmazása.

A támogatott személy jogi helyzetének értékelésére, illetve az esetleges akadályok megoldására csoport-megbeszélések tartása javasolt.

Személyazonosság igazolására alkalmas iratokkal nem rendelkező külföldi áldozat esetében, az esetért felelős vezető és a jogi támogatást nyújtó szerv jogásza köteles felvenni a kapcsolatot a származás országának követségével, illetve konzulátusával a személyazonosságot igazoló dokumentumok, illetve az adott eljárás megkezdéséhez szükséges bármely más okirat kiadásának érdekében, amennyiben mindez nem jelent veszélyt a támogatott személyre, illetve a számára fontos egyéb személyekre nézve.

IV. SME – Hazatérés és Társadalmi Reintegráció

A hazatérés gyakran nehéz folyamat az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára, akiknek számos társadalmi, családi, egészségügyi, jogi és anyagi problémával kellhet szembenézniük, és ugyancsak vállalni annak kockázatát, hogy ugyanazok közé a társadalmi és gazdasági feltételek közé kell visszatérniük, amelyek közül az otthonról való elmeneküléssel ki akartak törni. Ennek a reviktimizáló helyzetnek az elkerülésére a hazatérést és a társadalmi visszailleszkedést segítő programok elérhetőek kellene, hogy legyenek valamennyi olyan az emberkereskedelem áldozatává vált személy számára, aki vissza kíván térni a származási helyére vagy harmadik országban vagy helyen kíván újból letelepedni. A programoknak a hosszútávú felépülést, az emberkereskedelem áldozatává vált személyek megerősítését és társadalmi beilleszkedését, valamint a reviktimizáció és az ismételt az emberkereskedelem áldozatává válás elkerülését javasolt célozniuk.

A hazatérés és a társadalmi visszailleszkedés programjainak a következő minimum elveken kell alapulniuk.⁵¹

- *Önkéntesség:* az emberkereskedelem áldozatává vált személy szabad akaratán nyugvó döntése, hogy hazatér-e vagy egy harmadik országban/helyen telepedik-e le újra és hasznosítja a felajánlott szolgáltatásokat;
- *Védelem:* az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonsága és magánélete elsődleges fontossággal bír, így valamennyi szükséges intézkedés megtétele javasolt azok biztosítására (pl.: személyes információk nem bocsáthatók harmadik személyek rendelkezésére, az érkezést megelőző kockázatelemzés, biztonságos utazási terv, kockázatkezelési terv, eset figyelemmel kísérése);
- *Személyre szabott megoldások:* az emberkereskedelem áldozatává vált személy igényei, véleménye és gondoljai teljes mértékben figyelembe

---

⁵¹ A Szakértői Csoport Beszámolója alapján, *op. cit.*, 197-200. old.

veendő hazatérése vagy újbóli letelepedésének kiértékelése, valamint a hazatérési és társadalmi visszailleszkedési eljárások előkészítése során.

- *Pontosság:* az emberkereskedelem áldozatává vált személy azonnali és megfelelő tájékoztatása javasolt a hazatérését és társadalmi visszailleszkedését szolgáló programok, megkeresések és eljárások valamennyi aspektusát illetően;
- *Együttműködés:* a származási, a tranzit- és a célországok akkreditált támogató szolgálatait (azaz civil szervezetek, nemzetközi szervezetek, kormányzati szervek) közötti szoros együttműködés kritikus fontosságú a sikeres hazatérési és társadalmi reintegrációs program érdekében.

HAZATÉRÉS ÉS TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉS	1. Intézkedés	TÁJÉKOZOTT DÖNTÉSHOZATAL A HAZATÉRÉSRŐL - Az emberkereskedelem áldozatának ellátása a hazatérés jogi és társadalmi vonatkozásaival kapcsolatos információkkal. - Az áldozat önkéntes és felvilágosításon alapuló írásos beleegyezése a hazatérésbe.
	2. Intézkedés	A KOCKÁZAT ÉS A TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉS FELMÉRÉSE - Az emberkereskedelem áldozatává vált személy kockázattal vagy biztonsági kérdésekkel kapcsolatos észrevételeinek megtudakolása - Kockázatfelmérés és kikérdezés lefolytatása különböző egyénnel/szervezetekkel a származási országból/helyről.
	3. Intézkedés	KOCKÁZATKEZELÉSI TERV - A lehetséges kockázati és biztonsági tényezők, valamint a lehetséges megoldások felvázolása - Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a lehetséges kockázatról és az elérhető védelmi intézkedésekről.
	4. Intézkedés	CSALÁD-FELKUTATÁS - Az illetékes nem-kormányzati szervek/nemzetközi szervezetek hálózatainak és az illetékes kormányzat i hatóságoknak beazonosítása - Felkutatási eljárás kezdeményezése
	5. Intézkedés	DOKUMENTÁCIÓ - Kapcsolatfelvétel az illetékes nagykövetségekkel/konzulátusokkal az önkéntes hazatérés megkönnyítése érdekében - Az utazási okmányok hitelességének biztosítása - Annak biztosítása, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyről szóló adatállomány titkosított és korlátozottan hozzáférhető
	6. Intézkedés	INDULÁS ELŐTTI EGYÉNI TÁMOGATÁSI TERV - Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása a kockázati és biztonsági, valamint a társadalmi beilleszkedést lefedő felmérés eredményéről. - Kapcsolatfelvétel a származás országának illetékeseivel információcserére és a hazatérési folyamat összehangolása érdekében. - Az emberkereskedelem áldozatává vált személy tájékoztatása személyazonossága státuszáról, az utazási/költözési folyamatról, a származás országában elérhető támogatásról és a reintegrációs tervről - Visszaigazolás beszerzése az emberkereskedelem áldozatává vált személy befogadásáról és támogatásáról.

	BIZTONSÁGOS UTAZÁS/ÁTSZÁLLÍTÁS ÉS A MEGÉRKEZÉS SEGÍTÉSE • A támogatott személlyel találkozó származási országbeli/helybeli intézmény/szervezet tájékoztatása • Az emberkereskedelem áldozatává vált személy ellátása a szükséges utazási okmányokkal/részletekkel/információkkal • A kiskorú kísérettel való utazásának biztosítása • Annak biztosítása, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyt a származási ország illetékes fogadja/vele találkozik a határon/repülőtéren/kikötőben • Előzetes eligazítás és támogatás nyújtása az emberkereskedelem áldozatává vált személy részére. • Visszaigazolás nyújtása/beszerzése az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságos megérkezéséről

1. Intézkedés: Tájékozott Döntés a Hazatérésről

MI: A támogatott emberkereskedelem áldozatává vált személy szabad döntése teljeskörű, részletes információ-szolgáltatáson alapul, a célországban maradás, a hazatérés, illetve az újbóli letelepedés opciói és kockázatai tekintetében.

Gyermekekori áldozat esetében kizárólag abban az esetben javasolt a hazatérés a származási országába, vagy átszállítása illetve újbóli letelepedése egy harmadik országban, ha az tekinthető az ő mindenképp felett álló érdekének. A hazatérés kivitelezésének legjobb módja, ha az önkéntes alapon történik. Javasolt a gyermekeket teljeskörűen tájékoztatni és mindent megbeszélni velük nézeteik figyelembe vételével az eljárás valamennyi szakaszában.

MIKOR: Haladéktalanul azt követően, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személy kifejezte származási országba való hazatérésének szándékát, illetve azután, hogy a támogatást nyújtó szerv az áldozat lehető legjobb választásaként veszi fontolóra a hazatérés vagy a harmadik országban való újbóli letelepedés lehetőségét. Ez a támogatás folyamán bármikor bekövetkezhet (a kezdeti beszámoló és a hosszabb támogatási időszak között).

KI: A támogatott személy az esetért felelős vezetővel, valamint külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében a tolmács és a kulturális mediátor.

HOGYAN: Az esetért felelős vezető ellátja az alábbi minimum-információkkal a támogatott személyt. Az utóbbi intézkedés megtétele javasolt írásban és

szóban egyaránt, külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében pedig olyan nyelven, melyet megért.

AZ ÖNKÉNTES HAZATÉRÉS RŐL VALÓ TÁJÉKOZOTT DÖNTÉSHOZATALHOZ SZÜKSÉGES INFORMÁCIÓK	
Célországban/helyen való maradás esetén	Részletek/Példák
<i>Állampolgársággal rendelkező és külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára:</i> ☒ Lakhatási lehetőségek (shelter, bérlet, lakásmegosztás...) ☒ Információs szolgáltatás az elérhető szociális ellátásokról ☒ Pszicho-szociális támogatási lehetőségek ☒ Orvosi segítség igénybevétele lehetőségei ☒ Továbbtanulási lehetőségek ☒ Lehetőség szakmai gyakorlatra ☒ Képzés a munkaerőpiaci helyzetről ☒ Szükség esetén szállítás ☒ Eljárások jogorvoslat elérésére	Szolgáltatások listája Szabályok Kapcsolattartó személyek részletes adatai további információ-nyújtás céljából Finanszírozási lehetőségek

<i>További információk külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára:</i> ☒ Tartózkodási engedély ☒ Munkavállalási engedély ☒ Az állampolgárság megszerzésének lehetőségei ☒ Család-újraegyesítés ☒ Elérhető nyelvtanfolyamok	Igénylési folyamat Kapcsolattartó személyek részletes adatai további információnyújtás céljából
Százamzasi helyre/országba való hazatérés esetén	
<i>Állampolgársággal rendelkező és külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára:</i> ☒ A társadalmi és kockázatelemzés eljárási ☒ Kockázatkezelési terv ☒ Szükséges okmányok ☒ A családfelelőitési lehetősége ☒ Indulást megelőző újra-letelepedési terv ☒ Lakhatási lehetőségek (shelter, bérlet, megosztott lakás...) ☒ Információs szolgáltatás az elérhető szociális ellátásokról ☒ Pszicho-szociális támogatási lehetőségek ☒ Orvosi segítség igénybevétele lehetőségei	Szolgáltatások listája Szabályok Kapcsolattartó személyek részletes adatai további információnyújtás céljából Finanszírozási lehetőségek

☒ Továbbtanulási lehetőségek ☒ Lehetőség szakmai gyakorlatra/továbbképzésre ☒ Körtkép a munkaerőpiaci helyzetről ☒ Egyéb	
Harmadik országban való újra-letelepedés esetén	
<i>Állampolgársággal rendelkező és külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára:</i> ☒ Tartózkodási engedély ☒ Munkavállalási engedély ☒ Az állampolgárság megszerzésének lehetőségei ☒ Család-újraegyesítés ☒ A társadalmi és kockázatelemzés eljárásai ☒ Kockázatkezelési terv ☒ Szükséges okmányok ☒ Indulás előtti újra-letelepedési terv ☒ Utazási műveletek ☒ Lakhatási lehetőségek (shelter, bérlakás, megosztott lakás...) ☒ Információs szolgáltatás az elérhető szociális ellátásokról ☒ Pszicho-szociális támogatási lehetőségek ☒ Orvosi segítség igénybevételének lehetőségei ☒ Továbbtanulási lehetőségek ☒ Lehetőség szakmai gyakorlatra/továbbképzésre ☒ Körtkép a munkaerőpiaci helyzetről ☒ Elérhető nyelvtanfolyamok ☒ Egyéb	Igénylési folyamat Szolgáltatások listája Szabályok Kapcsolattartó személyek részletes adatai további információnyújtás céljából Finanszírozási lehetőségek

Az információs szolgáltatást követően, a segítségben részesülő emberkereskedelem áldozatává vált személynek megfelelő idő hagyandó döntése meghozatalához. A döntést dokumentálni kell, és az eset adatállományában nyilván kell tartani.

Az indulást megelőző, utazási és újra-letelepedési folyamat során végig biztosítani kell az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságát, valamint jogát ahhoz, hogy kifejezze, vissza kíván-e/mikor/hogyan térni hazájába vagy harmadik országban akar letelepedni.

2. Intézkedés: A Társadalmi Beilleszkedés és a Kockázat Felmérése

MI: Ez egy értékelési folyamat az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonsága és jóléte felmérésének érdekében a hazatérését, illetve harmadik országban való letelepedését megelőzően. Kifejezett célja:

- Bármely közelgő vagy jövőbeni biztonsági kockázat azonosítása.

- Bármely közelgő vagy jövőbeni kockázat azonosítása, mely az ő, illetve egyéb számára fontos személyek biztonságát veszélyeztetheti.
- A társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése a honi vagy harmadik országban.

MIKOR: Haladéktalanul azután, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személy dönt hazatéréséről vagy harmadik országban való letelepedéséről.

Gyermekek esetében a felmérés elvégzése a személy azonosítását követően azonnal elindítandó.

Transznacionális együttműködés

KI: A biztonságos hazatérés/letelepedés érdekében végzett társadalmi beilleszkedési és kockázat-elemzést az eset vezetője és az emberkereskedelem áldozatává vált személy szoros együttműködésben végzi a kapcsolódó intézményekkel és a származási ország /célország /harmadik ország képviselőivel:

- **Kormányzati szervek**
- **Nemzeti és/vagy helyi rendőrség (szükség esetén Europol);**
- **Nem-kormányzati szolgáltatók;**
- **Nemzetközi szervezetek;**
- **A gyermek gyámja (gyermekkorú áldozat esetében).**

Gyermekek esetében a származási és a befogadó ország illetékes hatóságai közötti együttműködést a nemzeti jogok határozzák meg. Az államok létrehozhatnak egy központi hatóságot (általában a Belügyminisztérium keretein belül) a gyermek számára hosszútávú megoldást jelentő információk cseréjének kezelése és felgyorsítása érdekében. Ahol az igazságszolgáltatást, illetve jogi rendelkezéseket érintő döntések bírósági eljárás keretében születnek, a bíróságok a bírói együttműködés standard intézkedéseinek megfelelően járnak el.

HOGYAN: Esetek aktáinak áttanulmányozásán és különböző intézményekkel és egyénnel való interjúk készítésén keresztül történő információ- és adatgyűjtés.

A kockázat felmérése a nemzeti adatvédelmi törvények kellő tiszteletben tartásával készíthető, annak biztosítására, hogy a személyes adat a törvényeknek megfelelően legyen rögzítve, tárolva és megosztva.

A TÁMOGATOTT ÖNKÉNTES HAZATÉRÉS TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉSI ÉS KOCK- ÁZAT ELEMZÉSE		
Javasolt kérdések		Megjegyzések
Az emberkereskedelem áldozatává vált személyhez		
1	- Hogy érezné magát, ha hazatérne? - Hol érezné magát biztonságban? - Érte fenyegetés a családját illetve barátait? - Tudják az elkövetők, hogy hol él Ön/családja? - Az elkövetők a családjához vagy baráti/szoros társadalmi köréhez tartoznak? - Mit lehetne tenni, azért, hogy Ön biztonságban érezze magát? - Hogy fog a családjá/barátai reagálni ha hazatér? - Vissza akar menni az iskolába/munkahelyére/egyetemre stb.? - Mi a legrosszabb, ami hazatérése esetén történhetne? - Hogyan tudná ezt megoldani? - Mit tudna tenni Ön/más ennek elkerülése érdekében?	
A rendészeti szervekhez		
2	- Megfenyegették az elkövetők a családot/barátokat? - Az elkövetők ismerősei a családhoz, barátokhoz, társadalmi csoporthoz tartoznak-e? - Ismerik az elkövetők a személy tartózkodási helyét? - A származási hely/ország rendőrsége képes és kész megvédeni az áldozatot a lehetséges megtorlástól vagy erőszaktól? (külföldi vagy olyan áldozat esetében, aki az ország más térségéhez tartozik) - Vádat emeltek az elkövetők ellen? - Egyedüli elkövetőről vagy szervezett csoportos elkövetésről van szó? - Milyen kapcsolatban áll(nak) az elkövető(k) és az áldozat? - Rendelkezésre tud bocsátani rendőrségi iratokat vagy más harmadik személytől származó információkat?	
Nemzeti fókuszcsoporthoz, civil szervezetekhez, nemzetközi szervezetekhez, diplomáciai és konzuli képviseletekhez		Transznacionális együttműködés
3	- Fenyegetné vád vagy civil szankció az emberkereskedelem áldozatává vált személyt a kizsákmányolása alatt i tettei miatt? - Milyenek az infrastruktúra feltételei? - Elérhető-e a tartózkodási hely? - Képes a helyi rendőrség biztosítani az emberkereskedelem áldozatává vált személy védelmét? - Szembesülne az emberkereskedelem áldozatává vált személy megbélyegzéssel, marginalizálódással, társadalmi elszigeteltséggel? - Megfelelne az emberkereskedelem áldozatává vált személy az áldozat-tanú program részvételi követelményeinek? - Hozzájutna az emberkereskedelem áldozatává vált személy a helyi szociális ellátáshoz?	Lehetőség szerint a származási és célország az esetért felelős vezetőjének együttműködése javasolt.

• Igénybe tudná venni az emberkereskedelem áldozatává vált személy a lakhatást biztosító szervezetek szolgáltatásait? • Hozzájutna az emberkereskedelem áldozatává vált személy egészségügyi segélyhez és kezeléshez? • Hozzájutna az emberkereskedelem áldozatává vált személy pszichológiai tanácsadáshoz? • Hozzájutna az emberkereskedelem áldozatává vált személy jogi tanácsadáshoz és támogatáshoz? • Részt vehetne az emberkereskedelem áldozatává vált személy szakmai gyakorlaton vagy továbbképzésen? • Elérhető az emberkereskedelem áldozatává vált személy számára állandó lakhely? Milyen minőségű ez a megoldás? • Lenne lehetősége az emberkereskedelem áldozatává vált személynek hosszú távú, önálló anyagi biztonságra? • Visszatérhet a családjához? • Milyenek a jelenlegi családi állapotok (erőszak, stb.)? • Milyenek a jelenlegi közösségi viszonyok? • Beszélhetünk polgári nyugtalanságról?	
<i>Az esetért felelős vezetőhöz és/vagy a segítő szolgálat szakembereihez</i>	Megjegyzések
A korai és közép-távú kockázat-felmérő jelentések, valamint minden egyéb olyan dokumentum begyűjtése és áttanulmányozása, mely hozzájárulhat a segített személy fizikai és pszichikai állapotának felméréséhez és a hazatérés vagy a letelepedés helyének társadalmi, politikai és gazdasági feltételeinek értékeléséhez.	

A felmérést követően az emberkereskedelem áldozatává vált személy haladéktalanul tájékoztatandó annak végső eredményéről.

Az emberkereskedelem áldozatává vált személynek csak abban az esetben javasolt a – szabad akaratán nyugvó – hazatérése a származási országba, ha biztonsága garantálható. Ennek hiányában a célországban való tartózkodás vagy harmadik országban való újra-letelepedés jogi kereteinek biztosítása megelőezhető.

3. Intézkedés: Kockázatkezelési Terv

MI: Ez a dokumentum hivatott felvázolni a kockázatfelmérs során feltárt kockázatos területeket. A terv célja a kockázat minimalizálása és hatékony kezelése a támogatott személy, valamint számára fontos egyéb személyek és az őt segítő munkatársak érdekében.

MIKOR: A kockázat és társadalmi beilleszkedés felmérésének befejezését követően alakítandó ki.

KI: Az esetért felelős vezető a emberkereskedelem áldozatává vált személlyel és a származás országa/helye, valamint a harmadik ország illetékes intézményeivel szoros együttműködésben.

- Kormányzati szervek
- Nemzeti illetve helyi rendőrség (szükség szerint Europol)
- Nem-kormányzati szervek;
- Nemzetközi szervezetek;
- A gyermek gyámja (gyermekkorú áldozat esetében).

HOGYAN: A kockázatkezelési tervbe foglalandók a meghatározott kockázatok, a kapcsolódó minimális biztonsági szintek, valamint a megfelelő eljárások annak biztosítására, hogy minden felsorolt kockázat a minimumra csökkentett és eredményesen kezelt legyen.⁵² A terv bizalmasan kezelendő.

A terv rendszeresen felülvizsgálandó és frissítendő a származás országában/helyén vagy a harmadik országban miután az emberkereskedelem áldozatává vált személy újra letelepedett.

Az emberkereskedelem áldozatává vált személy teljeskörű felvilágosítása javasolt a lehetséges kockázatokat, valamint a saját és számára fontos egyéb személyek védelme érdekében teendő intézkedéseket illetően.

4. Intézkedés: A család felkutatása

MI: Ez az eljárás a család felkutatására irányul, abban az esetben, ha az emberkereskedelem áldozatává vált személy nem tudja elérni őket és hazatérése előtt fel kívánja venni velük a kapcsolatot.

MIKOR: A kockázatfelmérési tervvel egyidejűleg, melynek során alapvető fontosságú annak vizsgálata, hogy a családtagok részt vettek-e vagy gyanúsítottak-e az emberkereskedelem folyamatában.

⁵² Nemzetközi Migrációs Szervezet IOM, op. cit., Genf, 2007, 7. old.

KI: A származási és a célország esetért felelős vezetője vagy egy fókuszpont mindkét helyről/országból szoros együttműködésben az egyéb illetékes szereplőkkel (civil szervezetek/nemzetközi szervezetek hálózatai, kormányzati vagy egyéb illetékes nemzeti szervek, nagykövetség vagy konzulátus...)

HOGYAN: Az áldozattal folytatott beszélgetéseken, telefonos érintkezéseken, e-mail kapcsolatokon, harmadik feleken, rendőrségi feljegyzéseken keresztül stb.

Amennyiben az adott ország állampolgára esik emberkereskedelem áldozatául, a család felkutatását a támogatást ellátó szolgálat esetért felelős vezetője végzi szoros együttműködésben az illetékes helyi és nemzeti szereplőkkel, melyek a fentiekkel megegyező eszközöket használják.

Emberkereskedelem áldozatává vált gyermek esetében, a családjával való kapcsolatfelvétel elősegítése és a szociális támogatási programok indítványozása javasolt mind a gyermek mind családja számára. Mindamellett, az emberkereskedelem áldozatává vált gyermek soha nem kényszeríthető a hazatérésre, ha a családja felkutatására nem került sor, vagy nem érte egyet hazatérésével, vagy képtelenek számára azonnali hosszútávú gondozást nyújtani, illetve ha belekeveredett az emberkereskedelmi ügybe vagy annak gyanúsítottjává vált. Egyéb arra alkalmas gondviselő lehetősége annyiban képezheti megfontolás tárgyát, amennyiben a gyermek azzal egyetért⁵³, és annak jogi, és társadalmi feltételei fennállnak.

5. Intézkedés: Dokumentáció

MI: Bármely személyazonosságot igazoló vagy utazási okirat, mely az emberkereskedelem áldozatává vált személy rendelkezésére áll. A hazatérés engedélyezése érdekében szükséges az ideiglenes utazási illetve személyazonosságot igazoló okiratok kiadásának elősegítése.

MIKOR: A dokumentumok kérvényezendő, amint az emberkereskedelem áldozatául esett személy dönt a hazatérést vagy a harmadik országban történő letelepedését illetően. Az iratok azonnal kibocsátandók és lehetőleg nem túl költségesek.

⁵³ Szakértői csoport, *op. cit.*, 198. old.

KI: Az esetért felelős vezető, valamint a nagykövetség vagy a konzulátus.

HOGYAN: Az esetért felelős vezető a célországban felveszi a kapcsolatot a származási ország vagy a harmadik ország illetékes nagykövetségeivel vagy konzulátusaival, az emberkereskedelem áldozatává vált személy hazatérése elősegítésének, illetve a szükséges dokumentumok kiállításának meghatározására.

Azonban a követségek, konzulátusok felkeresése nem ajánlott abban az esetben, ha az áldozat már kifejezte menedékgénylési szándékát, valamint ha a menedékkérelmi eljárás fel van függesztve.

Amennyiben az utazási dokumentumok nem szerezhetőek be az állampolgársága szerinti országból, a befogadó ország nemzeti hatóságainak javasolt ideiglenes dokumentumok kiállítása.

Az utazási dokumentumokban nem ajánlatos feltüntetni, hogy az egyén emberkereskedelem áldozata vagy egyéb rendhagyó bevándorló, mivel ez büntető vagy közigazgatási eljáráshoz vezethet.

Állampolgársággal rendelkező emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében, a személyazonosságot igazoló okiratot a nemzeti vagy helyileg illetékes hatóságok állítják ki.

A biztonság kedvéért legjobb, ha az áldozat személyes információit bizalmasan kezelik és a lehető legkevesebbek számára teszik hozzáférhetővé. Ezért bármiféle kommunikáció során, beleértve a követségi, illetve diplomáciai személyekkel folytatottakat is, javasolt figyelmet fordítani arra, hogy csak a szükséges dokumentumok és a támogatás megszerzéséhez kellő minimális információ mennyiséget szolgáltatassák ki.

6. Intézkedés: Indulás Előtti Egyéni Támogatási Terv

MI: Ez a terv világosan részletezi azon emberkereskedelem áldozatává vált személy érdekében teendő lépéseket és kapcsolódó intézkedéseket, aki kifejezte a hazatérésre vagy harmadik országban való letelepedésre, valamint ehhez további támogatás igénybevételére irányuló szándékát. Máskülönben az emberkereskedelem áldozatává vált személy csak a

származás helyén/országában elérhető szolgáltatók kapcsolattartóinak listájával látandó el.

Gyermek áldozat esetében, az indulás előtti társadalmi beilleszkedési tervet a gyermek származásának országa szerinti illetékes hatóságok jelentése váltja fel, mely igazolja, hogy az adott állam (a) joghatósággal rendelkezik a gyermek fölött és (b) és tartós megoldást dolgozott ki a gyermek hosszú távú gondozására és védelmére. Kizárólag e jelentés kézhezvételéről szóló igazolás vagy a gyermek származási országba való hazatérését elrendelő bírósági határozat alapján javasolt a célországnak a hazatéréshez való előkészületek megkezdése.

MIKOR: A hazatérést vagy a harmadik országban való letelepedést megelőzően.

Transznacionális
együttműködés

KI: A befogadó hely/ország esetért felelős vezetője, a támogatott személy és a hazatérésért felelős szervezet esetért felelős vezetője.

HOGYAN: Az indulást megelőző társadalmi beilleszkedési tervnek az emberkereskedelem áldozatává vált személy, célország/hely által meghatározott és vele együtt kialakított igényein javasolt alapulnia. Lehetőség szerint meg kell teremteni az alkalmat arra, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személy a származási ország fogadó szervezetének képviselőjével beszélhessen az érkezést követő napokról. Ezután javasolt a fogadó szervezetnek kidolgoznia a végső társadalmi beilleszkedési tervet.

Annak biztosítására, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személyt a szolgáltatásnyújtó az érkezést követően azonnal fogadja és segítse, kapcsolatba kell lépni vele, valamint **állandó és azonnali információáramlás javasolt a küldő és a fogadó, szolgáltató szervezetek között** a hazatérési folyamat koordinálásának biztosítására. Az alábbi értesítések sorozata javasolt:⁵⁴

- A küldő szervezet értesítése a **támogatási kérelemről**.
- A fogadó szervezet **visszaigazolása a támogatási kérelemről**.
- A küldő szervezet **reintegrációs támogatási kérelme**.
- A fogadó szervezet **visszaigazolása a reintegrációs támogatási kérelemről**.

A küldő szervezet által a fogadó szervezet számára nyújtott információk javasolt tartalma:

- Az emberkereskedelem áldozatává vált személy **neve**;
- **Születési idő** és a származási országbeli **tartózkodási hely** (a származási országba való hazatérés esetén);
- Az emberkereskedelem áldozatává vált személy bármely gyanított vagy valós **orvosi állapota vagy gyengesége**;
- **Biztonsági és kockázatfelmérés**;
- **Támogatási igények** rövid áttekintése;
- Az **indulás várható dátuma és ideje**, amennyiben meghatározható;
- Egyéb.

Ezen információk, valamint a **küldő** szervezettel való direkt konzultáció alapján a **fogadó intézménytől** függ annak eldöntése, hogy a küldött személy **megfelel-e a támogatási feltételeknek**, valamint, hogy a segítség ténylegesen nyújtható-e.

➔ A visszaigazolási üzenetbe foglalandó:

⁵⁴ Átvéve az IOM-tól, *op. cit.*

- Az emberkereskedelem áldozatává vált személy **neve**;
- **Születési idő** és a származási országbeli **tartózkodási hely** (származási országba való hazatérés esetén);
- Annak **visszaigazolása**, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személy megfelel-e vagy sem a **reintegrációs támogatás** követelményeinek;
- Amennyiben az emberkereskedelem áldozatává vált személy megfelel, egy reális indulás előtti támogatási terv kidolgozásának biztosítására nyújtható **támogatásfajták** rövid felvázolása; amennyiben nem felel meg, lehetőség szerint egyéb olyan szervezetek kapcsolattartási adatainak megadása, melyek más formában tudnak segítséget nyújtani;
- Szükség szerint **további információk kérelmezése**.

Gyermek áldozat esetében, a **hivatalos jogi vagy közigazgatási döntésnek** megfelelően, a gyermek visszahelyezése a származás országába, **információk cseréje, a gyermek gyámjának részére javasolt a származás országába és a célországba, kizárólag hivatalos (azaz kormányzati) csatornákon keresztül, valamennyi információ megküldése**, beleértve a 'visszaigazolási üzenetben' foglaltakat is. A részletezésnek javasolt kiterjednie a **gyámság és a gondozási kötelezettség átruházását** illető, világos utasítások adására is.

Döntő fontosságú minden összegyűjtött információ megosztása az emberkereskedelem áldozatává vált személlyel, annak biztosítása érdekében, hogy hazatérése teljeskörű felvilágosításon nyugvó beleegyezésen alapuljon. A hazatérési folyamat során elkerülendő az újbóli

viktimizáció, célja a támogatott személy társadalmi beilleszkedésének biztosítása. Ennek érdekében az emberkereskedelem áldozatává vált személyt javasolt az alábbi kérdésekről tájékoztatni és azokat az esetért felelős vezetővel megvitatni:

MEGBESZÉLÉSRE SZÁNT INFORMÁCIÓK/TÉMÁK	Megjegyzések
A felmérés eredménye az alábbiakat illetően: • Jelenlegi és jövőbeni kockázatok • Biztonsági intézkedések • A társadalmi beilleszkedés lehetőségei • Jelenlegi egészségügyi állapot	
Személyazonosságot igazoló és utazási okiratok státusza	
Az egyik országból a másikba szállítás lebonyolítási módja: • Kísérlettel vagy anélkül • Szállítóeszközök • Étél és ital hozzáférés • Anyagi kérdések • Támogatás a tranzit során • Kinek kellene fogadnia őt érkezésekor • Hogyan ismerhető fel a fogadó szervezet képviselője a tranzit alatt, illetve megérkezéskor • Biztonsági kockázatok	
Információk a származási helyen/országban töltött első napokat illetően: • Visszatérő emberkereskedelem áldozatává vált személyként őt megillető jogok és választási lehetőségek • Lakhatási lehetőségek • Támogatási lehetőségek • A megfelelő intézmények/szervezetek kapcsolattartási adatai • Biztonsági kockázatok	
Indulást megelőző, egyénre szabott társadalmi beilleszkedési terv	

7. Intézkedés: Biztonságos Átszállítás/Átadás és a Megérkezés Támogatása

MI: Az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságos átszállítása vagy átadása a célország/hely fogadó állomásáról az újonnan megállapított származási helyre/országba.

MIKOR: Amennyiben a biztonságos hazatérés feltételei fennállnak, egy előzetesen meghatározott dátumra szóló jegyek és utazási okiratok kiadását követően.

KI: A kormányzati, civil vagy nemzetközi szervezetek a hazatérésért felelős, kijelölt munkatársai. A hazatérésért felelős nemzeti intézmény(ek) a nemzeti törvényhozás függvényében változnak.

HOGYAN: A távozását megelőzően az emberkereskedelem áldozatává vált személy ellátandó a hazatéréshez szükséges minden alapvető eszközzel:

- Utazási illetve személyazonosságot igazoló dokumentumok;
- Utazáshoz kellő jegyek;
- Sürgősségi telefonszámok;
- Mobiltelefon SIM-kártya és töltő;
- Információk arra vonatkozóan, hogy hogyan ismerheti fel azt a személyt, aki a tranzit ideje alatt illetve érkezéskor találkozik vele;
- A tranzit illetve érkezési hely találkozási pontjára vonatkozó információk;
- Személyes tárgyak;
- A város térképe - amennyiben számára ismeretlen az érkezési hely;
- Egyéb.

Az emberkereskedelem áldozatává vált személyt javasolt biztonságosan elkísérni az indulási pontra (pl.: reptér, buszmegálló stb.). Az emberkereskedelem áldozatává vált személy a reptéri utasfelvétel, a tranzit illetve a határátlépés ideje alatt egyaránt segítettendő. Egyes esetekben, komoly biztonsági okokból kifolyólag, az emberkereskedelem áldozatává vált személy az indulási helyről az érkezési pontig kísérendő. A szellemileg sérült egyének számára speciális eljárások szervezése javasolt.

A gyermekek kísérete minden esetben javasolt hazatérésük során. A fogadó állam gyermekvédelmi hatóságának vagy szociális ellátást végző szervének felelős felnőtt személynek biztosítania kell, hogy a gyermek kíséret alatt áll addig amíg egy gyám vagy a származás országa, szociális ellátásért felelős szervének kijelölt képviselője gondozása alá helyezik át, amennyiben a fogadó személy rendelkezik a jogosultságát igazoló okiratokkal.

Az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságos hazatérésének biztosítására javasolt az **információáramlás** biztosítása a **küldő és fogadó szervezetek** valamint a **tranzit vagy határátlépés okán érintett egyéb szervezetek** között egyaránt. Az alábbiak megfelelő időben történő kommunikálása javasolt:

- **Utazási adatok** (utazási eszközök, szállítók neve, stb.), a végső célállomásra való megérkezés dátuma és ideje;
- A tényleges távozást követően, **azonnali visszaigazolás** küldendő a **fogadó szervezet** számára. Minden, az ütemtervben utolsó pillanatban bekövetkezett változást javasolt kiemelni;
- **Kísérő(k) neve(i)** – amennyiben releváns;
- **Annak visszaigazolása, hogy az áldozatot várják az érkezési ponton,** és – amennyiben releváns – a személy nevének feltüntetése;
- **Az áldozat megérkezésének és annak visszaigazolása,** hogy az érkezési és tranzit pontokon várták.

Annak érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált személy hazatérésének kockázata minimálisra csökkenjen, a származás országának szolgáltatója a határon/repülőtéren/kikötőben fogadja az emberkereskedelem áldozatává vált személyt.

A fogadó személynek javasolt bemutatkoznia érkezéskor az emberkereskedelem áldozatának és tájékoztatnia a továbbiakról. Az emberkereskedelem áldozatává vált személy arról is megkérdezendő, hogy vannak-e sürgősen kielégítendő igényei.

Amint az áldozat visszatért a származási helyre/országba vagy harmadik országban telepedett le, a társadalmi beilleszkedés folyamatát, valamint az ETT végrehajtását javasolt azonnal megkezdeni: ➡ **SME: Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés**

Gyakorlat – Beszámolási, gondozási és védelmi együttműködési mechanizmus a kísérő nélküli kiskorúak és az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek hazatéréséhez (Bulgária)

Az együttműködési mechanizmus fejlesztését az Állami Gyermekvédelmi Hivatal a Nemzetközi Migrációs Szervezet bolgár missziójával együttműködve kezdeményezte az egyre növekvő számú kísérő nélkül külföldön maradó vagy emberkereskedelem

áldozatává váló bolgár gyermek okán. A "külföldön maradt kísérő nélküli kiskorúak" jelensége az Európai Unióba való utazáshoz szükséges vízum korlátozások eltörlésével és így a migrációs folyamatok aktivizálódásával vált Bulgária egyik fő aggodalmává. E jelenség egyik kedvezőtlen aspektusa a gyermekkorúak részvétele a kizsákmányolás olyan különböző formáiban mint a koldulás és a zsebtolvajlás. A probléma összetett volta és bonyolult struktúrája szükségessé teszi a több szakterületet és intézményt átfogó megközelítés alkalmazását. Ennek eredményeképp a felelős bolgár intézmények a gyermekek legfőbb érdekére tekintettel összefogtak úgy a kísérő nélküli kiskorúak esetei kezelésének egységes gyakorlata és szabványai kialakítása, mint a szükséges védelmi intézkedések összehangolása és megfelelő időben való jelzése érdekében. A Visszahonosított Bolgár Beszámolási, Gondozási és Védelmi Mechanizmusokért, valamint a Külföldről Hazatérő Emberkereskedelem Áldozatává Vált Gyermekekért létrehozott együttműködés aláírásával, a bolgár intézmények egységesítették az akciók kivitelezésének koordinálását, valamint kialakítottak egy világos felelősség-megosztási rendet, az emberkereskedelem legyőzésére hozott jogszabályok megfelelő alkalmazása végett.⁵⁵

---

⁵⁵ Az együttműködési mechanizmus teljes leírásáért lásd: 9. Melléklet

V SME – Büntető és Polgári Eljárás

Valamennyi államnak biztosítania kellene az emberkereskedelem áldozatává vált személyek igazságszolgáltatáshoz és egyenlő bánásmódhoz való hozzáférését, akiket teljes körűen kellene tájékoztatni és támogatni amint részeseivé válnak bármely büntető vagy polgári eljárásnak. A teljeskörű és világos információhoz való hozzáférés kritikus fontosságú az áldozatok bármely eljárásban való aktív részvételéhez, a pszichológiai nyomás csökkentéséhez és jogaik érvényesítéséhez.⁵⁶

A jogi képviselő és támogatás valamennyi áldozatvédelmi programnak részét kell, hogy képezze. Az emberkereskedelem áldozatává vált személyt segítő rendészeti szervek és a szolgáltatók közötti formalizált protokollok hatékony eszközét jelentik a támogatott egyén jogainak teljeskörű védelmének a jogi eljárások bármely szintjén.

Egyes esetekben az áldozatnak védelemre lehet szüksége az elkövetők és egyéb személyek általi lehetséges megtorlással, illetve bántalmazással szemben. Az áldozat, mint a bűncselekmény (emberkereskedelem és kapcsolódó bűncselekmények) tanújának védelme személyre szabott megoldások alkalmazását követeli meg a rendészeti szervektől, ügyészekről, bíraktól és segítő szolgálatoktól, melyeknek igen szoros együttműködésben szükséges dolgozniuk. A kockázati felmérést annak értékelésére végzik el, hogy az áldozatok (és a számukra fontos egyéb személyek) fizikai biztonsága veszélyeztetve van-e, és – szükség szerint – elkülönített, speciális források állnak rendelkezésre az ő (és számára fontos egyéb személyek) védelmének biztosítására.

Gyermekek esetében a büntető és egyéb bírósági eljárásokban való részvételre, azok segítésére valamint az együttműködésre vonatkozó minden egyes döntést a gyermek gyámjának javasolt meghoznia a gyermekkel, valamint abban az esetben a családjával való egyeztetést követően, ha a gyermek családjá ugyan nem rendelkezik felügyeleti joggal, de gyakorol fenntartott szülői jogköröket – amennyiben részvételük nem bizonyul károsnak a gyermekekre nézve.

---

⁵⁶ Az Európa Tanács Egyezménye az Emberkereskedelem Elleni Fellépésről, 26. cikk, CETS no. 197, 2005. május 16.

Az emberkereskedelem áldozata kárenyhítésre jogosult az elszenvedett fizikai és lelki károkért és a büntető, polgári vagy közigazgatási eljárások folytán kiesett munkabére fejében.

Az emberkereskedelem áldozatává vált személyek nem sújthatók fogvatartással, vád alá helyezéssel vagy pénzbüntetéssel az országban való illegális tartózkodásuk vagy olyan jogtalan cselekmények miatt, melyek elkövetésében emberkereskedelemben keveredésük kapcsán vettek részt.⁵⁷ A nemzeti büntető jogalkotással összhangban ezt követően szükséges lehet a *büntethetőséget kizáró/megszüntető ok* alkalmazása azon bűncselekmények vonatkozásában, melyeket az emberkereskedelemmel összefüggésben gyakorolt kényszer eredményeként követtek el.

BÜNTETŐ ÉS POLGÁRI ELJÁRÁSOK	1. Intézkedés	NYOMOZÁS ÉS BIZONYÍTÉKGYŰJTÉS • Az emberkereskedelem áldozatává vált személy felvilágosítása jogait és kötelezettségeit illetően, amennyiben vállalja az együttműködést a rendészeti szervekkel illetve részt vesz az eljárásban. • Konzultáció az esetért felelős vezetővel/szolgáltatókkal az emberkereskedelem áldozatává vált személy pszichológiai állapotát illetően. • Amennyiben az emberkereskedelem áldozatává vált személy megtagadja az együttműködést, annak biztosítása, hogy az összegyűjtött bizonyítékok nem jelentenek veszélyt a biztonságára.
	2. Intézkedés	AZ ÁLDOZAT/TANÚ TÁRGYALÁS ELŐTTI FELKÉSZÍTÉSE • Felvilágosítás nyújtása az áldozat szerepéről a büntető eljárásban valamint időszakos friss tájékoztatás az esetet illetően; • Felvilágosítás és tanácsadás a tárgyalás menetét illetően.
	3. Intézkedés	AZ ÁLDOZAT/TANÚ SEGÍTÉSE A TÁRGYALÁS SORÁN • Fizikai biztonság és a magánélet zavartalanságának biztosítása • Minden szükséges intézkedés megtétele a teljeskörű védelem érdekében (pl.: videó tanúvallomás, zárt ajtók mögötti kihallgatás, speciális várótermek, tolmácsolás...)
	4. Intézkedés	AZ ÁLDOZAT/TANÚ SEGÍTÉSE A TÁRGYALÁST KÖVETŐEN • Az áldozat felvilágosítása a különböző kockázatokról/választási lehetőségekről, melyek a származás helyére/országába való hazatéréshez, a célországban maradáshoz, illetve a harmadik országban való újbóli letelepedéshez fűződnek.

⁵⁷ Az Európa Tanács *Egyezménye az Emberkereskedelem Elleni Fellépésről*, 26. cikk, CETS no. 197, 2005. május 16.

A KÁRIGÉNYEK TÁMOGATÁSA

- Az áldozat felvilágosítása a kártérítéshez (kárenyhítéshez) és a kapcsolódó jogi eljárásokhoz való jogáról.
- Ingyenes jogi segítség nyújtása a jogi eljárások során..

1. Intézkedés: Nyomozás és Információgyűjtés

MI: A rendőrségi nyomozás céljából történő bizonyítékgyűjtés cselekményét, valamint annak a jogi eljárás során való bemutatását jelenti, egy kivizsgálás alá eső kérdés bizonyítására vagy ellenbizonyítására. Bizonyíték lehet: tanúvallomás, okiratok, fényképek, térképek és videófelvevételek.

MIKOR: Az áldozat teljeskörű felvilágosításon nyugvó beleegyezésének megadása után haladéktalanul, addig amíg a jogi eljárás be nem fejeződik vagy az emberkereskedelem áldozatává vált személy meg nem gondolja magát és úgy nem dönt, hogy a továbbiakban nem működik közre. Mindamellet az áldozat biztonsága és jóléte kellene, hogy a legfőbb szempont legyen és elsőbbséget élvezzen a bizonyítékgyűjtéssel szemben.

KI: Megfelelően kiképzett rendőrtisztek mellett az ügyész (amennyiben a nemzeti jogszabályok alapján biztosított), a kulturális mediátor, illetve a szolgáltató által biztosított pszichológus.

HOGYAN: Proaktív (azaz titkosszolgálat vezette nyomozás), valamint reaktív nyomozás (azaz az áldozat kikérdezése) által.

Amennyiben az emberkereskedelem áldozatává vált személy írásos beleegyezését adja a kikérdezésbe az interjú megkezdése előtt, szóban és írásban is tájékoztatni javasolt az alábbiakról:

- A bizonyítékgyűjtést szolgáló interjúval kapcsolatos jogok és kötelezettségek;
- Jogok és kötelezettségek, amennyiben a bűncselekményre és az elkövetőkre vonatkozó bizalmas információkat szolgáltató a rendőrség számára, anélkül, hogy tanúként járna el.
- Jogok és kötelezettségek, amennyiben szándékosan hamis információkat szolgáltató a rendőrség számára;
- Jogok és kötelezettségek, amennyiben úgy dönt, hogy feljelentést tesz vagy ha együttműködik a rendőrséggel;
- Bíróági eljárások (pl.: az elkövetőkkel való kapcsolattartás nem/megengedett, zárt/nyilvános kihallgatás.);
- A jogi eljárás szintjei;

- Kártérítés-igénylési lehetőségek az elszenvedett kár, veszteség vagy sérülés okán;
- Személyes biztonság;
- Az áldozat családjának vagy egyéb hozzá közeli személyeknek a biztonsága;
- Titkosság és az információk közzétételének kockázata;
- Egyéb.

Az interjút megelőzően, az esetért felelős vezetővel/szolgáltatóval történő konzultáció javasolt az emberkereskedelem áldozatává vált személy pszichológiai állapotát, valamint bizonyos kérdések feltételének módját illetően.

Külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében sem a származás országának illetékes hatóságaival sem a konzuli szolgálattal való kapcsolatfelvétel nem javasolt bizonyítékszerzés céljából, ha az emberkereskedelem áldozatává vált személy írásos beleegyezése nem áll rendelkezésre, valamint ha ez a biztonságát veszélyeztetné a tárgyalást előtt, alatt vagy után.

Transznacionális
együttműködés

Külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy esetében, amennyiben további információk szükségesek, de az áldozat már hazatért vagy újból letelepedett, a SECI Központ, MARRI, EUROPOL, valamint az INTERPOL segítségével nemzetközi, míg az összekötő tiszteken keresztül kétoldalú összeköttetés létesítése javasolt.⁵⁸

2. Intézkedés: A Sértett/Tanú Eljárás előtti Felkészítése

MI: Ez az eljárás szolgálja annak biztosítását, hogy az az emberkereskedelem áldozatává vált személy, aki úgy döntött, hogy tanúként részt vesz a büntető eljárásban

- teljes mértékben tudatában legyen jogainak és kötelezettségeinek:
  - Kihallgatásokon való részvételi jog;
  - Megfelelő tolmácsoláshoz való jog;

⁵⁸ A büntető eljárásokban folytatott nemzetközi együttműködésről további információkért ld.: ICMPD, Képzési anyag bírák számára az EU tagállamokban, Csatlakozó és jelölt országok, Bécs, 2006; ICMPD, Emberkereskedelem elleni képzési anyag élvonalbeli rendészeti tisztek számára, Bécs, 2006; ICMPD és UNDP, Rendészeti kézikönyv az emberkereskedelem leküzdésére, Bécs, 2006.

- Új bizonyíték, illetve kérdés előterjesztésének joga a bírósághoz;
- Zártkörű tárgyaláshoz való jog;
- Ügyvédhez való jog (ha tanúként vesz részt);⁵⁹

- Teljes mértékben tisztában van a vallomás eljárásjogi minőségével és lehetséges következményeivel;
- Teljes mértékben tisztában van a jogi eljárásban résztvevő különböző személyek szerepével;
- Teljes mértékben tisztában van azzal, amennyiben releváns, hogy a nyújtott információk közzétételi követelmények tárgyává válhatnak;
- Teljes mértékben tisztában van a bírósági eljárással;
- Pszichológiai támogatás nyújtása;
- Biztonsági intézkedések megtétele.

MIKOR: A tárgyalást megelőzően.

KI: Jogász, az esetért felelős vezető és a tolmács vagy kulturális közvetítő (külföldi áldozat esetében), a támogató szervezet pszichológusa (szükség szerint). Általában ajánlatos az eljárásban résztvevő személyek számának a lehető legalacsonyabbra csökkentése.

Transznacionális együttműködés

A célország – ahol a tárgyalást lefolytatják – ügyészének vagy bírójának felhívása alapján, a már hazatért külföldi emberkereskedelem áldozatává vált személy felkészítése a származás vagy az újbóli letelepedés országában történik. A felhívást megküldik a tartózkodási ország illetékes hatóságaihoz az érintett országok között életben lévő egyezmények, megállapodások vagy a bírósági együttműködés szabályainak megfelelően.

HOL: Kényelmes körülmények között a támogató szervezet épületében, esetenként részben a tárgyalás helyszínén.

HOGYAN: Az áldozatot/tanút szóban és írásban ellátják a tárgyaláson való részvételhez kellő valamennyi információval, valamint kialakítják a vallomás stratégiáját. Ahol engedélyezett, javasolt az áldozat/tanú ellátása korábbi állításainak másolataival.

⁵⁹ Azt az emberkereskedelem áldozatává vált személyt, aki nem tanúként vesz részt a tárgyaláson, segítheti a támogató szervezet ügyvédje.

A tárgyalás napját megelőzően lehetséges, hogy elviszik a bíróságra, annak érdekében, hogy megbarátkozzon az épülettel és a tárgyalóteremmel. Lehetőség szerint az áldozat a tanúk számára fenntartott részlegen foglal helyet, míg a kísérő személy áttekinti a bírósági eljárás lefolytatásának rendjét.

Az áldozat/tanú tájékoztatást kap arról, hogy hol van a találkozási pont a bíróság épületében a tárgyalás napján.

3. Intézkedés: Áldozat/Tanú Segítése a Tárgyalás alatt

MI: Biztonsági típusú intézkedés, pszichológiai és jogi támogatás a biztonsági kockázatok és az újbóli traumatizáció kockázatának minimálisra csökkentése érdekében, mellyel az áldozat a jogi eljárásban való részvételéből fakadóan szembesülni kényszerülhet. Ennek eredményeként, az áldozat biztonságban érezheti magát és képes értelmes vallomást megtételére.

MIKOR: A tárgyalás alatt.

KI: Rendőrség, ügyész, jogi képviselőt ellátó személy, esetért felelős vezető, valamint a tolmács vagy kulturális közvetítő (külföldi áldozat esetében) a nemzeti jogszabályoktól függően.

HOGYAN: A tárgyalás ideje alatt nyújtott támogatás az alábbiakon keresztül mehet végbe:

- Az áldozat-tanú fizikai védelme;
- A vallomás rögzítése, annak érdekében, hogy az áldozatnak-tanúnak ne kelljen személyesen megjelennie vagy legalább ne kelljen szembesülnie az elkövetővel (pl.: videóra vett vallomás, zárt láncolatú televíziós kapcsolat, kivetítő alkalmazása, vallomástétel bírói fülkében, írásos vallomás felolvasása a tárgyalás során, zártkörű kihallgatás a tárgyalás előtt);
- Limitált számú kérdésfeltevés;
- Az áldozatok-tanúk kísérete a bíróságra, a bíróság épületén belül valamint a bíróságról;
- Az elkövetővel vagy családjával való érintkezés elkerülése a bíróság épületéhez érkezéskor (pl.: oldalbejáratok használata, elkülönített váróterem stb.);
- Intézkedés a tanúskodás alatt a tanú mellett álló személyek támogatásáról;
- Megfelelő tolmácsolás;

- A nyilvánosság kizárása a tárgyalóteremből;
- Médiaközvetítés megtiltása, vagy amennyiben ez nem lehetséges, a különleges személyes adatok védelmének biztosítása (pl.: az áldozat-tanú személyes története, neve, fényképe).

Transznacionális
együttműködés

Amennyiben az emberkereskedelem áldozatává vált személyt arra hívják fel, hogy egy **másik országból** utazzon vissza a **tárgyalás helyének országába, biztonságos szállításáról** gondoskodni kell az érintett országok illetékes hatóságainak bevonásával.

Amennyiben az áldozat magas biztonsági kockázatnak lenne kitéve, ahol lehetséges javasolt fontolóra venni videókonferencia, telefonos vagy videón keresztüli vallomástétel vagy az írásos vallomás tárgyaláson való felolvasásának lehetőségét.

A gyermekek nyomozásban, bírósági eljárásban valamint egyéb jogi eljárásokban való részvételének szabályozása és rendszere országonként eltérő. Mindamellet valamennyi ország kidolgozott speciális intézkedéseket a tanúként vagy áldozatként résztvevő gyermek jog- és érdekvédelmére.

4. Intézkedés: Az Áldozat/Tanú Segítése a Tárgyalás Után

MI: Az áldozat számára nyújtott támogatás a jogi eljárás befejezését követően. Az áldozat akaratától, a végrehajtott kockázatfelméréstől, valamint az elérhető jogi lehetőségektől függően az áldozat-tanú:

- A célországban marad; ➡ **lásd SME: Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés**
- Visszatér a származási országba; ➡ **lásd SME: Visszatérés és Társadalmi Beilleszkedés**
- Harmadik országban telepedik le. ➡ **lásd SME: Hazatérés és Társadalmi Reintegráció**

Az emberkereskedelem áldozatává vált személy biztonságának garantálása érdekében további biztonsági intézkedések végrehajtása válhat indokoltta a tárgyalás befejezését követően.

MIKOR A tárgyalást követően, a biztonsági intézkedéseket illetően, addig amíg az áldozat biztonsága veszélyben van.

KI: A meghatározott szolgáltatás nyújtásában résztvevő illetékes szervezetek képviselői, valamint a biztonsági intézkedések esetében a rendőrség, a szolgáltatókkal szoros együttműködésben.

HOGYAN: A választott támogatási formáktól függően lásd a kapcsolódó SME-k "Hogyan részeit" ➔ **SME Hosszútávú Támogatás és Társadalmi Beilleszkedés;** ➔ **SME Hazatérés és Társadalmi Reintegráció**

Amennyiben az áldozat védelme érdekében további biztonsági intézkedések alkalmazása indokolt, egy új kockázatfelmérés azonnali elvégzése, valamint a kockázatkezelési terv felülvizsgálata javasolt. A terv végrehajtásához az áldozat írásbeli hozzájárulásának beszerzése javasolt, akinek azonnali tájékoztatása szükséges bármely felmerülő változásról (pl.: az elkövető elbocsátása a börtönből).

5. Intézkedés: Kártérítési (Kárenyhítési) Igények Támogatása

MI: Ez az eljárás segíti az áldozatot abban, hogy hozzájusson az elkövető(k)től vagy az államtól az emberkereskedelmi és kizsákmányoló helyzet fennállta alatt elvesztett fizikai, pszichikai károkért és kiesett munkabéréért őt megillető anyagi és erkölcsi kártérítéshez.

Kártérítéshez az elkövető(k)től büntető és polgári eljárás révén lehet hozzájutni míg az államtól ad hoc "Kárenyhítési Alapból" (amennyiben a nemzeti jogszabályok biztosítják).

A kárpótlás nem csupán gyakorlatilag segíti az áldozatok társadalmi beilleszkedését, hanem azt is demonstrálja, hogy az emberkereskedelem bűncselekmény, melyért az elkövetőknek bűnhődniük kell, az áldozatoknak pedig kártérítés jár. Tehát a kártérítésre mint az emberkereskedelem áldozatává vált személyek jogainak megsértéséért járó jóvátétel eszközére kell tekinteni.

Speciális állami finanszírozású kártérítési program felállítása javasolt az áldozatoknak járó kártérítés megfizetésének garantálására, abban az esetben ha a kárpótlás nem elérhető egyéb forrásokból (azaz az elkövető vagyona nem foglalható le, az elkövetők más országban állnak vád alatt, vagy hollétük nem deríthető fel, vagy nem vonhatók vád alá stb.).

Az elkövető vagyonekობzással sújtása javasolt az emberkereskedelem áldozatai kártérítési igényeinek fedezetéül szolgáló források növelése végett.

Azon rendhagyó migránsok számára, akik emberkereskedelem áldozatává váltak szintén javasolt biztosítani a kártérítéshez való hozzáférést.

A kártérítésről való döntés semmi esetre sem tehető függővé az elkövetőkre kiszabott ítéletektől.

MIKOR: Az emberkereskedelem áldozatává vált személy, az elkövető, valamint a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti ország jogszabályaitól függvényében, különösen azokban az esetekben ahol ezek a tényezők eltérnek.

Transznacionális
együttműködés

A külföldi áldozat abban az esetben is jogosult kártérítési igény támasztására, ha már visszatért a származás országába vagy harmadik országban telepedett le. Ebben az esetben a kártérítési igény támogatását is az elérhető nemzetközi összeköttetési mechanizmusokon keresztül javasolt lebonyolítani.

KI: Javasolt, hogy a rendőrség, ügyészek, ügyvédek, a kulturális mediátor (amennyiben szükséges), illetve a támogató szervezet esetért felelős vezetője nyújtson információt a kártérítési igény támasztásához való jogot, valamint a kapcsolódó eljárásokat illetően.

HOGYAN: Az igényt javasolt vagy az emberkereskedelem áldozatává vált személynek vagy jogi képviselőjének benyújtani az illetékes bírósághoz vagy az adott ország mechanizmusától függően egyéb releváns intézményhez. Ennek érdekében javasolt biztosítani az emberkereskedelem áldozata számára az alábbiakat:

- Az áldozat tájékoztatása kártérítéshez való jogáról, valamint a követendő szükséges bírósági eljárásokról;
- Az eljárások során ingyenes jogi segítségnyújtás biztosítása;
- Pszichológiai támogatása az eljárások folyamán.

Az államoknak javasolt kidolgozniuk a kártérítési igények benyújtásának világos kritériumait és egyszerű eljárásait, valamint a kártérítési programokhoz való hozzáférés módjait. Szintén világos szabályokat javasolt kidolgozniuk az elszenvedett károk számítására, melyek megfizetése a megfelelő időben meg kellene, hogy történjen.

C Rész: A TRM kontaktok listája

A TRM elengedhetetlen része a kontaktlista, amelyet a gördülékeny transznacionális kommunikáció biztosítása érdekében rendszeresen frissíteni kell.

A kontakt adatokat a szolgáltatóknak egymás között ki kell cserélnie, és a listának részletesen fel kell sorolnia valamennyi szereplő hatáskörét, kötelességét és feltételeiket.

ALBÁNIA		
TRM Intézkedések	Felelős szerv	Kontakt adatok
<i>Azonosítás</i>	1. A Szervezett Bűnözés Emberkereskedelem elleni Szektora; Határ-és idegenrendészeti Igazgatóság; Belügyminisztérium; Tirana, Anila Trimi	☎ + 355 4 2279 303 Fax: + 355 4 2273 447 Mobil: + 355 69 41 02 005 @ trimia@mrp.gov.al
<i>Kríziskezelés és védelem</i>	1. Szociális Szolgáltatások Igazgatósága; Munkaügyi, Szociális Ügyek és Egyenlő bánásmód Minisztériuma; Tirana, Ilda Poda	☎ + 355 4 2243 947 Mobil: + 355 68 23 48001 @ ildapoda@yahoo.com
<i>Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés</i>	1. Igazgató „Különböző és egyenlő” civil szervezet; Tirana, Marjana Meshi/Muslia	☎ + 355 4 2254 532 Mobil: + 355 69 20 88696 @ mmeshi@yahoo.co.uk
<i>Hazatérés és társadalmi beilleszkedés</i>	1. Vezető; Határ-és idegenrendészeti Igazgatóság; Belügyminisztérium; Tirana, Ylli Kumrija	☎ + 355 4 2279 251 Fax: + 355 4 2279 263 Mobil: + 355 69 41 02357 @ kumrijay@mrp.gov.al
<i>Büntető és polgári eljárások</i>	1. Ügyész; Ügyészégi Hivatal; Tirana, Arqilea Koca	☎ + 355 4 2222 950 / 1069 Mobil: + 355 69 20 78630 @ akoca@pp.gov.al
	2. Ügyész; Súlyos bűncselekmények Bírósága; Tirana, Ened Nakuci	☎ + 355 4 2254 326 Mobil: + 355 69 20 76

		220 @ enakuci@pp.gov.al

BULGÁRIA		
TRM Intézkedések	Felelős szerv	Kontakt adatok
Azonosítás	1. Antoaneta Vassileva Titkár Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága; Sofia	☎ +359 2 807 8050 @ office@antitraffick.government.bg www.antitraffick.government.bg
	2. Dobromir Dochev Osztályvezető „Emberkereskedelem” osztály; „A szervezett és súlyos bűncselekmények elleni küzdelem” Igazgatóság, „Bűnügyi Rendőrség” Főigazgatósága; Belügyminisztérium; Sofia Ilyana Derilova Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) Misszió vezetője; Sofia	☎ +359 2 982 8038 @ 170@mvr.bg ☎ +359 2 93 94 774 forróvonal: +359 2 93 94 788 @ iomsosofia@iom.int www.iom.bg/
Krisiskezelés és védelem	1. Antoaneta Vassileva Titkár Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága; Sofia	☎ +359 2 807 8050 @ office@antitraffick.government.bg www.antitraffick.government.bg
	Nadejda Stoycheva ANRMus Egyesület Vezetője; Sofia 2. Ilyana Derilova Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) Misszió vezető; Sofia	☎ +359 2 983 5205 forróvonal: +359 0800 186 76 www.aNRMusassociation.org ☎ +359 2 93 94 774 forróvonal: +359 2 93 94 788 @ iomsosofia@iom.int http://iom.bg/
Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés	1. Antoaneta Vassileva Titkár Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága;	☎ +359 2 807 8050 @ office@antitraffick.government.bg www.antitraffick.government.bg

	Sofia Nadejda Stoycheva ANRMus Egyesület Vezetője; Sofia	+359 2 983 5205 forróvonal: +359 0800 186 76 www.aNRMusassociation.org
	2. Ilyana Derilova Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) Misszió vezető; Sofia	+359 2 93 94 774 forróvonal:+359 2 93 94 788 @ iomsotia@iom.int http://iom.bg/
<i>Hazatérés és társadalmi beilleszkedés</i>	1. Antoaneta Vassileva Titkár Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága; Sofia	+359 2 807 8050 @ office@antittraffic.government.bg www.antittraffic.government.bg
	2. Mr. Dobromir Dochev Szektorális vezető „Emberkereskedelem” szektor; „A szervezett és súlyos bűncselekmények elleni küzdelem” Igazgatóság, „Bűnügyi Rendőrség” Főigazgatóság; Belügyminisztérium; Sofia Ilyana Derilova Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) Misszió vezető; Sofia	+359 2 982 8038 170@mvr.bg +359 2 93 94 774 forróvonal:+359 2 93 94 788 @ iomsotia@iom.int http://iom.bg/
<i>Büntető és polgári eljárások</i>	1. Antoaneta Vassileva Titkár Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Bizottsága; Sofia	+359 2 807 8050 @ office@antittraffic.government.bg www.antittraffic.government.bg
	2. Evgeni Dikov Ügyész Kasszációs Legfőbb Ügyészszég; Sofia	+359 2 9219 235

CSEH KÖZTÁRSASÁG

TRM Intézkedés ek	Felelős szerv	Kontakt adatok

Azonosítás	1. Cseh Köztársaság Rendőrsége	☎+420 974 832 574 +420 974 833 232 +420 974 832 255 @ sifferova.olga@mvcv.cz holusova@mvcv.cz www.mvcv.cz
	2. Civil szervezetek: La Strada Cseh Köztársaság	☎+420222 72 18 10 SOS Info-vonal: +420 222 71 71 71 @ lastrada@strada.cz www.strada.cz
	Caritas	☎+420 224 246 523 NON-STOP forróvonal: +420 737 234 078 www.charita-adopce.cz
Kriziskezelés és védelem	1. La Strada Cseh Köztársaság	☎+420222 72 18 10 SOS Info-vonal: +420 222 71 71 71 @ lastrada@strada.cz www.strada.cz
	2. Caritas	☎+420 224 246 523 NON-STOP forróvonal:+420 737 234 078 www.charita-adopce.cz
Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés	1. Belügyminisztérium	☎+420 974 832 574 +420 974 833 232 +420 974 832 255 @ sifferova.olga@mvcv.cz holusova@mvcv.cz www.mvcv.cz
	2. La Strada Cseh Köztársaság	☎+420222 72 18 10 SOS Info-vonal: +420 222 71 71 71 @ lastrada@strada.cz www.strada.cz
	Caritas	☎+420 224 246 523 NON-STOP forróvonal: +420 737 234 078 www.charita-adopce.cz
Hazatérés és társadalmi beilleszkedés	1. Nemzetközi Migrációs Szervezet (International Organisation for Migration) (IOM)	@ prague@iom.int www.iom.cz www.iom.int
	2. La Strada Cseh Köztársaság	☎+420222 72 18 10

	Caritas	Info a SOS linka: +420 222 71 71 71 @ lastrada@strada.cz www.strada.cz ☎+420 224 246 523 NON-STOP forróvonal: +420 737 234 078 www.charita-adopce.cz
<i>Büntető és polgári eljárások</i>	1. Belügyminisztérium	☎+420 974 832 574 +420 974 833 232 +420 974 832 255 @ sifferova.olga@mvcz.cz holusova@mvcz.cz www.mvcz.cz
	2. Igazságügyi Minisztérium Állami ügyész Cseh Köztársaság Rendőrsége	☎+420 974 832 574 +420 974 833 232 +420 974 832 255 @ sifferova.olga@mvcz.cz holusova@mvcz.cz

MAGYARORSZÁG

TRM Intézkedések	Felélős szerv	Kontakt adatok
<i>Azonosítás</i>	1.Külügyminisztérium Konzuli Szolgálat (beleértve a magyarországi Konzuli Főosztályt és a külföldi Magyar konzulátusokat)	☎00 36 1 458 1737 @ konz@kum.hu www.kulugyminiszterium.hu
<i>Kriziskezelés és védelem</i>	1. Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat	☎+36-1-460-4700 @ aldozatsegites@pjsz.gov.hu www.kih.gov.hu
<i>Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés</i>	- OKIT - Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat	☎+36-80-20-55-20 36-1-460-4700 @ aldozatsegites@pjsz.gov.hu www.kih.gov.hu
<i>Hazatérés és társadalmi beilleszkedés</i>	1. Külügyminisztérium Konzuli Szolgálat (beleértve a magyarországi Konzuli Főosztályt és a külföldi Magyar konzulátusokat is)	☎00 36 1 458 1737 @ konz@kum.hu www.kulugyminiszterium.hu

<i>Büntető és polgári eljárások</i>	1. Kenéz Andrea, bíró Fővárosi Bíróság 1055 Budapest Markó u. 27 Magyarország	+36-1-354-6000

OLASZORSZÁG

Olaszországban nem létezik hivatalos nemzeti irányítási mechanizmus. Azonban az ország legtöbb részén széleskörű támogató és társadalmi beilleszkedést elősegítő rendszer működik az Esélyegyenlőségi Osztály által az emberkereskedelem áldozatainak szánt szociális támogató programok 13. és 18. szakaszának keretében nyújtott programok eredményeként.

A megfelelő állami vagy nem-állami szervezet kiválasztása érdekében lehet fordulni:

- **800-290.290 Numero Verde Anti-Tratta** (Emberkereskedelem elleni zöld szám) (csak Olaszországból érkező hívásokra)

Az emberkereskedelem elleni specializált telefonkezelők részletes tájékoztatást nyújtanak az emberkereskedelem áldozatává vált személyekre vonatkozó olasz jogszabályokról és a nekik nyújtott szolgáltatásokról; felveszik a hívó fél kérését és továbbítják azt a megfelelő olasz szervezetnek, amely helyi szinten kezelni fogja az ügyet. A tájékoztatást a célcsoport által beszélt különböző nyelveken nyújtják: ideértve az angol, albán, orosz, francia, spanyol, román, bolgár nyelvet.

- **Emberkereskedelem elleni Titkárság**

Esélyegyenlőségi Osztály – Miniszterelnöki Hivatal

Largo Chigi 19

00187 Rome

Tel. (+39) 06-67.79.24.50

Fax: (+39) 06-67.79.24.44

E-mail: v.quadri@governo.it a.barberi@governo.it

Nemzeti hatóság, amely a nemzeti szinten elfogadott programok és stratégiák elősegítéséért és koordinálásáért, valamint az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek nyújtott támogatásért felel. Foglalkozik továbbá transznacionális irányítással is. Mivel működési feladatokat nem lát el, így sürgős esetben nem lehet fordulni hozzájuk. Azonban az Olaszországban előforduló emberkereskedelemmel kapcsolatos speciális kérdésekben tanácsot adnak, valamint szükség esetén az emberkereskedelem területén dolgozó legfőbb állami vagy nem állami regisztrált szervezetek elérhetőségéről is adnak tájékoztatást.

TRM Intézkedése k	Felelős szerv	Kontakt adatok
<i>Azonosítás</i>	Helyi szinten az azonosítást a hatáskörrel rendelkező rendészeti szervek végzik. Az akkreditált emberkereskedelem elleni szolgálatok is elvégezhetik azon emberkereskedelem áldozatává vált személyek kezdeti azonosítását, akik hivatalos áldozati státuszát a Quaestura (Rendőrkapitányság) és az Ügyészség állapította meg. Az azonosítás általában egy többfunkciós szolgáltató rendszeren keresztül működik.	

<i>Kriziskezelés és védelem</i>	Olaszországban több mint száz szervezet nyújt támogatást a kríziskezelés és a védelem területén az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek. Az alábbi táblázatban azon szervezetek elérhetőségei vannak felsorolva, akik partnerként vettek részt a TRM-EU projektben. Valamennyi más szervezet elérhetőségét meg lehet tudni a fent említett Emberkereskedelem elleni zöld számon (<i>Numero Verde Anti-Tratta</i>) vagy az Emberkereskedelem elleni Titkárságtól.	
	Associazione Mimosa Via Falloppio 39 35121 Padova	☎ (+39) 335-78.14.46 @ info@associazionemimosa.org www.associazionemimosa.org
	Associazione On the Road Via delle Lancette 27-27A 64014 Martinsicuro (Teramo)	☎ (+39) 0861-79.66.66 (+39) 0861-76.23.27 Fax (+39) 0861-76.51.12 @ mail@ontheroadonlus.it www.ontheroadonlus.it
	Comunità Oasi 2 Via Pedaggio S. Chiara 57bis 70059 Trani (Bari)	☎ (+39) 0883-58.05.46 Fax: (+39) 0883-50.21.46 @ segreteria@oasiz.it www.oasiz.it
	Coop. Soc. Dedalus Via Vicinale S. Maria del Pianto 61 Centro Polifunzionale Inail Torre 1 – 11° piano 80143 Napoli	☎ (+39) 081-78.77.333 (+39) 081-19.57.13.68 @ info@coopdedalus.it www.coopdedalus.it
	CNCA (Coordinamento Nazionale Comunità di Accoglienza – Gondozó Közösségek Nemzeti Koordinációja) N.B. Az Emberkereskedelemmel és a Prostitúcióval foglalkozó Tematikus Csoport körülbelül 30 Olaszország területén működő emberkereskedelem elleni szervezetből áll	e-mail: prostituzione_tratta@cnca.it www.cnca.it/prostituzione-e-tratta
<i>Hazatérés és társadalmi beilleszkedés</i>	Nemzetközi Migrációs Szervezet (<i>International Organisation for Migration</i>) Via Nomentana 62 00161 Roma	☎ (+39) 06-44.23.14.28 Fax: (+39) 06-44.02.533 @ mirfrome@iom.int www.italy.iom.int
<i>Büntető és polgári eljárások</i>	Direzione Nazionale AnTRMafia Via Giulia 52 00186 Roma	☎ +39-06.68.28.22.76 @ segr.particolare.dna@giustizia.it

	Ez az állami szerv a szervezett bűnözéssel (ideértve az emberkereskedelmet is) kapcsolatos bírósági esetek központi koordinációjáért felelős. Helyi hivatalaik (<i>Direzioni Distrettuali AnTRMafia</i>) az Ügyészési Hivatalok speciális hivatalai, amelyek a helyi rendészeti szervekkel (Rendőrség, Csendőrség) közreműködve dolgoznak az eseteken.	

PORTUGÁLIA		
TRM Intézkedések	Felelős szerv	Kontakt adatok
Azonosítás	1. Határ-és Idegenrendészeti Szolgálat (<i>Border and Foreigners Service-SEF</i>) Rui Paulo Zilhão	☎ +351962733736 +351222061280 @ Rui.Zilhao@sef.pt www.sef.pt
	2. Állampolgársági és Nemi Esélyegyenlőségi Bizottság	☎ + 351 222074370 @ mjalbano@cig.gov.pt www.cig.gov.pt
Kriziskezelés és védelem	1. Espaço Pessoa (Családtervezési Egyesület)	☎ +351 222008377 @ espacopessoa@gmail.com www.apf.pt
	2. Állampolgársági és Nemi Esélyegyenlőségi Bizottság	☎ + 351222074370 @ ngradim@cig.gov.pt www.cig.gov.pt
Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés	1. Espaço Pessoa (Családtervezési Egyesület)	☎ + 351964608288 @ Cap.apf@gmail.com www.apf.pt
Hazatérés és társadalmi beilleszkedés	1. IOM-Nemzetközi Migrációs Szervezet (<i>International Organisation for Migration</i>)	☎ +351213 242 940 @ mgoracci@iom.int www.iom.int
Büntető és polgári eljárások	1. Határ-és Idegenrendészeti Szolgálat (<i>Border and Foreigners Service-SEF</i>)	☎ +351962733736 +351222061280 @ Rui.Zilhao@sef.pt www.sef.pt

MACEDÓNIA VOLT JUGOSZLÁV KÖZTÁRSASÁG		
TRM Intézkedések	Felelős szerv	Kontakt adatok
Azonosítás	1. Emberkereskedelemmel és illegális migrációval kapcsolatos osztály; Belügyminisztérium; Sande Kitanov Osztályvezető	☎ Tel: +389 2 3116280 Fax: +389 2 3142201 Mobil: +38970323497 @ sande_kitanov@moi.gov.mk
	2. Nemzeti Irányítási Mechanizmus Hivatala; Szociális és Munkaügyi Minisztérium; Skopje, Elena Grozdanova, Állami Tanácsos	☎ Tel: +389 2 3106 558 Mobil: +389 70 311 726 @ egrozdanova@mtsp.gov.mk
	Svetlana Cvetkovska NRM Koordinátor	Tel: +389 2 3129308 Mobil: +38970498113 @ scvetkovska@mtsp.gov.mk
Kriziskezelés és védelem	1. Emberkereskedelemmel és illegális migrációval kapcsolatos osztály; Belügyminisztérium; Skopje, Mr. Sande Kitanov, Head of the Sector	☎ Tel: +389 2 3116280 Fax: +389 2 3142201 Mobil: +38970323497 @ sande_kitanov@moi.gov.mk
	Nemzeti Irányítási Mechanizmus Hivatala; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Elena Grozdanova	Tel: +389 2 3106 558 Mobil: +389 70 311 726 @ egrozdanova@mtsp.gov.mk
	2. Nyitott Kapuk civil szervezet; Skopje	☎ Tel/fax: +389(0)2700107 Mobil: +38970367639 @ mvaroslija@lastrada.org.mk www.astrada@on.net.mk
Hazatérés és társadalmi	Boldog gyermekkorért civil szervezet; Skopje	☎ +389 2 2615628 +389 2 2622491
	Verica Stamenkova Trajkova	Fax: +389 2 3118143 Mobil: +38970227289 @ vericatrajkova@gmail.com
Hazatérés és társadalmi	1. Emberkereskedelemmel és illegális migrációval kapcsolatos	☎ Tel: +389 2 3116280 Fax: +389 2 3142201

<i>beilleszkedés</i>	osztály; Belügyminisztérium; Skopje, Sande Kitanov Határrendészeti Ügyekkel foglalkozó osztály; Belügyminisztérium; Skopje Jovance Asprovski	Mobil: +38970323497 @ sande_kitanov@moi.gov.mk ☎ Tel: +389 2 3238034 Fax: +38923143335 Mobil: +38970364370 @ jovance_asprovski@moi.gov.mk
	2. Tranzit Központ; Skopje, Pero Sareski	☎ Tel/fax: +389 2 3142613 Mob: ++38970276022
<i>Büntető és polgári eljárások</i>	1. Ügyészség; Szervezett Bűnözéssel és Korrupcióval kapcsolatos bűncselekmények elkövetőit üldöző osztály; Skopje, Mr. Petar Anevski Áldozatvédelmi Osztály; Belügyminisztérium; Skopje, Ljupco Fidanovski Emberkereskedelemmel és illegális migrációval kapcsolatos osztály; Belügyminisztérium Skopje, Sande Kitanov	☎ Tel: +389 2 3219850 Fax: ++389 2 3219866 Mobil: +38970367386 @ petar_anevski@yahoo.com ☎ Tel: +389 2 3225765 Fax: +389 2 3142277 Mobil: +38970330347 @ ljupco_fidanovski@moi.gov.mk ☎ Tel: +389 2 3116280 Fax: +389 2 3142201 Mobil: +38970323497@ @ sande_kitanov@moi.gov.mk
	2. Nemzeti Irányítási Mechanizmus Hivatala; Jogi segítség; Szociális és munkaügyi Minisztérium; Skopje, Lence Kocevski	☎ Tel: +389 2 3129308 Mobil: +38975365045 @ kocevskal@yahoo.com

ROMÁNIA		
TRM Intézkedések	Felelős szerv	Kontakt adatok
<i>Azonosítás</i>	1. Közigazgatási- és belügyminisztérium Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat	☎ +40 21 311 89 82 + 40 21 31 33 100 (non-stop) fax: + 40 21 319 01 83 mobil: +40 723 19 59 59 @ anitp@mai.gov.ro anitp.ci@mai.gov.ro www.anitp.mai.gov.ro
	Szervezett Bűnözés elleni Igazgatóság Emberkereskedelem elleni Osztály	☎ +40 21 310 05 28 fax: + 40 21 310 05 22 @ combating_thb@politiaromana.ro
<i>Kriziskezelés és védelem</i>	1. Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat	☎ +40 21 311 89 82 + 40 21 31 33 100 (non-stop) fax: + 40 21 319 01 83 mobil: +40 723 19 59 59 @ anitp@mai.gov.ro anitp.ci@mai.gov.ro www.anitp.mai.gov.ro
	2. ADPARE civil szervezet	@ adpare@adpare.eu
<i>Hosszútávú támogatás és társadalmi beilleszkedés</i>	1. Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat	☎ +40 21 311 89 82 + 40 21 31 33 100 (non-stop) fax: + 40 21 319 01 83 mobil: +40 723 19 59 59 @ anitp@mai.gov.ro anitp.ci@mai.gov.ro www.anitp.mai.gov.ro
	2. ADPARE civil szervezet	@ adpare@adpare.eu
<i>Hazatérés és társadalmi beilleszkedés</i>	1. Külügyi és diplomáciai missziós Minisztérium	☎ +40 21 318 49 49 fax: + 40 21 319 68 69 www.mae.ro
	2. Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat	☎ +40 21 311 89 82 + 40 21 31 33 100 (non-stop) fax: + 40 21 319 01 83 mobil: +40 723 19 59 59 @ anitp@mai.gov.ro anitp.ci@mai.gov.ro www.anitp.mai.gov.ro
<i>Büntető és polgári eljárások</i>	1. Közigazgatási és belügyminisztérium	☎ +40 21 319 38 28 fax: +40 21 319 38 58 www.mppublic.ro

	2. Igazságügyi Minisztérium	☎ + 40 21 314 40 19 fax: + 40 21 315 53 89 www.just.ro

TRM-EU Projekt Partnereinek Elérhetőségei

Ország/ Szer- vezet	Név	Pozíció/ Intézmény	Kapcsolat
Albánia	Irena Taga	Emberkereskedelem elleni Részleg Igaz- gatója Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nem- zeti Koordinátorának Hivatala, Belügymi- nisztérium	Tel:+355 42269404 Mobil:+355 694109117 Fax:+355 42269404 E-mail:anja_lj@hotmail.com anja_lj@yahoo.com
Albánia	Marjana Muslia (Meshi)	Igazgató "Különböző és Egyenlő"Menhely az emberkereskedelem áldozatává vált személyekért	Tel:+355 42254532 Mobil:+355 6988696 Fax:+355 42254532 E- mail:mmeshi@yahoo.co.uk different&equal@icc-al.org
Albánia	Anila Trimi	Szakértő Állami Rendőrség Általános Igaz- gatóságának Tiltott Emberkereskedelem elleni Részlege	Tel:+355 42279303 Mobil:+355 694102005 Fax: E-mail:trimia@mrp.gov.al
Albánia	Iva Zajmi	Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nemzeti Koordinátora	Tel: +355 4/233540 Mobil: +355 692071488 Fax:+355/4233539 E-mail: at_nationalcoordinator@ yahoo.com
Bulgária	Denitsa Boeva	Vezető Szakértő, Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nem- zeti Bizottsága	Tel:+359 2 807 80 50 Mobil:+359 885 532 319 Fax:+359 2 807 80 59 Email:d.boeva@antitrafic.g overnment.bg

Ország/ Szer- vezet	Név	Pozíció/ Intézmény	Kapcsolat
Bulgária	Lilia Bliznash- ka	Junior Szakértő, Emberkereskedelem elleni Küzdelem Nem- zeti Bizottsága	Tel: +359 2 807 80 50 Fax: +359 2 807 80 59 Mobil:+359 885 532 391 Email:l.bliznashka@antitraff ic.government.bg
Bulgária	Dr. Rossanka Venelinova	Vezérigazgató "Centre Nadia" Alapítvány	Tel:+359 2 981 93 00 Mobil:+359 888 626 085 Fax:+359 2 989 41 74 E-mail:nadja@cablebg.net
Cseh Köztársaság	Olga Siffertova	Tisztviselő Belügyminisztérium Bűnmegelőzési Osztály	Tel.: +420 974 832 574 Mobil: +420 603 190 465 Fax: +420 974 833 504 E-mail: siffero- va.olga@mvcz.cz
Cseh Köztársaság	Ms. Petra Kutalkova	Igazgatóhelyettes La Strada	Tel:+420 222 721 810 Mobil:+420 731 101 293 Fax:+420 222 721 810 E-mail: petrak@strada.cz
Cseh Köztársaság	Věra Linharto- va	Ügyész Ügyészségi Hivatal	Tel:+420 25144 5429 Mobil:+420 777 006 325 Fax:+420 251 445 412 E- mail:vera.linhartova@centru m.cz
Magyarország	Végh Viktoria	Tanácsos Igazságügyi és Rendészeti Mi- nisztérium	Tel: +36 14412860 Mobil: +36 305024895 Fax: +36 14412872 E-mail: veghv@irm.gov.hu
Magyarország	Révész Adél	Projekt koordinátor Baptista Szeretets- szolgálat	Tel:+36 1 466 5978 Mobil:+36 1 20 770 5330 Fax:+36 1 365 6406 E-mail:adel@hbaid.org
Magyarország	Pörtl József	Osztályvezető Nemzeti Nyomozó Iroda	
Olaszország	Valerie Quadri	Projekt Menedzser Esélyegyenlőségi Osztály	Tel:+39 0667792381 Mobil:+39 3356129977 Fax:+39 06 67792444 E-mail:v.quadri@governo.it

Ország/ Szer- vezet	Név	Posíció/ Intézmény	Kapcsolat
Olaszország	Roberto Della Rocca	Állami Rendőrség Helyettes vezetője	Tel:+39 0412715681 Mobil:+39 3346908092 Fax:+39 412715513 E-mail: rober- to.dellarocca@libero.it
Olaszország	David Mancini	Ügyész Igazságügyi Minisztérium	Tel:+39 0861326660 Mobil:+39 3492196435 Fax:+39 08661326648 E-mail: da- vid.mancini@giustizia.it
Olaszország	Amalia Tata	Pszichológus – Az em- berkereskedelem áldo- zataivá vált személyek támogatásának helyi koordinátora Cooperativa "Il Cammino" onlus CNCA	Tel:39.065572871 39065566483 Mobil:39.334399376 Fax:39.0655363182 E-mail: aila- max@hotmail.com ilcammino@mcclink.it
Olaszország	Isabella Orfano	Transznacionális tisztviselő On the Road	Tel: +39 348 85 16 944 Mobil: Fax: +39 0861 765112 E-mail: i.orfano@libero.it
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	Sande Kitanov	Osztályvezető Ember- kereskedelem elleni küzdelem osztály THB- OCD Belügyminisztérium	Tel: +389 23116280 Mobil:+389 70323497 Fax: +389 2 314 2201 E-mail: sande_kitanov@moi.gov.m k
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	Maja Varoshli- ja	Az "Open Gate – La Strada" nevű civil szervezet képviselője Program Menedzser	Tel:+389 2700 107 Mobil:+389 70 367639 Fax:+389 70 367639 E-mail: majavarosli- ja@yahoo.com Offical Email: mvarosli- ja@lastrada.org.mk
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	Elena Grozda- nova	Állami tanácsadó Mun- kaügyi és Szociális Minisztérium Szektorális vezető és NRM vezető	Tel: Mobil:+389 75 311 726 Fax: E-mail:

Ország/ Szer- vezet	Név	Pozíció/ Intézmény	Kapcsolat
Portugália	Nuno Gradim	Senior tisztviselő Állampolgársági és Nemi Esélyegyenlőségi Bizottság Porto	Tel: +351 22 207 43 70 Mobil: Fax: +351 22 207 43 98 E-mail: ngradim@cig.gov.pt
Portugália	Rui Zilhao	Felügyelő-tanácsadó Princípál Serviço de Estrangeiros e Fronteiras	Tel: +351 22 206 12 84 Mobil: +351 961 624 964 Fax: +351 22 208 92 56 E-mail: Rui.Zilhao@sef.pt
Portugália	Jorge Martins	Az APF/Espaço Pessoa – menhelyet tart fenn az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára	Tel: Mobil: Fax: E-mail: jorgeajmar- tins@gmail.com
Románia	Madalina Ma- nea	koordinátor Nem- zetközi Együtműködési Osztály Emberkereskedelem elleni Nemzeti Szolgálat	Tel: + 40 21 311 89 84 Fax: + 40 21 319 01 83 Mobil: + 40 723 19 59 59 E-mail: madalina.manea@ trm-icmpd.org
Románia	Gina Maria Stoian	Elnök A Reintegráció és Ok- tatás Alternatív Gya- korlatának Fej- lesztéséért Egyesület(ADPARE)	Tel:+40 21 253 29 05 Fax:+40 721 555 82 Mobil: +40 21 253 29 04 E-mail: adpare@adpare.eu
Románia	Silvio Pitran	Román Rendőrség Általános Felügyelője, Szervezett Bűnözés Elleni Általános Igaz- gatóság, Emberke- reskedelem Elleni Igaz- gatóság	fax: + 40 21 310 05 28
ICMPD	Elisa Trossero	Program Menedzser ICMPD	Tel: +43 1 504 46 77 40 Fax: +43 1 504 46 77 75 E-mail: eli- sa.trossero@icmpd.org

Ország/ Szer- vezet	Név	Pozíció/ Intézmény	Kapcsolat
ICMPD	Jenny Anderson	Projekt munkatárs ICMPD	Tel: +43 1 504 46 77 56 Fax: +43 1 504 46 77 75 E-mail: maria- na.martins@icmpd.org

D rész: Melléklet

1. Melléklet

Kapcsolódó fogalmak és terminológia

Adatvédelem: a biztonsági intézkedések rendszeres végrehajtásán keresztül garantálni kell, hogy a személyes adatok gyűjtése, tárolása és felhasználása az egyén magánélethez való jogát védő vonatkozó jogszabályoknak teljes mértékben megfelelően történjen.

Az első értesítési pont: az az intézmény/szervezet, amely az információk, az irányítás és a vélelmezett áldozatok számára nyújtandó kezdeti támogatás bázisa, és amely jogosult az esetért felelős vezető kinevezésére.

Az emberkereskedelem beazonosított áldozata: az a személy, akit egy hivatalos vagy informális azonosítási mechanizmus alapján az emberkereskedelem áldozataként azonosítottak („azonosított emberkereskedelem áldozatává vált személyként” is hivatkozott).

Bennlakás nélküli program: olyan támogatási program, amelyet azoknak az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek ajánlanak fel, akiknek esetében nem áll fenn biztonsági kockázat és önálló szállásuk van általában más személyekkel (pl. partnerekkel, családtagokkal, barátokkal). A bennlakás nélküli program ésszerűsége abban rejlik, hogy értékeli a segített személy kapcsolati hálózatát annak érdekében, hogy támogatni tudja őt a közösségbe való társadalmi beilleszkedése folyamán.

Célország: azon ország, amely az emberkereskedelem áldozatává vált személy végső célállomása („fogadó országgént” is hivatkozott).

Családkutatás: az eljárás, amelynek célja az emberkereskedelem áldozatává vált személy családjának beazonosítása, abban az esetben ha ő maga nem tud kapcsolatba lépni velük vagy nem tudja elérni őket. Ennek az eljárásnak csak abban az esetben van helye, ha az emberkereskedelem áldozatává vált személy kifejezi azon szándékát, hogy haza szeretne térni és családjával

szeretne maradni. Gyermek áldozat esetében, a családot csak akkor lehet felkutatni, ha az a gyermek mindenek felett álló érdeke, figyelemmel arra, hogy gyakran a család, vagy valamely családtag áll az emberkereskedelem háttérében. A családkutatásban részt vehetnek különböző kormányzati intézmények és civil szervezetek egyaránt.

Családújraegyesítés: alapos kockázatfelmérést követően az emberkereskedelem áldozatává vált személy és családja újraegyesítésének aktusa. A család-újraegyesítésnek az emberkereskedelem áldozatává vált támogatott személy akaratán kell alapulnia és társadalmi beilleszkedésének hosszútávú megoldásaként kell figyelembe venni. Utólagos látogatások javasoltak a családújraegyesítés és a társadalmi beilleszkedés folyamatának ellenőrzésére, különösen annak biztosítása érdekében, hogy ne álljon fenn az újbóli emberkereskedelem kockázata.

Egyéni támogatási terv (ETT): Az esetért felelős vezető és az emberkereskedelem áldozatává vált személy által közösen kidolgozott írásos megegyezés, melyben világosan meghatározzák a célokat, tevékenységet, valamint az – egyén igényeire szabott – szolgáltatásokat.

Elválasztott gyermek: olyan 18 éven aluli gyermek, aki származási országán kívül, mindkét szülőjétől, valamint korábbi törvényes/szokásos vagy elsődleges gondviselőjétől külön tartózkodik. Élhet egyedül vagy távoli rokonokkal. Bármely esetben jogosult a széleskörű nemzetközi és regionális eszközökkel biztosított nemzetközi védelemre⁶⁰.

Embercsempészség: "(...)közvetlen, vagy közvetett módon, pénzért vagy más anyagi haszonért egy személy olyan államba való illegális belépésének elősegítése, mely államnak az adott személy nem állampolgára és ott nincs állandó tartózkodási engedélye."⁶¹

Emberi jogok: alapvető és egyetemes jogok és szabadságok, amelyek minden emberi lényt megilletnek. Az emberi jogok polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogokra bonthatóak, amelyeket a részes államok

---

⁶⁰ Separated Children in Europe Programme, *Statement of Good Practice*, International Save the Children Alliance – Unhcr, Geneva, 2004, p. 2.

⁶¹ 3.cikk- Egyesült Nemzetek Határokon Átnyúló Szervezett Bűnözés Elleni Egyezményének Kiegészítése-A szárazföldi, tengeri és légi úton történő embercsempészet elleni Protokoll, (2003)

kötelesek teljes mértékben tiszteletben tartani a nemzeti és nemzetközi jogalkotás által ratifikált közös standardokkal összhangban.

Emberkereskedelem: "(...) személyek toborzása, szállítása, áthelyezése, rejtegetése vagy átvétele fenyegetéssel, erőszakkal vagy más kényszerítéssel, elrablással, csalással, megtévesztéssel, vagy hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel való visszaéléssel, valamint anyagi ellenszolgáltatás, illetve egyéb javaknak nyújtása vagy elfogadása egy másik személy felett felügyeletet gyakorló személy beleegyezésének elnyerése érdekében kizsákmányolás céljából. A kizsákmányolás magában foglalja a prostitúció általi kihasználást, vagy más szexuális kizsákmányolást, kényszermunkát vagy kikényszerített szolgáltatásokat, rabszolgaságot, vagy rabszolgasághoz hasonló gyakorlatot, szolgaságot vagy szervek eltávolítását"⁶².

Emberkereskedelem áldozata/emberkereskedelem áldozatává vált személy: Az a személy, aki emberkereskedelem bűncselekményének alanya (a definíciót lásd fentebb).

Emberkereskedelem áldozatává vált gyermek: Bármilyen tizennyolc év alatti személy, akit kizsákmányolás céljából országon belül, vagy azon kívül toboroztak, szállítottak, átadtak, rejtegettek vagy átvettek, akkor is, ha nem alkalmaztak kényszerítést, megtévesztést, hatalommal való visszaélést, vagy a visszaélés egyéb formáját⁶³.

Emberkereskedelem támogatott áldozata: Az a személy, akit emberkereskedelem áldozataként azonosítottak, és aki elfogadta a civil-, kormányzati-, nemzetközi- vagy egyéb releváns szervezet támogatását. („emberkereskedelem áldozatává vált támogatott személyként” is hivatkozott)

Emberkereskedelem veszélyének kitett személy: Bármilyen személy (gyermek vagy felnőtt), aki nem vált az emberkereskedelem áldozatává, de

---

⁶² Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Határokon Átnyúló Szervezett Bűnözés Elleni Egyezményének Kiegészítése- az Emberkereskedelem, különösen a Nők és Gyermekek kereskedelmének Megelőzéséről, Visszaszorításáról és Büntetéséről szóló Protokollja ("Palermo Protokollként" is hivatkozott), 3.Cikk (2000).

⁶³ Gondozójától/Szülőjétől Elválasztott Gyermekek Program (SCEP), *op. cit*

bizonyos indikátorok megléte és profiljának köszönhetően a jövőben nagyobb eséllyel válhat emberkereskedelem áldozatává.⁶⁴

Emberkereskedő: olyan személy, aki bármilyen kizsákmányolás céljából részt vesz más ember (vagy emberek) emberkereskedelmében.

Esetért felelős vezető: az esetért felelős vezető az emberkereskedelem áldozatává vált személy elsődleges kapcsolattartási pontja, aki a támogatási folyamat egésze során koordinálja az áldozat számára szükségyszerűnek tartott szolgáltatások nyújtását. Az egyes áldozatok gondoskodási tervéről való döntéshozatal során az esetért felelős vezető egy egyéb szakemberekből álló tanácsadó csapattal dolgozik együtt. TRM (Transznacionális Irányítási Mechanizmus) esetén mind a származási, mind a célországban javasolt esetért felelős vezető kijelölése.

Felépülés: az a folyamat, amelynek során az emberkereskedelem áldozatává vált személy stabilizációja végbemegy és pszichikai, társadalmi és fizikai jóléte visszaáll.

Feltételezett áldozat: olyan személy, akiről feltételezhető, hogy emberkereskedelem áldozatául esett, de akit az illetékes hatóságok hivatalosan még nem azonosítottak, illetőleg aki visszautasította a hivatalos vagy jogi azonosítását ("feltételezhetően emberkereskedelem áldozatává vált személyként" is hivatkozott). A feltételezett áldozatok az azonosítási eljárás elejétől ugyanazon bánásmódra jogosultak, mint az azonosított áldozatok. Egyes országokban a személyek ezen csoportjára „potenciális áldozatként” hivatkoznak, azonban ebben az írásban a potenciális áldozat eltérő jelentéssel bír. A definíciót lásd fent.⁶⁵

---

⁶⁴ A Save the Children Italia, 2009: Agire. Austria, Greece, Italy and Romania. Acting for stronger private-public partnerships in the field of identification and support of child vicTRMs and at risk of trafficking in Europe. Agire methodology (6-7 old.). c. tanulmányból átvéve.

⁶⁵ Each country in the region has different terminology for trafficked persons, particularly those considered 'at-risk' of trafficking and those considered to be trafficked but not formally identified as such by authorities. In addition, different organisations also often employ different terms for these categories. In the context of this study, we use the terminologies of 'potential vicTRM' and 'presumed vicTRM' as outlined in the definitions above and not in conformity with any one country's or organisation's terminology.

Gyám: az az egyén, aki elsősorban felelős a gyermek jólétéért és aki koordinálja valamennyi résztvevő ügynökség törekvését a gyermek mindenek felett álló érdekének biztosítása érdekében. Ez a személy esetért felelős vezetőként jár el továbbá az emberkereskedelem áldozatává vált gyermek irányítása során is.

Gyermek: 18 éven aluli személy ("kiskorúként" is hivatkozott).

Hazatérés: az egyén származási országába, illetve közösségébe való hazatérése. Az emberkereskedelem elleni munka kontextusában a hazatérés nem csak az áldozat fizikai hazaszállítását foglalja magába, de azokat a mechanizmusokat is, amelyek biztosítják azt, hogy a hazatérés önkéntes, támogatott, biztonságos és méltóságteljes legyen.

Integráció: lásd "Társadalmi beilleszkedés".

Kártérítés: az áldozat támogatása abban, hogy – a büntető vagy polgári jogi eljárás vagy a közigazgatási rendszeren keresztül – az emberkereskedelem és a kizsákmányolás során őt ért fizikai vagy pszichológia sérelmekből, valamint keresetkiesésből eredő vagyoni és nem vagyoni kárát az elkövetők, illetve az állam megtérítse számára. (általában hivatkozott még restitúcióként, reparációként, jóvátételként és kárként).

Kísérő nélküli kiskorú: egy kísérő nélküli gyermeket vagy kiskorút mindkét szülőjétől és többi rokonától is elszakítottak, és nincs olyan felnőtt gondozásában, aki törvény vagy szokás alapján felelős lenne ezért⁶⁶.

Kockázatfelmérés: az a formális eljárás, amely beazonosítja és felméri az emberkereskedelem áldozatává vált személy helyzetének és a jövőbeli támogatási tervének kockázatait a származási, illetve tranzit és célországban.

Kockázatkezelési terv: olyan terv, amely azokra a lépésekre és intézkedésekre hívja fel a figyelmet, amelyekkel a kockázatokat a lehető legalacsonyabb szintre lehet csökkenteni, valamint hatékonyan kezelni a támogatott (pl. az önkéntes hazatérésben támogatott) emberkereskedelem áldozatává vált személy számára tervezett tevékenységeket. A tervet rendszeresen felül kell vizsgálni, valamint az esetért felelős vezető és a támogatott áldozat által az aktuális helyzethez igazítva megfelelően frissíteni.

---

66 Unicef, Útmutató az emberkereskedelem áldozatául esett gyermekek védelméről, New York, 2006, 3 old.

Kulturális Mediátor: a mediátor olyan szakember, aki – lévén, hogy maga is külföldi – közvetítőként működik a migránsok igényei, valamint a közszolgáltatások és a civil szervezetek válaszai között annak érdekében, hogy megkönnyítse a külföldi állampolgárok befogadó társadalmi kontextusba való helyezését. A kulturális mediátor a semlegesség, szakmai titoktartás, továbbá az intézmények és felhasználók közötti egyenlő közvetítés elveinek tiszteletben tartásával látja el munkáját („kulturális-nyelvi mediátorként” is hivatkozott).

Megerősítés: egy személy kapacitásának növelése abból a célból, hogy megszerezze azt a tudást, képességet és elsajátítsa azt a magatartást, amellyel meg tud birkózni magán-és szakmai életének nehézségeivel és határozottan válasszon, illetve változtasson azon. Ennek érdekében a személynek hozzá kell férnie valamennyi információhoz és forráshoz, hogy a lehetőségek széles köréből választhasson és azokkal kapcsolatban teljes, jól-tájékozott döntéseket hozzon.

Mindenek felett álló érdek értékelése: „a gyermek érdekében eljáró csoport által készített értékelés (azon esetek kivételével, amikor a legfőbb érdek meghatározására vonatkozó eljárás (ld. fentebb) szükséges) annak biztosítása érdekében, hogy az adott cselekvés során a gyermek érdekeit mindenekelőtt figyelembe vegyék. Az értékelést végezheti maga a csapat, de konzultálhat más e területen szakértelemmel rendelkező személyekkel is, illetőleg szükséges a gyermek részvétele is⁶⁷.

Mindenek felett álló érdek meghatározása: „azon szigorú eljárási biztosítékokkal ellátott hivatalos eljárás leírása, amely a gyermeket érintő különösen fontos döntések meghozatalánál a gyermek legfőbb érdekét meghatározza. Szükséges a gyermekek diszkriminációmentes megfelelő részvételének könnyítése a releváns szakterületeken dolgozó döntéshozók bevonásával, valamint a legjobb választás értékelésében valamennyi releváns tényezők mérlegelése.⁶⁸”

---

⁶⁷ Idem.

⁶⁸ UN High Commissioner for Refugees, *UNHCR Guidelines on Determining the Best Interests of the Child*, May 2008, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48480c342.html> [accessed 12 August 2009], p. 8.

Nemzeti Irányítási Mechanizmus vagy Rendszer (NRM vagy NIR):

“együttműködési keret, melyen keresztül az állami szereplők eleget tesznek az emberkereskedelem áldozatává vált személy emberi jogainak védelmére és előmozdítására vonatkozó kötelezettségeiknek, valamint stratégiai együttműködésben egyeztetik törekvéseiket a civil szférával. Egy NRM alapvető célja, hogy biztosítsa az emberkereskedelem áldozatává vált személyek emberi jogainak tiszteletben tartását, valamint hatékony lehetőséget nyújtson az áldozatok szolgáltatásokhoz való hozzáférésehez. Ezen felül a NRMok segíthetnek a nemzeti stratégiák és eljárások fejlesztését az áldozattal kapcsolatos kérdések széles körében, úgy mint a tartózkodásra vagy a hazatérésre vonatkozó szabályozás, az áldozatnak nyújtott kártérítés és a tanúvédelem kérdései. A NRMok nemzeti cselekvési terveket hozhatnak létre és viszonyítási pontokat fektethetnek le annak felmérésére, hogy a kitűzött célokat eléri-e. Egy NRM felépítése országonként eltérő lehet, azonban úgy kell kialakítani, hogy azok az emberkereskedelem áldozatává vált személyekkel foglalkozó kormányzati szervek és civil csoportok között együttműködést formáljanak.⁶⁹”

Potenciális áldozat: olyan egyén, akinek azonosítása a kizsákmányolás előtt megtörténik, és aki erős jeleit mutatja annak, hogy érintett az emberkereskedelem folyamatában. A potenciális áldozat fogalma különbözik a feltételezett áldozatétól, amelynek definíciója alább olvasható (“potenciálisan emberkereskedelem áldozatává vált személyként” is hivatkozott).

Reintegráció: lásd “Társadalmi beilleszkedés”.

Shelter/Tartózkodási lehetőségek: olyan épület, ahol az emberkereskedelem áldozatává vált személyeket elszállásolják. A shelterek lehetnek nyitottak vagy zártak; nyújthatnak rövid- vagy hosszútávú szállás lehetőséget; biztosíthatnak 24 órás, részidős segítőszolgálatot, vagy lehetséges a segítőszolgálat hiánya. A shelteret szakképzett és speciálisan felkészült személyzetnek kell irányítania. Kiskorúak esetében a szállásnak meg kell felelnie a gyermekek különleges igényeinek.

Származási ország: az ország, ahonnan az emberkereskedelem áldozatává vált személy jött (“kiindulási országgént” is hivatkozott).

---

⁶⁹ T. Kröger, J. Malkoc, B.H. Uhl, *Nemzeti Beszámoló Mechanizmus. Együttműködési törekvések a Emberkereskedelem áldozatává vált személy jogainak védelmére Gyakorlati Kézikönyv*, Osce-Odihr, Warsaw, 2004, p. 15.

Személyazonosságot igazoló okirat: személyes irat vagy kártya, amely tartalmazza a személyre vonatkozó azonosító adatokat (pl.: név, kor, nemzetiség, cím stb.) Általában helyi vagy nemzeti intézmények állítják ki.

Személyes adat: egy beazonosított vagy beazonosítandó személyre vonatkozó (közvetlen vagy közvetett) azonosító vagy érzékeny adat.

Szolgáltatók: olyan szervezetek vagy egyének, amelyek egy vagy több támogatási és segítségi intézkedést biztosítanak az embereszkedelem áldozatává vált személy számára. Lehetnek civil vagy nemzetközi szervezetek, illetve kormányzati szervek szociális munkásai, pszichológusai, shelterek dolgozói, orvosi szakértői vagy jogi szakértői.

Tájékozott beleegyezés: valamely javasolt vagy kért dologhoz ingyenesen adott önkéntes engedély vagy hozzájárulás; a teljeskörű tájékoztatás alapján történő döntéshozatal, amely magában foglalja valamennyi tény teljeskörű feltárását, beleértve bármely esetleges kockázat és elérhető egyéb választási lehetőség ismeretét. Az információmegosztás alapvető összetevője a "tájékozott beleegyezésnek".

Támogatás: az emberkereskedelem áldozatává vált személy talpraállítását célzó intézkedések, programok és szolgáltatások, melyek kiterjedhetnek – de nem korlátozhatóak – a megfelelő lakhatás; orvosi, pszichológiai és anyagi támogatás; oktatási-, szakmai- és munkalehetőségek; jogi tanácsadás és segítségnyújtás elősegítésére. A kezdeti, rövid- és hosszútávú támogatást nyújthatják civil, kormányzati vagy nemzetközi szervezetek, a cél-, tranzit-vagy származási országban, egy vagy több szolgáltatásra kiterjedően.

Tanúvédelem: azon biztonsági intézkedések sora, amelyek biztosítják a jogi eljárásban résztvevő tanú biztonságát. A tanúvédelem a jogi eljárás előtt, alatt, és/vagy után is felajánlható, és vonatkozhat egy intézkedésre vagy több intézkedés együttesére, melyek célja a tanú és családja biztonságának megőrzése.

Társadalmi beilleszkedés: az a folyamat, amely biztosítja, hogy azok, akiknél fennáll a szegénység és társadalmi kirekesztés kockázata, rendelkezzenek a gazdasági és társadalmi életben való részvételhez szükséges lehetőségekkel és forrásokkal egy olyan életszínvonal biztosítása érdekében, amely elfogadhatónak számít azon társadalom által, amelyben

élnék⁷⁰. Biztosítja, hogy a támogatott személyek nagyobb szerepet vállaljanak az életüket érintő döntések meghozatalában és alapvető jogaik betartásában. Ennek a folyamatnak köszönhetően a sérülékeny csoportok hozzáférhetnek az oktatáshoz, képzésekhez, munkáltatáshoz, szálláshoz, a közszolgáltatokhoz és az egészségügyi ellátáshoz. A társadalmi beilleszkedés program a származási és célországban egyaránt kivitelezhető.

Tartózkodási engedély: az ország hatóságai által, az állam törvényeinek megfelelő formában kibocsátott bármilyen engedély, amely egy harmadik ország állampolgárának vagy egy hontalan személynek az állam területén való tartózkodását engedélyezi.

Transznacionális Irányítási Mechanizmus: az emberkereskedelem áldozatainak transznacionális támogatására és széleskörű segítségére kialakított mechanizmusok és rendszerek. A transznacionális irányítási mechanizmus összeköti a teljes irányítási folyamatot az előzetes azonosítástól kezdve a hazatérésen keresztül, a tranzit-, cél- és származási országban történő támogatásig, valamint magában foglalja a különböző kormányzati szervek és nem-kormányzati szereplők együttműködését is. Ez magában foglalhatja a folyamat egy vagy valamennyi lépését.

Tranzitország: azon ország, amelyen keresztül az emberkereskedelem áldozatává vált személy átutazik végső út céljának elérése érdekében.

Úti okmány: bármely személyazonosságot igazoló okirat, amely szükséges egy másik országba való utazáshoz és az oda való belépéshez (pl. útlevél, személyi igazolvány, vízum stb.).

Védelem: bármely támogatási séma kulcsfontosságú tényezője az emberkereskedelem áldozatává vált személy fizikai biztonságának valamint a származási/cél/harmadik országban történő szociális beilleszkedésének lehetőségét illetően.

---

70 http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/poverty_social_exclusion_en.htm és A Bizottság és a Tanács Közös Jelentése a Társadalmi beilleszkedésről (2003) http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-ncl/final_joint_inclusion_report_2003_en.pdf.

2. Melléklet

Az emberkereskedelem áldozatává vált személyeket egyéb kapcsolódó kérdéseket érintő Európai és Nemzetközi dokumentumok

---

Európai Unió Dokumentumok

Európai Tanács

- 2008 *2008. november 27-i 2008/977/IB számú Tanácsi kerethatározat A büntetőügyekben folytatott igazságügyi és rendőrségi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről.*
- 2006 *Az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló közösségi cselekvési terv nyomán követése, 15321/2/06 REV 2 CRIMORG 177 MIGR 164 ENFOPOL 192, 14 2006. december*
- 2005 *Az Európai Unió terve az emberkereskedelem elleni küzdelemre és annak megelőzésére vonatkozó legjobb gyakorlatokról, normákról és eljárásokról, Hivatalos Lap C 311 2005. december 9.*
- 2004 *2004. április 29-i 2004/81/IB számú Tanácsi Irányelv a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről, Hivatalos Lap L 261, 2004. augusztus 6.*
- 2002 *Tanács kerethatározata az emberkereskedelem elleni küzdelemről (2002/629/IB).*
- 2001 *2001. március 15-i Tanácsi kerethatározat az áldozatok jogállásáról a büntető eljárásban (2001/220/IB).*

Európai Bizottság

- 2008 Bizottsági munkadokumentum – az emberkereskedelem elleni küzdelmet és az emberkereskedelem megelőzését szolgáló legjobb gyakorlatokról, szabványokról és eljárásokról szóló EU-tervvégrehajtásának ellenőrzéséről és értékeléséről, COM (2008) 657 végső, 2008. október 17.
- 2006 A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *A nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó ütemterv 2006-2010* (COM 2006/92 final).
- 2006 A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak – *A bűnözéssel és a büntető igazságszolgáltatással kapcsolatos statisztikákra vonatkozó átfogó és koherens EU-stratégia kialakítása: az EU cselekvési terve a 2006–2010-es időszakra*, COM(2006) 437 végső, 2006. augusztus 7.

- 2005 A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak - *Az emberkereskedelem elleni küzdelem – integrált megközelítés és cselekvési tervjavaslat* (COM 2005/514).
- 2002 *Brüsszeli Nyilatkozat Az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott harcról.*

Európai Parlament

- 2006 *Véleménytervezet a Tanácshoz intézett európai parlamenti ajánlásra irányuló javaslattal az emberkereskedelem elleni küzdelemről – integrált megközelítés és cselekvési tervre irányuló javaslatok (2006/2078(INI)),* Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság.
- 2004 *Európai Parlamenti határozat a szexuális kizsákmányolás veszélyének kitett nők és gyermekek kereskedelmének megakadályozását célzó stratégiákról* (2004/2216(INI)).
- 2000 *Az Európai Unió Alapjogi Kartája,* Hivatalos Lap C 303 of 2007. december 14.

Európai Parlament és Európai Tanács

- 2002 *Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről,* Hivatalos Lap L 201/37, 2002. Július 31.
- 1995 *Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról,* Hivatalos Lap 281, 1995. november 23.

Európa Tanács

- 2005 *Egyezmény az Emberkereskedelem elleni Fellépésről,* CETS no. 197, 2005. május 16.
- 1981 *Egyezmény a magánszemélyek védelméről a személyes adatok automatikus kezelése vonatkozásában.* Európa Tanács, ETS 108, 28.1.1981.
- 1950 *Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről a Tizenegyedik Kiegészítő Jegyzőkönyv módosításaival egységes szerkezetbe foglalva,* Róma, 1950. november 4.

Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ)

- 2006 *Brüsszel: Miniszterek Tanácsának Határozata (14/06 számú), Az emberkereskedelem elleni küzdelem törekvések erősítésére, ideértve a kizsákmányoló munkahatározatt, átfogó és proaktív szemléleten keresztül,* MC(14) Közlöny 2, 8. napirendi pont, december 5.
- 2003 *Cselekvési Terv az Emberkereskedelem Leküzdésére,* Melléklet, PC.DEC/557,

462nd Plenáris Ülés, 2003. július 24.

- 2003 *Maastricht: Miniszterialís Tanács Döntése (2/03 számú) az emberkereskedelem leküzdéséről*, 2003. december 1-2.

Nemzetközi Dokumentumok

Egyesült Nemzetek Szervezete

- 2000 *Nemzetközi Szervezett bűnözés elleni Egyezmény* (55/25 számú közgyűlési határozat).
- 2000 *Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime* (General Assembly resolution 55/25, Annex III).
- 2000 *Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Határokon Átnyúló Szervezett Bűnözés Elleni Egyezményének Kiegészítéseként az Emberkereskedelem, különösen a Nők és Gyermek kereskedelmének Megelőzéséről, Visszaszorításáról és Büntetéséről szóló Protokoll* (55/25 számú közgyűlési határozat, II. Melléklet).

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Emberi Jogi Főbiztosa

- 1990 *Nemzetközi Egyezmény valamennyi külföldi munkavállaló és családtagjaik jogainak védelméről*. Az 1990 december 18-I 45/158 számú közgyűlési határozattal fogadták el. 2003. július 1-én lépett hatályba.
- 1989 *Egyezmény a Gyermek Jogairól*. 1989. november 20-án fogadták el és nyitották meg aláírásra, ratifikálásra és csatlakozásra a Közgyűlés 44/25 számú határozatával, 1990. szeptember 2-án lépett hatályba a 49. cikkben foglaltaknak megfelelően.
- 1956 *Kiegészítő Egyezmény a Rabszolgaság, a Rabszolgakereskedelem és a Rabszolgasághoz Hasonló Intézmények és Gyakorlatok Felszámolásáról*. A Gazdasági és Szociális Tanács 1956. április 30-i, 608 (XXI) számú határozata alapján hívták össze a Meghatalmazotti Konferenciát Genfben, mely 1956. szeptember 7-én fogadta el az Egyezményt, mely 1957. április 30-án lépett hatályba a 13. cikkelynek megfelelően.
- 1926 *Egyezmény a Rabszolgaságról*, 1927-ben lépett hatályba. A *Rabszolgaságról szóló Egyezményt* a Protokoll módosította, 182 U.N.T.S. 51, mely 1953. december 7-én lépett hatályba

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet

- 1999 182. számú *Egyezmény a Gyermekmunka Legrosszabb Formáiról*
- 1957 105. számú *Egyezmény a Kényszermunka Felszámolásáról*
- 1930 130. számú *Egyezmény a Kényszermunkáról*

3. Melléklet

A gyermek gyámja⁷¹

Kinevezési folyamat

Amint beazonosítják a gyermeket, javasolt az illetékes szervnek gyámot neveznie, a gyermek teljes eljárás alatti felügyeletére, amíg a gyermek legfőbb érdekét szolgáló, tartós megoldást meg nem találják és végre nem hajtják. Amennyiben a gyermek nem áll felügyelet alatt, figyelmet javasolt fordítani arra, hogy vajon a jelenlegi gyám valóban megfelelő-e a gyermek legfőbb érdekének teljeskörű képviselésére. Amennyiben a jelenlegi gyám nem tudja képviselni a gyermek legfőbb érdekét, más gyám kinevezése javasolt.⁷²

Az államoknak meg kell határozniuk a gyám (gyámsági szolgálat) kinevezéséért felelős illetékes szervet, a gyám jogi státuszát (törvényes gyám, ideiglenes gyám, tanácsadó/képviselő, szociális munkás vagy civil szervezeti munkatárs), valamint minden egyéb szükséges előírást és eljárást.

A gyám kinevezése során az illetékes szervnek javasolt figyelembe vennie, hogy a gyermek felügyelet nélkül áll, önálló életvezetésű vagy szüleivel él-e. Azon ügynökségek és egyének, amelyeknek érdeke ütközhet a gyermekével, vagy bármely olyan egyén vagy intézmény, amelyet a gyermekkel való kereskedelemmel vagy bűnpártolással vádoltak, nem felelhet meg a gyámsági követelményeknek.⁷³

---

⁷¹ Unicef, Útmutató az emberkereskedelem áldozatául esett gyermekek védelméről, New York, 2006, 16-17. old.

⁷² CRC Általános kommentár o6 c.21, c.33; Európa Tanács Egyezmény 10. cikk. A gyám kinevezése kihívásokkal teli feladatot jelenthet sok fejlődő országban közigazgatási és anyagi megkorlátok következtében. Helyi szinten felfedezhetőek életképes megoldások.

⁷³ CRC Általános Kommentár o6 c.33, c.37, c.55.

A gyám kinevezése során az illetékes szervnek megfelelő súlyt kell tulajdonítani a gyermek nézeteinek, valamint gondoskodnia kell a gyermek folyamatos tájékoztatásáról.⁷⁴

A gyámsági szolgálat felelősséggel tartozik a kijelölt gyám tetteiért. A gyámság gyakorlásának minősége feletti ellenőrzésre felülvizsgálati mechanizmusok alkalmazása javasolt, a gyermek legfőbb érdekének képviselete biztosításának érdekében a döntéshozatali eljárás során, és különösen a visszaélések megelőzése érdekében.⁷⁵

Az államnak garantálnia kell, hogy a gyámsági szolgálat rendelkezik megfelelő jogosultsággal a gyermekkorú áldozat legfőbb érdekében álló lépések megtételére.⁷⁶

Valamennyi bevont rendészeti alkalmazott és bármely más hivatalos szolgálat vagy civil szervezet tájékoztatása javasolt a gyámsági szolgálat kapcsolattartási adatait illetően.⁷⁷

Gyámnak nevezett egyének releváns gyermekvédelmi tapasztalattal, gyermek- és emberi jogi ismeretekkel valamint a gyermekkorú áldozat speciális – beleértve nemspecifikus - igényei megértésének képességével kell, hogy rendelkezzenek.

A gyámokat speciális képzésben, szakmai támogatásban és megfelelő segítségben kell részesíteni kötelezettségük teljesítése során.⁷⁸

Nagyfokú vészhelyzetben, amikor a gyámsági intézkedések megtétele nehézségekbe ütközik egyéni alapon, az elválasztott gyermekek jogait és legfőbb érdekét az államoknak és az ezen gyermekek érdekében dolgozó szervezeteknek kellene oltalmazniuk és előmozdítaniuk.⁷⁹

---

⁷⁴ CRC Általános Kommentár o6 c.25: CRC. 12. cikk

⁷⁵ CRC Általános Kommentár o6 c.35.

⁷⁶ CRC.18. cikk

⁷⁷ LÁSD Útmutató 3.3.3. pont

⁷⁸ CRC 18. cikk; Európa Tanács Egyezmény 29. cikk; CRC Általános Kommentár o6 c.95.

⁷⁹ CRC Általános Kommentár o6 c.38; Ügynökségek közötti útmutató 47. old.

Az ilyen gyámság fenntartandó, ameddig a gyermek el nem éri a nagykorúságot, véglegesen el nem hagyja az állam területét és/vagy ki nem kerül annak joghatósága alól, vagy vissza nem tér szüleihez vagy törvényes gyámjához az állam területén.⁸⁰ Amennyiben lehetséges, minden esetben javasolt a gyermekkorú áldozatával megegyező nemű gyám kinevezése, valamint ugyanazon személy felügyelete az eljárás teljes ideje alatt.⁸¹

A gyám kötelezettségei

A gyámmá nevezett egyén jogi státuszától független kötelezettségei közé tartoznak az alábbiak.⁸²

1. Annak biztosítása, hogy minden meghozott döntés a gyermek legfőbb érdekét szolgálja;
2. Annak biztosítása, hogy a gyermek megfelelő gondozásban, lakhatásban, egészségügyi ellátásban, pszicho-szociális támogatásban, oktatásban és nyelvi támogatásban részesüljön;
3. Annak biztosítása, hogy a gyermek számára szükség esetén elérhetőek legyenek a jogi és egyéb képviselet lehetőségei;
4. A gyermekkorú áldozattal való konzultáció, számára való tanácsadás és jogaira vonatkozó folyamatos tájékoztatás nyújtása;
5. Közreműködés a gyermek legfőbb érdekének megfelelő, tartós megoldás meghatározásában;
6. A gyermek folyamatos tájékoztatása valamennyi eljárást illetően;
7. A gyermek és a számára esetlegesen szolgáltatást nyújtó különböző szervezetek közötti kapcsolat felvétele és fenntartása;
8. A gyermek segítése családjának felkutatás során;
9. Annak biztosítása, hogy amennyiben lehetséges a hazatelepítés vagy a család újraegyesítése, az a gyermek legfőbb érdekét szolgálja;
10. Annak biztosítása, hogy a releváns adminisztráció teljeskörű.

A gyámnak joga van megtagadni a gyermek büntető vagy polgári (bíróági) eljárásban való tanúskodását, ha ez áll a gyermek legfőbb érdekében.⁸³

---

⁸⁰ CRC Általános Kommentár o6 c.33.

⁸¹ Fontos az új gyámhoz való átmenet megtervezése, amennyiben a gyermekeket egy másik országba küldik, az eljárás alatti együttműködés és a koordináció fokozása érdekében.

⁸² CRC art. 20; CRC Általános Kommentár o6 c.25, c.28.

⁸³ LÁSD Útmutató 3.2.2. cikk

A gyám segíti a gyermeket a rendészeti eljárásokon keresztül. Amennyiben a gyám a rendőrségi interjúk alatt bármikor úgy érzi, hogy a gyermek javára válnék jogi tanácsadás, megvan a joga és kötelezettsége arra, hogy közölje a rendőrséggel az interjú felfüggesztésére vonatkozó igényét, amíg a jogtanácsos meg nem érkezik.⁸⁴

Azokban az esetekben, ahol a gyermekek menedékjog iránti eljárás, közigazgatási vagy bírósági eljárás részesei, a gyám kinevezésén felül jogi képvisellel is ellátandóak.⁸⁵

Amíg a gyermek jövőjéről tartós megoldás nem születik, addig a gyermek a kinevezett gyám felügyelete alatt marad.

---

⁸⁴ *Ibidem.*

⁸⁵ CRC Általános Kommentár o6 c.36; Ügynökségek közötti útmutató 47. old.

4. Melléklet

A kulturális mediátor

A kulturális-nyelvi mediátor⁸⁶ munkája, a külföldi állampolgár a befogadó társadalmi kontextusba való elhelyezésének megkönnyítése.

A kulturális-nyelvi mediátor⁸⁷ szolgáltatókkal, szervezetekkel, testületekkel, intézményekkel, közintézményekkel, iskolákkal, rendőrségi állomásokkal és bíróságokkal dolgozik együtt a semlegesség, a szakmai titoktartás és az intézet és a felhasználó közötti egyenlő távolságtartás elvét alkalmazva.

A mediátor szerepe azoknak az embereknek a kíségetése, akiknek a munkája társadalmilag és intézményesített formában már legiTRMizált és megerősített (nevelő, tanár, szociális munkás, stb.). Mint külföldi, a mediátor olyan szakember, aki közvetít a bevándorló szükségéi és a közszolgáltatók válaszai között.

A mediátor általában a konfliktus első tüneteinek avatkozik közbe, hogy csökkentse annak a kockázatát, hogy ezek különösen negatív illetve erőszakos cselekvésekhez vezessenek.

Amennyiben a körülmények engedik, közvetítő személyként prevenciósz tevékenységet folytat a különböző kultúrákhoz tartozó személyek kapcsolatának bátorításával és megkönnyítésével. Mivel még a konfliktusok megjelenése előtt cselekszik, megóvjaa a társadalmi kiválasztódás mechanizmusait a csupán az etnikum alapú diszkriminációtól.

A mediáció teljesen különböző eljárásokat, technikákat és szerepvállalásokat foglalhat magában: meghallgatást, kíséretet,

---

⁸⁶ Ebben a kontextusban a "kulturális-nyelvi mediátor" és a "kulturális mediátor" fogalmak egymás szinonímjaként használatosak.

⁸⁷ Az ILO Nemzetközi Képző Központja és az Olasz Kormány (Torinó) által létrehozott dokumentum alapján lásd: training.itcilo.it/esf/tantetinte/docs/Cultural_mediator.doc

támogatást, útbaigazítást, információt, tolmácsolást és tanácsadást a kulturális hovatartozás különböző aspektusait illetően.

A kulturális mediátor **fő feladatait** a következőképpen lehet összefoglalni:

- Lehetővé teszi és biztosítja a pontos kommunikációt és kölcsönös megértést a szolgáltatók (szociális szolgáltatások, orvosi szakemberek, tanárok, stb.) és a külföldi felhasználók között;
- A külföldi felhasználók fogadtatásával foglalkozik;
- Útbaigazítja a külföldi felhasználókat és tájékoztatja őket más helyi szolgáltatásokról;
- Elkíséri a külföldi felhasználókat a helyi szervekhez;
- Felügyeli az információs anyagok és dokumentáció fordítását;
- Segít az információs anyagok megírásában azáltal, hogy rámutat a nemzeti kisebbségek kultúrájának specifikus aspektusaira;
- Kulturális közvetítést vállal (felvilágosítást ad a kultúrák feltevéseiről és sztereotípiáiról);
- Megmagyarázza a külföldi felhasználók számára a helyi/nemzeti testületek vagy szervek munkatársainak kompetenciáit és feladatait;
- Javaslatokat tesz olyan szolgáltatásokra, melyek figyelembe veszik a külföldi felhasználók speciális igényeit.

A következő képességek szükségesek a kulturális-nyelvi mediátor szerepének betöltéséhez:

1. Kiváló szóbeli és írásbeli ismerete az anyanyelvének valamint jó ismerete a helyi nyelvnek;
2. Tájékozott a rendelkezésre álló helyi szolgáltatásokat és lehetőségeket illetően;
3. Jó a kommunikációs és hallgatói készsége;
4. Kitudja fejezni expliciten azt, ami általában impliciten kerül kifejezésre;

5. Ismeri mindkét kultúra szokásait, hagyományait és jellegzetességeit;
6. Ismeri a befogadó ország egészségügyének, iskoláztatási és képzési rendszerének és a munkaerőpiaci elérhetőségek intézményi és szabályzati keretrendszerét,
7. Érzelmileg semleges;
8. Tudja hogyan kell egyenlő távolságot tartani az intézmény és a felhasználó között, anélkül hogy nyomást gyakorolna vagy valakinek a pártját fogná;
9. Tudja hogyan kell a mikro-konfliktusokat kezelni;
10. Tudja hogyan lehet bátorítani és elősegíteni a társadalmi beilleszkedés tényezőit megkönnyítve a bevándorlók munkához, oktatási rendszerhez, közellátáshoz és magánszolgáltatásokhoz való hozzáférését;
11. Megvan az a képessége, hogy minden közvetítési tevékenységet megtöltsön egy olyan jelentéssel, mely messze meghaladja az egyéni problémamegoldást vagy konfliktuskezelést, és mind a bevándorló és a befogadó közösség társadalmi-kulturális fejlődésének részévé válik;
12. Olyan módszereknek és cselekvési modelleknek megfelelően jár el, melyek egyaránt alapulnak szakértői kompetencián, azaz a technikák és tudás elsajátításán, és a helyi szervek stratégiai tevékenységének bevonásán.

Egy képesség rendkívüli fontossággal bír, mégpedig az a képesség, hogy fel tudja használni a visszajelzési mechanizmusokat a végrehajtott intézkedések ellenőrzésére.

A mediátornak képesnek kell lennie arra, hogy önmagát más mediátorokkal és mediációs szituációkkal összehasonlítsa, a felmerült problémákat rendszeresen elemezze és új támogatási módokat hozzon létre. Ezért fontos, hogy a mediátor egy asszociációs kontextus része legyen. Ez a kontextus (mediátorok egyesülete, csoportja, vagy kooperatívja) lehetőséget nyújt a hasonló munkakört végző emberekkel való összehasonlításra, és a nehéz esetek szakértőkkel történő megvitatására.

A kulturális-nyelvi mediátornak három fő tevékenységi köre van.

A kulturális mediátor először is egyéni szinten tevékenykedik, olyan kapcsolatok létesítésével, melyek újból meghatározzák a bevándorlók személyazonosságát és elősegítik tiszteletüket. A mediátor hallhatóvá kell, hogy tegye a kifejezésre nem juttatott segítségkiáltást, és szüntelenül a felek közös megértését kell, hogy keresse.

A második tevékenységi kör szervezeti szinten valósul meg, melynek folyamán a mediátor megmozgatja a helyi köz- és magánintézményeket és javítja a hálózatok munkáját annak érdekében, hogy azok kielégítsék az igényeket.

A harmadik tevékenységi kör társadalmi szinten működik, melynek során a mediátor segít a jóléti közösség létrejöttében, a jogok, nem pedig csak a tulajdon nevelésének kifejlesztésében, és egy olyan új társadalmi rend kialakulásában, mely szolidaritási neveltetésen alapul.

Az életkor megállapításának eljárása során a fizikai, fejlődésbeli, pszichológiai környezeti és kulturális tényezőket egyaránt figyelembe kell venni. Az eljárásra csakis, mint végső lehetőségre kell tekinteni, nem mint pedig alapvető, rutin gyakorlatra, és akkor kell alkalmazni, ha komoly alapja van a kétkedésnek, és amikor más megközelítések, mint pl. interjú készítés és dokumentációs bizonyíték gyűjtése, nem vezetnek a gyermek korának megállapításához. Amennyiben szükség van az életkor megállapítására, azt csakis tájékozott beleegyezés megszerzése után lehet megkezdeni, és a multidiszciplináris eljárást megfelelő szaktudással rendelkező és a gyermek etnikai és kulturális hátterét ismerő független szakértőknek kell végrehajtaniuk. Fontos tisztában lenni azzal, hogy az életkor megállapítása nem egy egzakt tudomány, ennek megfelelően mindig marad egy, az eljárás módszeréből fakadó számottevő hibahatár. Az életkor megállapításakor az elválasztott gyermeknek bizalmat kell szavazni. Sosem lehet a gyermeket kényszeríteni a vizsgálatokra, és azoknak kulturálisan megfelelőnek kell lenniük. Mindig a legkisebb beavatkozással járó lehetőséget kell választani és a gyermek méltóságát mindig tiszteletben kell tartani. Külön figyelmet kell fordítani arra, hogy a felmérés nem sértő-e a nemekre nézve, és arra, hogy amennyiben a gyermek kíséretet igényel, egy független őt jelen legyen és felügyelje az eljárást.

A felmérés eljárását, végeredményét és következményeit olyan nyelven kell elmagyarázni a gyermeknek, melyet megért, és ki kell alakítani a döntés ellen fellebbezést biztosító eljárást.

Kétség esetén azt alapfeltételezés kell érvényesíteni, hogy ha valaki azt állítja magáról, hogy életkora 18 év alatti akkor ideiglenesen akként lesz kezelve. Amennyiben a speciális eljárás sértené a gyermek méltóságát, illetve fizikai vagy mentális egészségét veszélyeztetné, engedélyt kell neki adni az életkor megállapításának visszautasítására. Ilyen esetekben az

---

⁸⁸ Gondozójától/Szülőjétől Elválasztott Gyermek Program (SCEP), *op. cit.*

eljárás beleegyezésének visszautasítása nem érintheti hátrányosan az életkort megállapítását vagy a védelemért folyamodást.

6. Melléklet

A WHO Tíz Irányelve Emberkereskedelem Áldozataival Készült Interjú Etikusa és Biztonságos Levezetéséhez⁸⁹

---

1. A sérelem elkerülése

Amíg annak ellenkezője be nem bizonyosodik, kezeljük úgy a személyt és a helyzetet, mintha különös veszélynek lenne kitéve. Ne kezdjük meg az interjút, ha az rövid vagy hosszú távon árthat a személy helyzetének.

2. Az alany ismerete és a kockázatok felmérése

Ismerjük meg az emberkereskedelemmel kapcsolatos kockázatokat, és az alanyunk személyes történetét mielőtt elkezdenénk az interjút.

3. Bejelentési információ előkészítése – nem teljesíthető ígéretek mellőzése

Készüljünk fel a személy anyanyelvén és (amennyiben az különbözik) a helyi nyelven történő tájékoztatására a megfelelő jogi, egészségügyi, shelterrel kapcsolatos tudnivalókról és a társadalmi támogatásról valamint biztonsági szolgálatról, illetve amennyben igény van rá, a bejelentésben való segítségre.

4. A tolmácsok és munkatársak megfelelő kiválasztása

Mérjük fel a tolmácsok, munkatársak és mások alkalmazásával járó kockázatokat és előnyöket, és fejlesszük ki a szűrés és képzés megfelelő módszereit.

5. Az anonimitás és titoktartás biztosítása

Védjük a válaszadó személyazonosságát és bizalmasságát az interjú egésze alatt – attól a perctől fogva, hogy felvesszük vele a kapcsolatot addig, amíg az esetnek részletei nyilvánosságra nem kerülnek.

---

⁸⁹ Az Egészségügyi Világszervezet *WHO Etikusa és biztonsági javaslatok Emberkereskedelem Áldozatává vált Nők Interjújához* Geneva, 2003, p. 4 alapján.

6. Tájékozott bejegyzés megszerzése

Bizonyosodjunk meg róla, hogy minden egyes válaszadó tisztán érti az interjú tartalmát és célját, az információk felhasználásának célját, és ahhoz való jogát, hogy ne válaszoljon a kérdésekre, hogy bármikor befejezze az interjút, és hogy korlátozza az információ felhasználásának módját.

7. A személy helyzetének és biztonsági kockázatának saját maga általi felmérésének meghallgatása és tiszteletben tartása

Ismerjük fel, hogy minden személynek mások az aggályai, és az ahogyan saját aggályait látja különbözhet attól, ahogy mások megítélik azokat.

8. Az egyén újbóli traumájának elkerülése

Ne tegyünk fel olyan kérdéseket, melyek célja érzelmileg töltött válasz kiprovokálása. Legünk felkészülve a személy nyugtalanságára és erősségeinek kihangsúlyozására.

9. Sürgősségi beavatkozásra való felkészültség

Készüljünk fel arra, ha a személy azt mondja, hogy azonnali veszélynek van kitéve.

10. Az összegyűjtött információ jó felhasználása

Az összegyűjtött információt olyan módon használjuk, ami az egyes személyek javára szolgál vagy általában elősegíti az emberkereskedelem áldozataival kapcsolatos szakpolitikát és beavatkozásokat.

7. Melléklet

Teramo Protokoll az Emberkereskedelem Potenciális Áldozatainak Azonosítására és Megfelelő Kezelésének Kialakítására⁹⁰

Ügyészség
Teramói Bíróság

A Teramói Rendőrkapitány számára
A Teramói Csendőrség Megyei Kapitánya számára
A Teramói Gazdasági Rendőrség Megyei Kapitánya számára
Az Igazságügyi Rendészeti Osztályok Tisztviselői számára -
Főkapitányság

Tárgy: Az emberkereskedelem vagy kizsákmányolás, valamint az illegális bevándorláshoz kapcsolódó bűncselekmények potenciális áldozatainak kezelésére vonatkozó Irányelvek.

Figyelemmel a Teramói megye területén az emberkereskedelem leküzdésére, továbbá az áldozatvédelemre vonatkozó egységes tevékenység tárgyában 2005. június 16-án Teramóban tartott Konferencia eljárásaira, amelyen különböző bűnügyi rendőrségi erők vettek részt és amely specifikus munkacsoportokra tagozódott;

Kikérve a Teramói Questura (Rendőrfőkapitányság) Bevándorlási Hivatalának vezetője, valamint a különböző bűnügyi rendőrségi erők képviselőinek véleményét, akik aktívan részt vettek a fenti szemináriumon;

---

⁹⁰ Jelen dokumentumot a Teramói Ügyészség, az "Úton Egyesület", a Teramói rendőrkapitányság Bevándorlási Hivatala ("Questura") és egyéb rendészeti szervek közösen dolgozták ki. A Teramói Ügyészség egy az emberkereskedelem áldozatának azonosítását segítő indikátor-lista valamint a potenciális áldozatok kezdeti kiszűrésére szolgáló interjú sablon csatolásával megköröztette a Protokollt a megye valamennyi rendészeti szerve között.

Figyelemmel a Főügyész irányelvére ***** a L'Aquila-i Fellebbviteli Bíróságon, Prot.***** , kelt *****;

Figyelemmel a Protokollra***** a L'Aquila-i Kerületi Fellebbviteli Bíróság Ügyészsége, valamint az Anti-Maffia Ügyészségi Hivatal között, aláírva és dátumozva *****;

Figyelemmel az emberkereskedelem, illetve az illegális bevándorlás elősegítése és pártolása tárgyában a nyomozások lefolytatásának, valamint a "helyes gyakorlatok" kialakításának módjával foglalkozó további kerületi rendőrségi projekt létezésére, amelynek célja a nyomozati eljárások szabványosítása;

Elismerve, a közös és következetes koordinációs kritériumok megállapításának szükségességét a potenciális áldozatok megközelítésének különböző szakaszaira, továbbá a későbbi kapcsolódó nyomozásokra vonatkozóan.

Az alábbiak képezik a megállapodás tárgyát:

Felelős tisztek és kapcsolattartó személyek kijelölése

A) Egy vagy több kapcsolattartó személy (és helyetteseik) kinevezése a Teramo *Questura* Bevándorlási Hivatalon belül prioritást élvez – a Miniszteri Körövényben foglaltak szerint. A 286/1998. számú Jogalkotási rendelet 18. cikkelyében foglalt célok keretében és azokkal összhangban, ezek a személyek a következőképp lennének felelősek:

- a) Annak biztosítása, hogy valamennyi szervezeti eljárást és közigazgatási szabályt teljeskörűen elmagyaráznak a különböző rendészeti szervek valamennyi munkatársának, akik – a hivataluk természeténél fogva – kapcsolatba kerülnek az emberkereskedelem és kizsákmányolás potenciális áldozataival. E célból, a fent nevezett kapcsolattartó személy találkozókat is szervezhet az információszolgáltatás és tervezés végett;
- b) A fent nevezett munkatársak tevékenységének koordinálása (az emberkereskedelem és kizsákmányolás potenciális áldozatainak azonosításával és kezdeti támogatásával), valamint bármely a 286/98. számú Jogalkotási rendelet szerinti közigazgatási jellegű igénnyel vagy követelménnyel kapcsolatosan;

- c) A kapcsolat fenntartása az irányító Ügyészszégi Tanáccsal, valamint az akkreditált állami és magán szociális szolgáltatókkal saját hatáskörük keretein belül.

B) Az állami rendőrség, a *Carabinieri* (Csendőrség) és a Gazdasági Rendőrség megyei kapitányai - saját hatáskörükben eljárva - kijelölnek egy vagy több tisztet, akik felelnek: 1) az emberkereskedelem és kizsákmányolás potenciális áldozatainak azonosítási eljárásaiért; 2) a 75/1958. számú törvény 3. szakasza (és kapcsolódó bűncselekmények), a 286/1998. számú Jogalkotási rendelet 12. szakasza és a Büntető Törvénykönyv 600, 600 bis, 601, 602 szakaszai szerinti bűncselekmények nyomozásának kezeléséért.

A fent nevezett tisztek minden esetben közösen dolgoznak a 286/1998. számú Jogalkotási rendelet 18. szakasza szerinti kapcsolattartó személlyel (Bevándorlási Hivatal kapcsolattartója), a nyomozati követelmények tervezésén, melyek illeszkednek a Bevándorlási Hivatal által foganatosított közigazgatási természetű igényekhez.

Továbbá:

- Közvetlenül foglalkozik az Ügyész Tanáccsal;
- Az akkreditált állami és magán szociális szolgáltatók közötti kapcsolat irányítása, gondoskodva a folyamatban lévő nyomozások alatt i áldozatkezelési kötelezettségekről, valamint az áldozatvédelmet is szem előtt tartva, az utóbbi szolgáltatók ezen eljárásokban való aktív együttműködésével.

Kritériumok a potenciális áldozatok kezelését illetően:

A) Amennyiben az emberkereskedelem vagy kizsákmányolás potenciális áldozatával való első kapcsolatfelvételt a rendészeti szervek tagjai kezdeményezik az utcán vagy zárt helyen, a tisztek számára javasolt:

1. Nem szem elől téveszteni a tényt, hogy rendkívül súlyos bűncselekmények lehetséges áldozataival foglalkoznak;
2. Észben tartani annak lehetőségét, hogy akár egy egyszerű illegális bevándorlás hátterében is egy emberkereskedelemhez, kizsákmányoláshoz vagy e bűncselekmények elősegítéséhez és pártolásához kapcsolódó történet állhat;
3. Megfigyelemlik magatartás tanúsításának kerülése;

4. A Bevándorlási Hivatal kapcsolattartójának teljes körű és friss információkkal való tájékoztatása a megfigyelt személyről;
5. Az adott bűnügyi rendőrségi erő nyomozati kapcsolattartó személyének informálása (nyilvánvalóan ez, abban az esetben nem szükséges, ha az adott hivatalos kapcsolattartó személyek közvetlenül és az arcvonalban dolgoznak, úgy mint például, mikor az áldozatot valamely védelmi szolgálat munkatársa kíséri a rendőrkapitányságra jegyzőkönyvfelvétel céljából).

Továbbá bármely esetben, a bűnügyi erőhöz tartozó kapcsolattartó személy kötelezettsége:

1. Az érintett személy értesítése arról, hogy a nap 24 órájában felvilágosítást és segítséget kaphat a díjmentesen hívható forróvonalon - Telefonszám: 800.290.290 -, ahol az áldozatok legfőbb származási országainak nyelvein beszélő női mediátorok érhetők el;
2. A területen tevékenykedő szolgáltatók tájékoztatása (akkreditált állami vagy magánszolgáltatók) annak megerősítésére, hogy az emberkereskedelem és kizsákmányolás lehetséges helyzete fennáll-e;
3. Az áldozatok azonosítási folyamatának megkezdése az "interjú" modellek alapján, a kulturális mediátorral való kapcsolattartás mellett (a Bevándorlási Hivatal munkatársa által biztosított névjegyzék alapján). Az *interjú lefolytatására a Questura* Bevándorlási Hivatala, és így valamennyi bűnügyi rendőrségi erő által is alkalmazandó szabvány-modellt kell elfogadni. Ezeket írásba kell foglalni és a hivatalos feljegyzések között kell tárolni;
4. Ha az adott személy az emberkereskedelem potenciális áldozatának tekinthető, javasolt felvenni a kapcsolatot egy akkreditált egyesülettel vagy szolgáltatóval. Amint a kapcsolat létrejött, a fent nevezett referensnek, aki a megállapodást köti a kapcsolattartóval a 286/98. számú Jogalkotási rendelet 18. szakasza értelmében el kell kísérnie a potenciális áldozatot az akkreditált szervezetekhez vagy írásban fel kell hívnia azokat, hogy jelenjenek meg a Bevándorlási Hivatal tisztségviselője előtt;
5. **Párhuzamosan, írásban is tájékoztatják az Ügyészi Tanácsot (egy folyamatban lévő eljárás felelősét vagy bárkit, aki szolgálatban van)** az esetre vonatkozó instrukciók elfogadása végett, mind a

nyomozás azonnali megindítása mind a 286/98. számú Jogalkotási rendelet 18. szakasza jegyében.

B) Mikor az emberkereskedelem vagy kizsákmányolás potenciális áldozatával az első kapcsolatfelvételre a Questurán belül, a Bevándorlási Hivatal munkatársainak részvételével kerül sor.

A Bevándorlási Hivatal munkatársai:

1. **A Bevándorlási Hivatal kapcsolattartó személyének azonnali értesítése**, aki aztán:

- a) Elviszi a lehetséges áldozatot arról a helyről, ahol az emberkereskedelem lehetséges elkövetője/a kizsákmányoló vagy olyan személyek, akik kapcsolatban állhatnak velük megtalálhatók. E célból egy olyan - lehetőség szerint - megkülönböztető jegyeztől mentes szobát javasolt rendelkezésre bocsátani a Rendőr Főkapitányságon, melyben az áldozat biztos lehet abban, hogy elsődleges szükségleteit kielégítik (lehetőség szerint az akkreditált szociális szolgáltatók felügyelete alatt);
- b) A lehetséges áldozatot egy számára könnyen érthető nyelvezeten felvilágosítja az olasz jogrendszer által biztosított intézkedésekről;
- c) Felveszi a kapcsolatot a kulturális mediátorral (a fent említett lista alapján), akivel együtt a megegyezés szerinti eljárás alapján lefolytatja az előzetes interjút a lehetséges áldozattal;
- d) Az interjú kimenetelétől függően, a kapcsolattartó személy a 286/98. számú Jogalkotási rendelet 18. szakasza értelmében megegyezik az akkreditált egyesülettel vagy szociális szolgáltatóval a lehetséges áldozat-kezelési eljárásról és irányításról, annak érdekében, hogy a 286/98. számú Jogalkotási rendelet 18. szakaszában foglaltaknak megfelelően megtervezze az utókezelési látogatásokat a releváns okiratok Bevándorlási Hivatalban történő bemutatása céljából.

Mindazonáltal a kapcsolattartó személy és a Bevándorlási Hivatal munkatársainak:

2. Észben kell tartania azt a tényt, hogy a látszat ellenére lehetséges, hogy rendkívül súlyos bűncselekmények lehetséges áldozatával foglalkoznak;

3. Észben kell tartania annak lehetőségét, hogy akár egy egyszerű illegális bevándorlás hátterében is egy emberkereskedelemhez, kizsákmányoláshoz vagy e bűncselekmények elősegítéséhez és pártolásához kapcsolódó történet állhat;
4. Az áldozatok azonosítási folyamatát az "interjú" protokollok alapján kell megkezdenie, különösképpen, ha a "kockázati kategóriákba" (gyermekek, prostituáltak, stb.) tartozó személyekkel foglalkoznak;
5. A nyomozás keretein belül, ahol az emberkereskedelemre, illetve kizsákmányolásra utaló megkülönböztető jegyekre erős bizonyítékok utalnak, haladéktalanul értesítenie kell a repülő osztagnál lévő nyomozati kapcsolattartó személyt, valamint írásban tájékoztatnia kell az Ügyészi Tanácsot arról, hogy a nyomozati eljárások megkezdhetőek.

A következő lépések az interjú környezeten kívül is követendőek:

- a) A személy felvilágosítása az olasz jogrendszer rendelkezéseit illetően: A "szociális védelem" 18. cikknek megfelelő működése (és a korrelatív legalizáció, mely nem állapít meg kötelezettséget az emberkereskedő feljelentésére), valamint a támogatott önkéntes hazatérés; Az érintett személy tájékoztatása arról, hogy a nap 24 órájában felvilágosítást és segítséget kaphat a díjmentesen hívható forróvonalon - Telefonszám: 800.290.290 -, ahol az áldozatok legfőbb származási országainak nyelvein beszélő női mediátorok érhetőek el;
  - b) Ahol lehetséges, jogi kérdésekkel és információkkal foglalkozó több nyelvű brosúrákat kell köröztetni, illetve ezeket elérhetővé kell tenni a Bevándorlási Hivatalok központjaiban a kérvények átvételével, valamint az engedélyek kiadásával foglalkozó pultoknál, illetőleg más olyan helyeken, ahol valószínűsíthető, hogy külföldi állampolgárok bármely oknál fogva gyakran megfordulnak;
  - c) A fogvatartottak tájékoztatása arról, hogy joguk van ügyvéd szolgáltatásainak igénybevételéhez és esetleg ingyenes jogsegélyhez is.
- Világos bizonyíték van arra, hogy szükséges akár ezen a szinten is, (hat havi) találkozók szervezése bármely résztvevő kezdeményezésére, a Bevándorlási Hivatal kapcsolattartó személyei, valamennyi rendészeti szerv nyomozásért felelős tisztjei és a legtágabb értelemben vett

akkreditált egyesületek és szociális szolgáltatók munkatársai körében, melyek célja jelen irányelvben lefektetett tevékenységek eredményeinek ellenőrzése vagy bármely korszerűsítés, illetve módosítás indítványozása.

Ugyanezen elvek alkalmazandók valamennyi esetre, függetlenül attól, hogy a potenciális áldozatot az Ügyészséghez vagy a Bevándorlási Hivatalhoz irányították-e az akkreditált állami és magánszolgáltatók.

Ügyész

8. Melléklet

Észrevételek és panaszeljárások⁹¹

Hogyan lehet panaszt tenni egy felajánlott szolgáltatással kapcsolatban?

- Személyesen;
- Telefonon vagy e-mailben;
- Levélben;
- A panaszt név nélkül is meg lehet tenni.

Telefonos vagy e-mailben történő panasztétel:

- A panasz természetét mondja el a telefonkezelőnek/írja meg az e-mailben;
- A telefonkezelőnek/hívást fogadó személynek panaszát fel kell vetnie a szolgálat vezetőjénél
- A szolgálatot vezető személy panaszának beérkezését követő 15 napon belül válaszol

A választ emailben vagy levélben kaphatja meg. Amennyiben kilétét nem szeretné felfedni, úgy panaszára adott válaszukat feltesszük a honlapunkra. Abban az esetben, ha szervezetünk hibázott, lépéseket fogunk tenni a probléma orvosolására. Amennyiben már tett panaszt, de annak eredményével nem elégedett, úgy azt javasoljuk, hogy forduljon:

- Vezetőnkhez (a szervezet címén vagy az iroda telefonszámán)
- A La Strada vezetőségéhez (aki a szervezet vezetőjének kinevezéséért, valamint a szervezet által követett irány meghatározásáért felelős. A vezetőséget az iroda címére küldött levélben érheti el);
- Prágai Városházához (A Városháza ad engedélyt arra, hogy szociális szolgáltatásokat nyújtsunk. Címe: Odbor socialni pece a zdravotnictvi MHMP, Charvatova 145/9, 11000 Praha 1).

---

⁹¹ Ezeket a gyakorlati eljárásokat a La Strada Cseh Köztársaság fejlesztette ki annak érdekében, hogy az emberkereskedelem támogatott áldozatai panaszt tehessenek a nekik felajánlott szolgáltatásokkal kapcsolatban vagy bármilyen javaslatot tegyenek arra, hogy a nekik nyújtott szolgáltatások minőségét miként lehetne javítani. Ld.: www.strada.cz

Szóbeli panasztétel

Szóbeli panasztétel esetén igénybe veheti a La Strada valamely tolmácsának segítségét. Szociális munkásánál vagy tanácsadójánál írásbeli panaszt kell tennie azon a nyelven, amelyet a kommunikáció során használnak. A panasz megtételénél képviselőt is igénybe vehet, képviselőjének kiválasztásában teljes szabadsága van.

Észrevételek

Ha bármilyen javaslata van arra vonatkozóan, hogy miként lehetne szolgáltatásaink minőségét javítani, észrevételeit velünk is megoszthatja. Ötleteit elmondhatja szociális munkásának vagy tanácsadójának, esetleg a szolgálat vezetőjének. Észrevételeit ezen személyek figyelembe fogják venni, azonban azokra nem kötelesek reagálni, illetőleg nem kötelesek Önnek beszámolni arról, hogy megjegyzése nyomán mit fognak tenni.

9. Melléklet

A Bolgár Visszahonosított Felügyelet Nélküli Kiskorúak Irányításának, Gondozásának és Védelmének Koordinációs Mechanizmusa

---

BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG
MINISZTEREK TANÁCSA

EMBERKERESKEDELEM ELLENI
KÜZDELEM NEMZETI BIZOTTSÁGA

Bevezetés

Az alábbi Mechanizmus létrejöttének célja az ember- és különösen a gyermekkereskedelem elleni küzdelemben résztvevő szereplők közötti együttműködés kötelezettségének felállítása. A mechanizmus végrehajtása során a résztvevők a gyermek legjobb érdeke, az intézmények közötti információcseré és együttműködés, a helyi és nemzeti szintű multidiszciplináris szemléletmód, a rugalmas döntéshozatali folyamat valamint a felállított hosszútávú célok és az ügy etikája szerint járnak el. A mechanizmus lehetőséget teremt a városi gyermekvédelmi stratégiákba, valamint a bevezetésében résztvevő szakértők munkaköri leírásába való beillesztésére. A mechanizmus effektív működését a szakértők folyamatos képzési programjának fejlesztése és jegyzetekkel való ellátása nyújtja.

A Koordinációs Mechanizmus (KM) a nemzeti gyermekvédelmi jogszabályokon és az emberkereskedelem elleni jogszabályokon alapul, valamint összhangban van a Bolgár Köztársaság által ratifikált nemzetközi egyezményekkel. Része a 2003 – 2005-ös Gyermek Gazdasági Célú Szexuális Kizsákmányolása Elleni Nemzeti Cselekvési Tervnek továbbá a Mechanizmus alapelvei szerepelnek a 2005-ös Emberkereskedelem Elleni Nemzeti Programban is.⁹²

---

⁹² A Kooperatív Mechanizmus módosítható a gyermekkorú –áldozatok ideiglenes elhelyezését és támogatását szolgáló shelterek megnyitását követően az EENB-

Amennyiben szükséges, a koordinációs mechanizmus a hivatalos terjesztése után nem több, mint 12 hónappal frissítésre kerül. Az elért eredményekről Koordinációs Szakértői Tanács készít jelentést, az ÁGYSZ és a BM koordinációja mellett.

I. Konkrét Esetek Intézmények közötti Irányítási Rendszere

A konkrét esetek intézmények közötti irányítási rendszere megkönnyíti a konkrét esetek összetett, gyors és hatékony tanulmányozását a külföldi jelzés után, valamint tartalmazza azon szervek nemzeti és helyi szintű rendszerét, amely azonosítja, vezeti, rehabilitálja és reintegrálja a gyermeket és elkészíti az esettanulmányt. Nemzeti szinten a következőket foglalja magában a rendszer: BM, ÁGYSZ, SZTSZ, OTM, KÜM, EENB, IOM, ILO, stb. Helyi szinten, multidiszciplináris csoportok létrehozására kerül sor a GYVO-n belül, melybe a SZTI/GYVO által kijelölt RRH, ROF, MK, civil szervezetek, társadalmi szolgáltatók és mások képviselői tartoznak.⁹³ Amennyiben a gyermek – az emberkereskedelem áldozata – a Bolgár Köztársaság területén tartózkodó külföldi állampolgár, ugyanazt a KM-et hajtják végre a Menekültek Állami Szolgálatának bevonásával.

II. A Koordinációs Mechanizmus Szintjei

A gyermek – áldozat konkrét esetének irányítása a következő szakaszokra osztható:

- A gyermek azonosítása, valamint a külföldre utazás és a kizsákmányolásban való részvétel okának megvizsgálása;
- A gyermek családi és társadalmi környezetének tanulmányozása a gyermek legjobb érdekeit szolgáló intézkedések megtétele/reintegráció, családdal vagy rokonokkal való elhelyezés, stb. céljából a GYT előírásainak megfelelően, a gyermek rehabilitációja az oktatási rendszerbe való beiratás, alternatív oktatás, szaktanácsadás és képzés, illetve társadalmi szolgáltatások nyújtása útján⁹⁴;

értelmében A kríziskezelő csoportok vagy a szociális támogatások nyújtói bevonhatóak a Mechanizmusba..

⁹³ Ezt a mechanizmust a Gyermekmunka Nyomonkövető Rendszer foglalja majd magában, amelyet az ország négy régiójában vezetnek be az ILO Gyermekmunka elleni Programjának és a 2005. március 22-én aláírt Bolgár Köztársaság és az ILO közötti egyezség Memorandumjának megfelelően.

⁹⁴ Az interdiszciplináris csoporttal dolgozó civil szervezet az ÁGYSZ Elnökének engedélyével nyújthat társadalmi szolgáltatásokat gyermekeknek

- Az eset bizonyos ideig történő nyomon követése annak érdekében, hogy a gyermek újbóli külföldre vitelét meg lehessen akadályozni, harmadévi jelentések készítése a konkrét eseten helyi szinten dolgozó csoport által;
- A munkacsoport kötelessége a partnerek tájékoztatása a körülmények bármilyen változásáról;
- A hazatérésért felelős intézmény, amennyiben lehetséges, maximális tájékoztatást nyújt a gyermek egészségi és érzelmi állapotáról, beleértve ahhoz a tényhez való hozzáállását, hogy visszatér a hazájába, valamint azoknak a szakértőknek a véleményét, akik a gyermekkel a célországban történő tartózkodása alatt dolgoztak.

III. Gyermekkorú Áldozatok Jelzése

A bolgár és egyéb illetékes szervek jelzéseket kapnak külföldön lévő kísérő nélküli bolgár gyermekekről vagy emberkereskedelem gyermek - áldozatairól.

IV. A Visszahonosítás Lehetősége:

5.1 A gyermek hosszabb külföldi tartózkodás után tér haza Bulgáriába, amely lehetőséget teremt az eset alapos előzetes vizsgálatára.

E lehetőség szerint a következő testületek egyidejű tájékoztatására kerül sor: "KITI", NRI, NH a BM felé és az ÁGYSZ. Ezen szervek hatásköreibe az alábbiak tartoznak:

BM:

- Megállapítja és megerősíti a gyermek, a család és a rokonok személyazonosságát és címét;
- Szükség esetén képviselőt küld a találkozóra és az SZTSZ szakértőinek előzetes egyeztetéseire. A BM munkatársainak beavatkozása esetén, a bolgár fiatakorúakkal és kiskorúakkal való találkozás és azok kísérése a szokásos módon történik;
- Megkezdi a gyermek és lakcíme azonosítását a NRI-től, NH-től, GYVO-tól és a RRH-től szerzett információk alapján;
- Értesíti a KITI-t és másoltban a ÁGYSZ-ot, amely megkezdi a családi és társadalmi környezet a fentieknek megfelelő értékelését;
- Megkezdi a gyermek ország elhagyását környező körülmények értékelését, az elkövetők bünvádi eljárás alá helyezésének érdekében,

amennyiben rendelkezésre állnak olyan adatok, melyek a gyermek munkahatározati célú vagy szexuális kizsákmányolás miatti külföldre vitelében a szülők részvételéről tanúskodnak.⁹⁵

ÁGYSZ:

- Tájékoztatja a SZTI-ot a gyermek címéről és születési helyéről, amennyiben az adatok rendelkezésre állnak, másolatot küld az SZTSZ-nak és a RRH-nek;
- Tájékoztatja a SZTI-ot a gyermekkel való találkozó szervezéséről, és másolatot küld a BM-nak és a SZTSZ-nak;
- A reintegrációs folyamat végéig vagy a gyermekvédelmi intézkedések bevezetéséig biztosítja az intézmények közötti koordinációt és együttműködést;
- Indítványozza a családi és társadalmi környezet megvizsgálását a SZTI-hoz küldött megkeresés útján, melyről a SZTSZ-nak másolatot küld.

SZTSZ:

- Az illetékes SZTI-tól képviselőt küld, aki a gyermeket a határon lévő ellenőrzési pontokon járja.

SZTI/GYVO:

- Az SZTI jóváhagyásával olyan rendőrtisztekből és egyéb szakemberekből álló multidiszciplináris csoportot alakít ki, akiket gyermekekkel való munkára képeztek ki;
- Társadalmi jelentést és cselekvési tervet készít, olyan intézkedések javaslatával, melyek a gyermek legjobb érdekeit szolgálják a lehető legrovidebb időn belül.⁹⁶

---

⁹⁵ A visszahonosított fiatakorúakkal és kiskorúakkal való találkozó és a kíséretük a BM illetékes egysége által a szokásos módon történik.

⁹⁶ A cselekvési terv egy az intézmények által végrehajtandó intézkedési és szolgáltatási csomagot valamint cselekvési javaslatot fogalmaz meg, valamint azok végrehajtásának feltételeit és az azokért felelős személyeket. A tervet a multidiszciplináris csoport koordinálja. Minden eset felmérésekor a gyermek újbóli külföldre vitelének vagy az erőszak és diszkrimináció más formája áldozatává válásának a kockázatát is fel kell mérni. A kormányzati intézetek nemzeti és helyi szinten támogatják a cselekvési terv bevezetését.

FKÁSZ:

- Pszichológiai illetve társadalmi segítségnyújtáshoz szükséges releváns szakértőket biztosít;
- Alkalmazza a fiatalok és kiskorúak átmeneti szállása szervezeti és működési szabályzatába foglalt eljárásokat.

Gyermekekkel Foglalkozó Speciális Intézmények:

- Amennyiben a gyermek személyazonosságát megerősítik, az eset jellemzői alapján speciális intézményben helyezik el a GYT-nek és a Gyermek Rendőrségi Védelmének Eljárása és Feltételei Rendeletnek megfelelően.

A gyermek – áldozat szülei vagy az őt nevelő személyek:

- A szülők a Cselekvési Tervben megfogalmazott minden tevékenységről értesülnek, kivéve ha ez a gyermek veszélyeztetésével jár;
- A szülők azonosítása a BSZOT és a BM szabályai alapján történik.⁹⁷

A gyermek – áldozatot jelző személy:

- Az illetékes intézmények tájékoztatják a meghozott intézkedésekről.

5.2 A gyermek a bolgár hatóságok miNRMális értesítésével tér vissza Bulgáriába (az idő nem ad lehetőséget az első lehetőség szerinti intézkedések megtételére). Ennek megfelelően az eset tanulmányozása és értékelése a gyermek hazatérése után kell, hogy történjen. Az intézkedések sürgősségét észben tartva az intézmények közötti kommunikáció megfelelő módja faxon vagy e-mailen keresztül történik.⁹⁸

---

⁹⁷ Gyermekvédelmi intézkedések, vagy a gyermek szüleihez való hazatérése esetén, a társadalmi támogatási rendszert kell alkalmazni az adott esetben.

⁹⁸ A feltételezés azon jellegzetessége kívánja meg a sürgős cselekvést, amikor kevés információ áll rendelkezésre különböző intézményektől vagy párhuzamos eljárások szabályozzák a különböző jogi lépéseket, és a törvényhozás alaposabb ismerete szükséges a gyermek igényeinek kielégítéséhez és legjobb érdekeinek védelméhez. Ez a jellegzetesség a visszahozott gyermekkel való találkozást és a róla való gondoskodást vonja maga után addig, amíg más védelmi szervek nem csatlakoznak a BM egységei által vagy városi szinten a krízis központok által végrehajtott eljáráshoz. (a mechanizmusnak ez a része változni fog az emberkereskedelem áldozatainak ideiglenes szállást nyújtó menedékhelyek létrehozásával az Emberkereskedelem Elleni Harc Egyezménye – EEHE alapján)

E feltevésben meghatározott felelős intézmények hatáskörébe az alábbiak tartoznak:

BM:

- Meghatározza és megerősíti a gyermek személyazonosságát, születési helyét, családját és rokonait;
- Nem azonosított személyek esetén képviselőt küld a találkozóra, a vizsgálatok eredményét az illetékes hatóságoknak elküldi, másolatot küld a ÁGYSZ-nak és a SZTSZ-nak;
- Beazonosítatlan személyazonosság esetén a gyermeket a legközelebbi egységhez /rendőrsre, RRH-ra, RBI-ra/ kíséri, vagy a közel határállomáshoz, vagy ahhoz a FKÁSZ-hoz, ahol a gyermekkel találkoztak.. A SZTI-ot értesíteni kell a jelenlegi vagy állandó címről (a ÁGYSZ-hoz és az SZTSZ-hoz címzett másolat által), hogy megkezdhesse a kutatási és védelmi intézkedéseket. A gyermek születési helyéről és a szülők lakóhelyéről szóló elegendő adat összegyűjtése után tájékoztatja a SZTI-ot, és a felelős regionális rendőrsöt, és másolatot küld a ÁGYSZ-nak és az SZTSZ-nak, hogy megtegyék a helyi szintű védelmi intézkedéseket;
- Beazonosított személyazonosság esetén a Gyermekvédelmi törvénynek megfelelően a gyermeket speciális intézetben helyezi el.⁹⁹

ÁGYSZ:

- Tájékoztatja a SZTI-ot a lakóhelyről vagy, amennyiben az vonatkozó adatok rendelkezésre állnak, a gyermek születési helyéről az SZTSZ – nak és a regionális rendőrsnek küldött másolat által;
- A reintegrációs folyamat végéig vagy a gyermekvédelmi intézkedések bevezetéséig együttműködik az intézményekkel és koordinálja azokat.¹⁰⁰

---

⁹⁹ A fiatalkorú és kiskorú visszahonosítottakkal való találkozó és a kíséretük a BM illetékes egysége által az leírtak szerint történik.

¹⁰⁰ Amennyiben a gyermek nem egyezik bele családi környezetébe való hazatérésbe, illetve családon belüli erőszak áldozata, illetve komoly veszély fenyegeti fizikai, mentális, morális, intellektuális és társadalmi fejlődését, vagy a gyermek élete és egészsége veszélynek van kitéve, a gyermekvédelmi törvény alapján azonnal a családon kívül kell helyezni a gyermeket. Ebben az esetben az illetékes szerveket értesíteni kell, hogy megkezdjék a vizsgálatot.

V. Konkrét Esetek Társadalmi Támogatásának Rendszere

A gyermek hazatérése utáni lakhelyét illetően két lehetőség áll fenn:

6.1 A gyermeket az Emberkereskedelem Elleni jogszabályok alapján Bulgáriába való hazatérésekor speciális intézetben, vagy ideiglenes lakhatást biztosító menedékhelyen helyezik el.

- Felelős intézetek és funkciók

BM, ÁGYSZ és SZTSZ

- Koordináció és módszertani támogatás.

SZTI/GYVO a gyermek jelenlegi címén

- Társadalmi munkát végez a gyermekkel;
- Társadalmi vizsgálatot végez;
- Rövid és hosszútávú cselekvési tervet készít ;
- Amennyiben az esettel kapcsolatos folyamatban lévő munka során a gyermek másik településre költözik, tájékoztatja és átküldi a gyermek lakóhelyén lévő összes információt a SZTI/GYVO osztályának egy hetes határidővel;
- Vizsgálatot végez és társadalmi jelentést készít, mely tartalmaz egy állítást a meglévő reintegrációs terv folytatásának lehetőségéről. Amennyiben szükséges, új eljárásokat javasol;
- Tájékoztatja a ÁGYSZ-ot és a BM-ot a körülmények minden változásával kapcsolatban, másolatot küld az SZTSZ-nak és az esetet jelzőnek;
- A reintegrációs terv befejezéséig vagy a hosszútávú védelmi intézkedések bevezetéséig harmadévenként jelentéseket készít minden egyes visszatért gyermek esetéről és a multidiszciplináris csoport tervezett helyi szintű tevékenységeiről;
- Együttműködik és folyamatos információcserében vesz részt más SZTI/GYVO, miközben a gyermek legjobb érdekeit garantálva dolgozik az eseten.

Multidiszciplináris csoport helyi szinten

- Harmadévenként jelentéseket készít minden egyes visszatért gyermek esetéről és a tervezett helyi szintű tevékenységeiről az SZTI/GYVO felügyelete alatt.¹⁰¹

Más

- A REÜK, a ROF és az OTM képviselői felelősek a gyermek reintegrációs programokban való részvételéért és újbóli külföldre vitelének megelőzéséért.¹⁰²

6.2 A gyermek visszakérül a gyermek feletti felügyeleti jog gyakorlóihoz – a meghatalmazottakhoz, gyámokhoz vagy a rokonokhoz és közeli családhoz, ahol a gyermeket a GYT-nek megfelelően helyezték el. Ezekben az esetekben a gyermek hazatérésére akkor kerül sor, ha:

- A gyermek, a rokonok és a közeli család személyazonossága meghatározott és megerősített;
- A szülői felügyeleti jogok gyakorlását vagy gondozását igazoló irat (pl. az AKSZ igazolása kiadása arról, hogy a szülők nincsenek megfosztva szülői felügyeleti joguktól);
- A SZTI/GYVO nyilatkozata a gyermek felügyeleti jog birtoklóinak, gyámoknak, meghatalmazottaknak vagy a rokonoknak és közeli családnak a jelenlegi lakhelyéről (gyermekek sürgős hazatérésének eseteit kivéve).

Felelős Intézmények és Funkciók

BM, ÁGYSZ és SZTSZ

- Koordináció és módszertani támogatás.

---

¹⁰¹ Megeshet - a konkrét eset jellemzőinek függvényében -, hogy több, mint egy multidiszciplináris csoport foglalkozik az esettel.

¹⁰² Lehet szó kettős állampolgársággal rendelkező vagy állampolgársággal nem rendelkező emberkereskedelem áldozatáról is. A Gyermek Jogairól szóló Egyezmény 2. cikkelye értelmében, az Egyezmény részes államai biztosítják a kitűzött jogokat, a joghatóságuk alatt lévő valamennyi gyermek számára, fajon, bőrszínen, nemen, nyelven, valláson, politikai és egyéb nézeteken, nemzeti, etnikai vagy társadalmi származáson, anyagi helyzeten, fogyatékoságon, a gyermek, szülei vagy törvényes gyámja születési vagy egyéb státuszán alapuló diszkriminációtól mentesen. Az intézkedéseket a hatáskörrel bíró SZTI/GYVO kivitelemi menedékhely biztosításával. A tevékenységek körébe kell, hogy tartozzon a gyermek fizikai és mentális egészségének, valamint jogainak és érdeklődésének biztosítását támogató munka.

SZTI/GYVO a gyermek aktuális címén

- Társadalmi munkát végez a gyermekkel;
- Társadalmi vizsgálatot végez;
- Rövid és hosszútávú cselekvési tervet készít, amely tartalmazhatja a család támogatását célzó intézkedéseket, észben tartva a gyermek külföldre vitelének vagy munkacélú és szexuális kizsákmányolásnak való alávetésének újbóli kockázatát;
- Amennyiben az esettel kapcsolatos folyamatban lévő munka során a család másik településre költözik, tájékoztatja és átküldi a gyermek lakóhelyén lévő valamennyi információt a SZTI/GYVO osztályának egy hetes határidővel;
- Vizsgálatot végez és társadalmi jelentést készít, véleményezve a reintegrációs terv meghosszabbításának lehetőségét. Amennyiben szükséges, új eljárásokat javasol;
- Tájékoztatja az ÁGYSZ-t és a BM-et a körülmények minden változásával kapcsolatban, másolatot küld az SZTSZ-nak és az esetet jelzőnek;¹⁰³
- A reintegrációs terv befejezéséig vagy a hosszútávú védelmi intézkedések bevezetéséig harmadévenként jelentéseket készít minden egyes visszatért gyermek esetéről és a multidiszciplináris csoport tervezett helyi szintű tevékenységeiről.

Multidiszciplináris csoport helyi szinten

- Harmadévenként jelentéseket készít minden egyes visszatért gyermek esetéről és a tervezett helyi szintű tevékenységeiről az SZTI/GYVO felügyelete alatt.

A Koordinációs Mechanizmus során használt Rövidítések

KM Koordinációs Mechanizmus	EÜM Egészségügyi Minisztérium
ÁGYSZ Állami Gyermekvédelmi Szolgálat	REÜK Regionális Egészségügyi Központok
BM Belügyminisztérium	SZTSZ Szociális Támogatási Szolgálat
NRI Nemzeti Rendészeti Igazgatóság	SZTI Szociális Támogatási Igazgatóság
NH Nemzeti Határrendészet	GYVO Gyermekvédelmi Osztály

¹⁰³ Az eset jellemzőitől függően a reintegrációs folyamatban az FBEHB képviselőinek és a tanácsadói központok is részt vehetnek és lépéseket kezdeményezhetnek a FBSZ alapján.

KITI Koordinációs és Információ- elemző Tevékenységek Igaz- gatósága	MK Munkaügyi Központ
RBI Regionális Belügyi Igazgatóság	EENB Emberkereskedelem elleni Nemzeti Bizottság
SBI Sofia Belügyi Igazgatóság	FBEHB Fiataikorúak Bűnözése elleni Helyi Bizottság
RRH Regionális Rendőrség Hivatala	ENSZ Egyesült Nemzetek Szervezete
R Rendőrség	IOM Nemzetközi Migrációs Szervezet (<i>Inter- national Organisation for Migration</i>)
AKSZ Anyakönyvi és közigazgatási Szolgálat	ILO Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (<i>International Labor Organisation</i>)
FKÁSZ Fiataikorúak és kiskorúak Átmeneti Szállása	GYT Gyermekvédelmi Törvény
KÜM Külügyminisztérium	BSZOT A Bolgár Személyazonosító Okmányokra vonatkozó Törvény
OTM Oktatási és Tudományos Mi- nisztérium	FBSZ Fiataikorúakra vonatkozó Büntetőjogi Szabályok
ROF Regionális Oktatási Felügyelőség	

Hivatkozások

Anti-Slavery International et al., *Protocol for Identification and Assistance to Trafficked Persons and Training Kit*, London, 2005.

BM.I and Iom, *Guidelines for the Collection of Data on Trafficking in Human Beings, Including Comparable Indicators*, Vienna, 2009.

Brunovskis A, R. Surtees, *Leaving the past behind: when vicTRMs of trafficking decline assistance*, Fafo Institute & Nexus Institute, 2007, available at: www.fafo.no/pub/rapp/20040/20040.pdf

Brunovskis A., G. Tyldum, *Crossing Borders: An Empirical Study of Transnational Prostitution and Trafficking in Human Beings*, Fafo Institute, Oslo, 2004.

Council of Europe, *Convention on Action against Trafficking in Human Beings*, Strasbourg, 2005.

Crawley H., *When is a child not a child? Asylum, age disputes and the process of age assessment*, Immigration Law Practitioners' Association, London, 2007, available at: <http://www.ilpa.org.uk/publications/ILPA%20Age%20Dispute%20Report.pdf>

European Commission, *Report of the Experts Group on Trafficking in Human Beings*, Directorate-General Justice, Freedom and Security, Brussels, 2004, available at: http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/crime/trafficking/doc/report_expert_group_1204_en.pdf

European Union Agency for Fundamental Rights, *Child Trafficking in the European Union. Challenges, perspectives and good practices*, Vienna, 2009, available at: www.fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Pub_Child_Trafficking_09_en.pdf

Gaatw, *Collateral Damage: The Impact of Anti-Trafficking Policies on Human Rights of Migrant and Trafficked Persons*, Bangkok, 2007.

Government of the Former Yugoslav Republic of Macedonia – National Commission for Combating Trafficking in Human Beings and Illegal Migration, *Standard Operating Procedures for Treatment of VicTRMs of Trafficking in Human Beings*, Skopje, 2008.

Headway project, *Headway. Improving Social Intervention Systems for VicTRMs of Trafficking*, Noktus, Warsaw, 2007.

ICMPD, *Study on Post-Trafficking Experiences in the Czech Republic, Hungary, Italy and Portugal*, Vienna, 2010.

ICMPD, *Guidelines for the Development of a Transnational Referral Mechanism for Trafficked Persons. South-Eastern Europe*, Vienna, 2009.

ICMPD, *Anti-Trafficking Data Collection and Information Management in the European Union – a Handbook. The situation in the Czech Republic, Poland, Portugal and the Slovak Republic*, Vienna, 2009.

ICMPD, *Listening to VicTRMs. Experiences of identification, return and assistance in South-Eastern Europe*, Vienna, 2007.

ICMPD, *Guidelines for the Development and Implementation of a Comprehensive National Anti-Trafficking Response*, Vienna, 2006.

ICMPD, *Anti-Trafficking Training Material for Judges and Prosecutors in EU Member States, Accession and Candidate Countries. Background Reader*, Vienna, 2006.

ICMPD, *Anti-Trafficking Training Material for Frontline Law Enforcement Officers*, Vienna, 2006.

ICMPD and UNDP, *Law Enforcement Manual to Combat Trafficking in Human Beings Unit*, Vienna, 2006.

ILO, *Operational indicators of trafficking in human beings*, Geneva, 2009, available at: www.ilo.org/forcedlabour

ILO, *The Cost of Coercion. Global Report under the follow-up to the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work*, Geneva, 2009, available at: www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_106230.pdf

ILO, *In Search of Decent Work – Migrant Workers' Rights. A Manual for Trade Unionists*, Geneva, 2008.

IOM, *Direct Assistance for VicTRMs of Trafficking*, Geneva, 2007.

Kirkemann Boesen J., T. Martin, *Applying a Rights-Based Approach. An Inspirational Guidance for Civil Society*, Copenhagen, 2007.

La Strada Express, *Reintegration Plan for VicTRMs of Trafficking in Human Beings. Good practice and recommendations*, Chisinau, 2008.

La Strada Express, *(Re)integration of the trafficked persons: a process or result?*, Issue 3, April 2007.

La Strada Express, *Identification of the trafficked persons*, Issue 2, March 2006.

La Strada Express, *National Referral Mechanism for Assistance and Protection of Trafficked Persons. First Steps in Republic of Moldova*, Issue 1, February 2005.

Morrison J., B. Crosland, *The Trafficking and Smuggling of Refugees: the End Game in European Asylum Policy?*, No. 39, UNHCR Working Paper, 2001.

On the Road et al., *Article 18: Protection of VicTRMs of Trafficking and Fight against Crime (Italy and the European Scenario). Research Report*, On the Road Edizioni, Martinsicuro, 2002.

OSCE/ODHIR, *Compensation for Trafficked and Exploited Persons in the Osce Region*, Warsaw, 2008.

OSCE/ODHIR, *National Referral Mechanism. Joining the Rights of Trafficked Persons. A Practical Handbook*, Warsaw, 2004.

Save the Children Italia, *Agire. Austria, Greece, Italy and Romania. Acting for stronger private-public partnerships in the field of identification and support of child vicTRMs and at risk of trafficking in Europe. Agire methodology*, Rome, 2009.

Save the Children Sweden, *Child Rights Situation Analysis*, 2008, available at: http://www.crin.org/docs/Child_Rights_Situation_Analysis_Final%5B1%5D.pdf

Separated Children in Europe Programme, *Statement of Good Practice*, International Save the Children Alliance – Unhcr, Geneva, 2004, available at: www.unhcr.org/refworld/pdfid/415450694.pdf

Separated Children in Europe Programme (SCEP), *Statement of Good Practice*, International Save the Children Alliance – Unhcr, Geneva, 4th Edition, forthcoming.

Terre des Hommes, *Supporting Child (Re)Integration*, Terre des Hommes Policy Papers, 2009, available at: http://tdh-childprotection.org/component/option,com_doclib/task,showdoc/docid,829/

Un.Gift, IOM, London School of Hygiene & Tropical Medicine, *Caring for Trafficked Persons. Guidance for Health Providers*, Geneva, 2009, available at: www.ungift.org/docs/ungift/Steering-committee/CT_Handbook.pdf

UNHCHR, *Recommended Principles. Guidelines on Human Rights and Human Trafficking*, New York and Geneva, 2002, available at: [www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/\(Symbol\)/E.2002.68.Add.1.En?Opendocument](http://www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/(Symbol)/E.2002.68.Add.1.En?Opendocument)

UNIAP, *Guide to Ethics and Human Rights in Counter-Trafficking. Ethical Standards for Counter-Trafficking Research and Programming*, Bangkok, 2008, available at: www.no-trafficking.org/reports_docs/uniap_ethics_guidelines.pdf

UNICEF, *Guidelines on the Protection of Child VicTRMs of Trafficking*, New York, 2006, available at: www.unicef.org/russia/o610-Unicef_VicTRMs_Guidelines_en.pdf

UNHCR, *The Identification and Referral of Trafficked Persons to Procedures for Determining International Protection Needs*, Geneva, 2009, available at:

UNHCR, *Guidelines on Determining the Best Interests of the Child*, Geneva, 2008, available at: www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=48480c342&page=search

UNICEF, Unmik, *Let's Talk: Developing Effective Communication with Child Victims of Abuse and Human Trafficking*, Pristina, 2005, available at: www.childtrafficking.com/Content/Library/Download.php?DID=944bdd9636749a0801c39b6e449dbedc%7C525a5451

UNODC, *Toolkit to Combat Trafficking in Human Beings*, New York, 2008, available at: www.unodc.org/documents/human-trafficking/HT_Toolkit08_English.pdf

USAID, *Methods and Models for Mixing Services for Victims of Domestic Violence and Trafficking in Persons in Europe & Eurasia*, 2008, available at: http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNADO765.pdf

World Health Organisation, *Ethical and safety recommendations for interviewing trafficked women*, Who, Geneva, 2003, available at: www.who.int/gender/documents/en/final%20recommendations%2023%20oct.pdf

Zimmerman C. et al., *Stolen Smiles. The physical and psychological health consequences of women and adolescents trafficked to Europe*, London School of Hygiene and Tropical Medicine, London, 2006, available at: www.lshtm.ac.uk/hpu/docs/StolenSmiles.pdf

Az európai emberkereskedelem áldozatait segítő transznacionális irányítási mechanizmus kidolgozására szolgáló irányelvek: TRM-EU

Az európai emberkereskedelem áldozatait segítő transznacionális irányítási mechanizmus kidolgozására szolgáló irányelvek (TRM-EU Irányelvek) a "Származási ország és a célszország (TRM-EU) közötti ember-kereskedelem áldozatait segítő transznacionális irányítási mechanizmus kidolgozása" c. projekt keretében készült. A projekt az olaszországi Esélyegyenlőségi Osztály - Miniszterek Tanácsának Elnöksége és a Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD) által került bevezetésre és az Európai Bizottság – Igazság, Szabadság, Biztonság Főigazgatóságának Szabadság és Biztonság, Bűnmegelőzési és Bűnözés Elleni Küzdelem Program elnevezésű támogatási programja (Action Grant 2007) keretén belül került finanszírozásra.

A TRM-EU Irányelvek az USAID által finanszírozott és az ICMPD által lebonyolított „Transznacionális irányítási mechanizmus (TRM) fejlesztését szolgáló támogatási program az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára Dél-kelet Európában” c. projekt keretében készült TRM-SEE Irányelveken alapul (2006-2009). Ezek az Útmutatók annak megfelelően lettek módosítva és kiegészítve, hogy a TRM-EU projektben részt vevő országok igényeit kielégítsék: Cseh Köztársaság, Magyarország, Olaszország, Portugália, továbbá Albánia, Bulgária, a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Románia. Az Irányelvek célja olyan gyakorlati segédeszközként és indikátorként szolgálni, amelyeket a standard működési eljárások (pl. előzetes szűrés, hivatalos azonosítás, kockázatfelmérés) során alkalmazni lehet.

A TRM-EU Irányelvek javaslatok és gyakorlati módszerek gyűjteménye, amelyek –a létező emberi jogi standardokkal teljes összhangban- felhívják a figyelmet azon elengedhetetlen lépésekre, amelyek valamennyi emberkereskedelem elleni szereplő számára szükségesek egy megfelelő transznacionális irányítási mechanizmus alkalmazásához, beleértve a helyi és nemzeti irányítási mechanizmusokat is.

Noha a teljes transznacionális irányítási mechanizmust lefedi, a TRM rugalmas eszköz, amely nemzeti, bilaterális és multilaterális szinten létező struktúrára épít annak érdekében, hogy átfogó segítséget biztosítson az emberkereskedelem áldozatává vált személyeknek az azonosítás; a kríziskezelés és védelem; a hosszú távú támogatás és társadalmi beilleszkedés; a visszatérés és társadalmi beilleszkedés, valamint a büntető-és polgári eljárások során a tranzit-, cél- és származási országok között, ideértve továbbá a különböző állami intézmények és nem állami szereplők közötti együttműködést is.

Az Unión belüli emberkereskedelem elleni harcra, valamint az áldozatok számára nyújtott megfelelő védelmet szolgáló közös törekvésekre vonatkozó uniós dokumentációk elemzését felelevenítve, a TRM-EU Irányelvek célja, hogy közreműködjenek a tágabban vett uniós környezeten belül az emberkereskedelem áldozatává vált személyek irányítási eljárásában való nemzetközi együttműködés stabil alapjának megteremtéséhez.